

ENONTEKIÖN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2023

TOIMINTAKERTOMUS	4
Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	4
Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2023	4
Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	5
Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	6
Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa.....	9
Kunnan henkilöstö	10
Ympäristöasiat.....	12
Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	13
Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	14
SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	16
TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS.....	18
Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	18
Tuloslaskelma	18
Tuloslaskelman analysointi.....	18
Toiminnan rahoitus	21
Rahoituslaskelma.....	21
Rahoituslaskelman analysointi	23
Rahoitusasema ja sen muutokset.....	25
Tase.....	25
Taseen analysointi	28
KOKONAISTULOT JA -MENOT	30
KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	31
Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	31
Konsernin toiminnan ohjaus.....	31
Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat.....	32
Konsernirakenteen muutokset.....	32
Kunnan tytäryhteisöjen ja osakkuusyhteisöjen vuoden 2023 tulokset.....	32
Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	32
Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	33
Keskitettyjen konsernitoimintojen ja –palveluiden käyttö	33
Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	34
TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINO	39
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	40
TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN.....	40
KUNTAKONSERNIN YHTEISET TAVOITTEET, MITTARIT JA VASTUUT	43
Talousarviossa asetetut yhteiset tavoitteet, mittarit ja vastuutaho vuodelle 2023	43
Kunnanhallitus.....	45

Hallinto	46
Ympäristöterveydenhuolto	49
Ateria- ja puhtauspalvelut	50
Elinvoimalautakunta	53
Elinvoima ja kehittäminen	54
Infrastrukturi	57
Hyvinvointilautakunta.....	60
Opetustoimi.....	61
Varhaiskasvatus	65
Kulttuuri, nuoriso ja vapaa-aika.....	68
Työllisyys.....	74
Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	77
Investointiosan toteutuminen	81
Rahoitusosan toteutuminen	84
Tytäryhteisöjen tuloskortit ja tuloslaskelmien toteutumisvertailut.....	86
Enontekiön Vesihuolto Oy.....	86
Enontekiön Liikekiinteistöt Oy.....	88
Kiinteistö Oy Enontekiön kunnan asunnot	90
Enontekiön Lentoasema Oy.....	92
ENF Infra Oy.....	96
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	98
Tilinpäätöksen liitetiedot	106
Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä	124

TOIMINTAKERTOMUS

Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2023

Hyvät kuntalaiset, päättäjät ja kunnan työntekijät,

haluan ensinnäkin kiittää teitä kaikkia kuluneen vuoden yhteistyöstä ja sitoutumisesta Enontekiön kehittämiseen. Vuosi 2023 oli monella tapaa merkityksellinen ja vaikutti kunnan talouteen sekä tulevaisuuden suunnitelmiin. Vuotta 2023 leimasi Lapin hyvinvointialueen perustamisesta johtuneet muutokset kunnan talouteen ja toimintaan. Enontekiön kunta on selviytynyt hienosti julkista palvelutuotantoa kohdanneista muutoksista ja kyennyt osoittamaan sitoutumisen hyvään taloudenpitoon ja kestävään kehitykseen.

Toimintatuotot olivat 2 763 000 euroa, kun ne vuonna 2022 olivat 3 238 000 euroa. Toimintakulut laskivat -10 161 000 euroon verrattuna edellisvuoden -19 749 000 euroon. Toimintakate oli -7 398 000 euroa, mutta pienentyi huomattavasti edellisvuodesta. Verotulot olivat 4 630 000 euroa ja valtionosuudet 3 700 000 euroa. Rahoitustuotot ja -kulut olivat 575 000 euroa. Vuosikate heikkeni edellisvuodesta ollen 1 506 000 euroa. Poistot ja arvonalentumiset olivat -470 000 euroa. Tämä kaikki johti tilikauden ylijäämään 1 042 000 euroa. Tilikauden tulos ja taseeseen kertynyt ylijäämä antavat hyvät edellytykset kunnan kehittämiseen ja kuntalaisten palveluiden järjestämiseen tulevaisuudessa.

Enontekiön talous on hyvin hoidettu ja hyvästä taloudenpidosta on syytä pitää myös tulevaisuudessa huolta.

Kunnassa tehtiin vuoden aikana useita merkittäviä päätöksiä, jotka vaikuttavat suoraan kuntamme kehitykseen. Yksi keskeisistä päätöksistä oli Enontekiön sähkön kaupan uudelleenkäsitely kunnanvaltuustossa, jossa päätettiin pitää voimassa aiemmin tehty kauppa. Kunta on vaikuttanut voimakkaasti liikenneyhteyksien parantamista koskevien päätösten valmisteluun. Keskeistä Enontekiön näkökulmasta ovat olleet Käsivarrentien (VT21) perusparannus aina Kilpisjärvelle saakka, Ruijantien (93) perusparannuksen saaminen nostettua valtion investointivalmisteluun, sekä alemman tieluokituksen tieverkon parannuksen välttämättömyyden tuominen esille. Enontekiön alueella olevalla tieverkolla on kansainvälistä sekä kansallista merkitystä muun muassa huoltovarmuuden näkökulmasta.

Kunnan omistaman lentokentän huoltokorjauksen suunnittelu eteni myös vuoden 2023 aikana ja urakoiden toteuttamiseen on mahdollista päästä kesällä 2024. Lentokenttä rikkoi matkustajaennätykset ja toiminta on hyvässä kasvussa. Karesuvannon monitoimitalon suunnittelu käynnistettiin haastavassa tilanteessa, jossa kunnan kouluikäisten lasten määrä on ennusteiden mukaan puolittumassa. Lasten määrän edelleen vähetessä, kunnan palveluverkkoa joudutaan tarkastelemaan uudelleen lapsille ja nuorille suunnattujen palveluiden osalta. Hetan uuden lämpölaitoksen suunnittelu on myös saatu päätökseen ja hanke on toteutumassa aikataulun mukaisesti vuoden 2024 loppuun mennessä.

Erityisen iloisia olemme siitä, että vanhuspalveluihin suunnatun uuden Luppokodin osalta saimme solmittua esivuokrasopimuksen Lapin hyvinvointialueen kanssa, mikä mahdollisti rakentamisen käynnistymisen. Tämä on tärkeä askel kohti entistä laadukkaampaa vanhustenhoitoa ja hyvinvointia kunnassamme. Enontekiö välittää ikääntyneistä kuntalaisistaan, vaikka palveluiden järjestäminen on siirtynyt Lapin hyvinvointialueelle.

Kokonaisuutena vuosi 2023 oli haasteista huolimatta myönteinen askel kohti Enontekiön kunnan kehittämistä ja talouden tasapainoa. On tärkeää jatkaa yhteistyötä ja sitoutumista kuntamme hyvinvoinnin ja kestäväen kehityksen edistämiseksi.

Kiitos.

Ystävällisin terveisin,

Petri Härkönen, Enontekiön kunnanjohtaja

Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kunnan luottamusmiesorganisaatio

Enontekiön kunnan luottamushenkilöorganisaatio koostuu 17-jäsenisestä kunnanvaltuustosta, 7-jäsenisestä kunnanhallituksesta, 7-jäsenisestä elinvoimalautakunnasta ja 7-jäsenisestä hyvinvointilautakunnasta sekä 5-jäsenisestä tarkastuslautakunnasta. Enontekiön kunnan vaikuttajaelimet ovat vanhusneuvosto, vammaisneuvosto sekä nuorisovaltuusto.

Kunnanvaltuusto 2021-2025

Yhteislista Enontekiöläisten ääni	5 valtuutettua
Suomen Keskusta	3 valtuutettua
Kokoomus	3 valtuutettua
Johti Sápmelaččat rs.	2 valtuutettua
Vihreä Liitto	2 valtuutettua
Kristillisdemokraatit	1 valtuutettu
Perussuomalaiset	1 valtuutettu

Yhteislista Enontekiöläisten äänen Ulla Keinovaara siirtyi 2022 Keskustan valtuustoryhmään.

Puheenjohtajisto toimikausi 9/2022-8/2023

Puheenjohtaja	Outi Kurkela (Kristillisdemokraatit)
1. varapuheenjohtaja	Jarmo Näkkäläjärvi (Yhteislistan Enontekiöläisten ääni).
2. varapuheenjohtaja	Sari Norrgård (Suomen Keskusta).

Puheenjohtajisto toimikausi 9/2023-9/2024

Puheenjohtaja	Jarmo Näkkäläjärvi (Yhteislistan Enontekiöläisten ääni)
1. varapuheenjohtaja	Juha-Pekka Mäntyvaara (Suomen Keskusta)
2. varapuheenjohtaja	Kari-Pekka Stoor (Perussuomalaiset).

Kunnanhallitus 2021-5/2023

puheenjohtaja	Leena Palojärvi (Yhteislistan Enontekiöläisten ääni)
1. varapuheenjohtaja	Pekka Tjäderhane (Kokoomus)
2. varapuheenjohtaja	Elli-Maria Kultima (Suomen Keskusta)
Jäsenet	Jarno Viitanen (Yhteislistan Enontekiöläisten ääni)
	Janne Näkkäläjärvi (Johti Sápmelaččat rs)
	Kari-Pekka Stoor (Perussuomalaiset)
	Helinä Hautamäki (Kokoomus).

Kunnanhallitus 5/2023-2025

puheenjohtaja	Leena Palojärvi (Yhteislistan Enontekiöläisten ääni)
1. varapuheenjohtaja	Helinä Hautamäki (Kokoomus)
2. varapuheenjohtaja	Elli-Maria Kultima (Suomen Keskusta)
Jäsenet	Pekka Tjäderhane (Kokoomus)
	Jarno Viitanen (Yhteislistan Enontekiöläisten ääni)
	Janne Näkkäläjärvi (Johti Sápmelaččat rs)
	Anja-Maija Lundell (Vihreä liitto).

Enontekiön kunnan henkilöstöorganisaatio

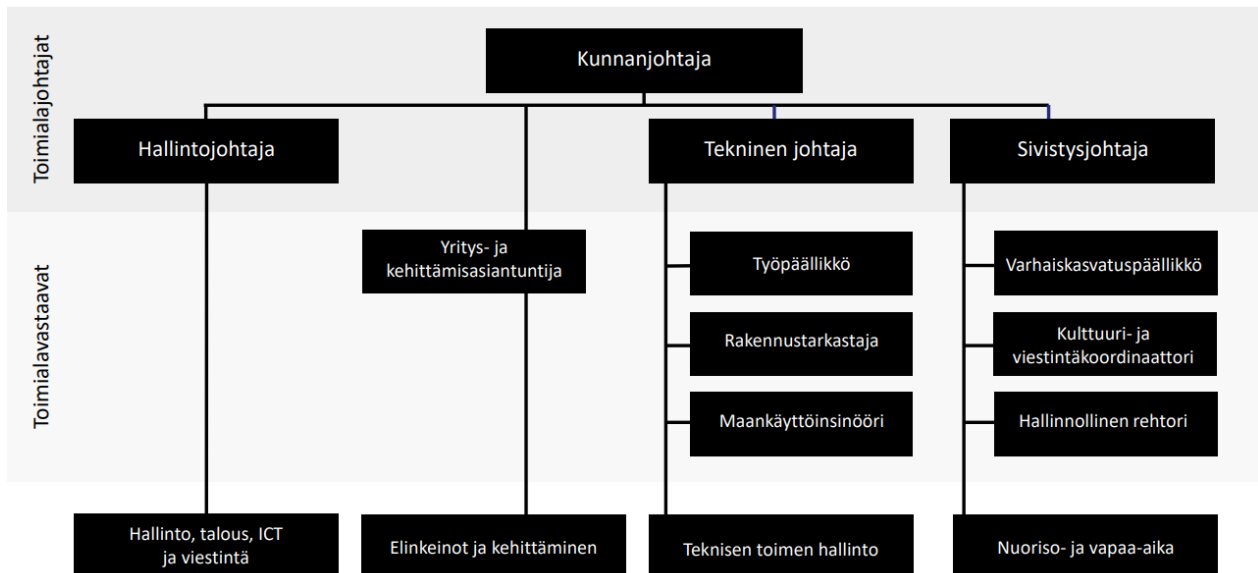
Kunnanjohtaja johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnan hallintoa, taloudenhoitoa ja muuta toimintaa. 1.1.2023 voimaan astuneen henkilöstöorganisaation mukaisesti Enontekiöllä on kolme toimialajohtajaa: hallintojohtaja, tekninen johtaja ja sivistysjohtaja. Toimialat jakaantuvat edelleen tehtäväalueisiin, joita johtaa toimialavastaavat.

Vuoden 2023 aikana Enontekiön kunnassa toimi kaksi kunnanjohtajaa. Samuli Mikkola toimi kunnanjohtajana 26.4.2023 saakka. Petri Härkönen aloitti virassaan 9.8.2023. Hallintojohtaja Marja-Riitta Aalto (ent. Lukkari) toimi kunnanjohtajana ajalla 26.4.2023-30.6.2023. Tekninen johtaja Kimmo Lämsä toimi kunnanjohtajana 1.-31.7.2023.

ENONTEKIÖN KUNTA

Virasto-organisaatio

1.1.2023 alkaen

Kunnanhallitus 3.10.2023 § 227 muutti työpäällikön viran kahden vuoden määräaikaiseksi rakennuttamispäälliköksi ja siirsi viran suoraan kunnanjohtajan alaisuuteen. Muutos astui voimaan 1.11.2023. Kunnanvaltuusto päätti 18.10.2023 § 92 siirtää ateria- ja puhtauspalvelut hyvinvointilautakunnan alaisuuteen 1.1.2024 alkaen.

Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Valtiovaraministeriön joulukuussa 2023 ilmestyneessä julkaisussa ”Taloudellinen katsaus talvi 2023” esitetään vuosien 2023–2026 taloudellista kehitystä koskeva ennuste. Lyhyen ajan talousennusteen ohella se sisältää myös vuoteen 2028 ulottuvan talouden keskipitkän ajan kehitysarvion.

Suomi ajautui taantumaan vuoden 2023 lopussa. Vuonna 2024 inflaation hidastuminen ja korkojen kääntymisen laskuun yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja. BKT kasvaa 0,7 prosenttia vuonna 2024. Kulutuksen ja investointien kasvu voimistuu vuonna 2025 ja talous kasvaa 2,0 prosenttia. Vuonna 2026 kasvu on 1,6 prosenttia.

Työllisyys laskee hieman vuonna 2024, mutta kasvaa vuodesta 2025 lähtien. Vuonna 2026 15–64-vuotiaiden työllisyysaste on lähes 75 prosenttia ja työttömyysaste 6,6 prosenttia.

Valtionvarainministeriön katsauksen mukaan julkisyhteisöjen alijäämä kasvaa vuonna 2024 heikon talous- ja työllisyyskasvun sekä hitaan verotulojen kasvun vetämänä 3,5 prosenttiin. Ennustejakson lopulla julkisyhteisöjen alijäämä paranee noin 3,0 prosenttiin suhteessa BKT:sta, jos hallituksen sopeutustoimet tuottavat tulosta ja talous sekä työllisyys alkavat kasvaa katsauksessa arvioidusti.

Kuntaliitto julkaisi helmikuussa 2024 ennakoarvioita Manner-Suomen kuntien ja kuntayhtymien vuoden

2023 tilinpäätöksistä. Tietoihin ei sisälly kuntakonsernin lukuja. Aineisto on Valtionkonttorin keräämää ja se on analysoitu Kuntaliitossa. Tilinpäätösanalyysin mukaan kuntatalous jäi hieman odotuksista, mutta oli tasapainoinen.

Sote-uudistuksesta johtuen kuntien ja kuntayhtymien toimintakate pieni 59 prosenttia vuonna 2023 (20 miljardia euroa). Toimintakulut laskivat 52 prosenttia (22,5 miljardia euroa) ja toimintatuotot laskivat 28 % (2,8 miljardia euroa). Kuntien saamat valtionosuudet laskivat 66 prosenttia (7,1 miljardia euroa) vuonna 2023. Kunnallisverot laskivat noin 53 prosenttia (11,4 miljardia euroa), yhteisöverot laskivat 32 prosenttia (noin 990 miljoonaa euroa) ja kiinteistöverot kasvoivat 4,4 prosenttia (90 miljoonaa euroa). Kuntien yhteenlaskettu tilikauden tulos oli 1,8 miljardia euroa.

Ylijäämäinen tulos selittyy kunnille tulleista kertaeristä, joista verohännät ovat suurin kertaerä. Verohännät ovat aiemmille vuosille kuuluvia kertaluontoisia verotuloja, jotka maksetaan kunnille viiveellä. Vuoden 2023 alussa maksetut verohännät koostuvat kunnallisveroista (1,2 miljardia) sekä yhteisöveroista (0,2 miljardia). Kunnille maksettiin myös 0,5 miljardia euroa liikaa valtionosuuksia ennakkollisen sote-siirtolaskelman mukaan. Liikaa maksetut valtionosuudet peritään kunnilta takaisin lähivuosina. Ilman kertaeriä kuntien ja kuntayhtymien tulos olisi jäänyt niukasti alijäämäiseksi.

Tilinpäätösanalyysin mukaan kuntien talouden eriytyminen jatkuu. Tilikauden tulos vuonna 2023 oli paras yli 100 000 asukkaan ja 20 000–100 000 asukkaan kunnissa. Alle 5 000 asukkaan kunnissa tilikauden tulos heikkeni vuodesta 2022 vuoteen 2023 kohdistuneesta poikkeuksellisen suuresta verohännästä huolimatta. Maakunnista vahvimpaan tulokseen ylsivät Uusimaa ja Lappi. Heikoin tulos oli Kainuulla.

Enontekiön kunnan 1 miljoonan euron tilikauden tulos oli erinomainen tulos kunnan kokoon nähden. Talousarvio oli laadittu siten, että tilikauden tulos olisi 0,5 miljoonaa ylijäämäinen. Merkittävimmät tulosta parantavat kertaerät olivat 0,5 miljoonaa suurempi verokertymä, joka johtui verohännästä. Lisäksi palautettavaa valtionosuutta tuli noin 120 000 euroa. Kemijoki-tuottoja kertyi lähes 0,7 miljoonaa euroa vähemmän kuin talousarviossa oli varauduttu.

Enontekiön kunnan lainakanta vuoden 2023 lopussa oli 313 euroa/ asukas. Manner-Suomen keskiarvo on 3 320 euroa/asukas. Edelliseen vuoteen verrattuna Enontekiön kunnan lainakanta pieneni 2065 euroa/asukas.

Keskimääräinen tuloveroprosentti Manner-Suomessa oli 7,38. Poikkeuksellisesti kunnat eivät saaneet itse muuttaa tuloveroprosenttiaan vuodelle 2023. Sote-uudistuksen rahoituslaki edellytti, että Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentit laskevat 12,64 prosenttiyksikköä vuonna 2023. Vuonna 2022 keskimääräinen veroprosentti oli 20,01.

Mannersuomen korkein tuloveroprosentti oli Halsualla 10,86 prosenttia. Alhaisin oli Kauniaisissa, 4,36 prosenttia. Enontekiön veroprosentti oli 8,61.

Väestörakenteen ennakkotiedon 12/2023 mukaan Lapissa on vuoden 2023 lopussa 176 134 asukasta (2022: 175 795 asukasta). Enontekiöllä asukasmäärä vuoden 2023 lopussa ja oli 1770 (v. 2022: 1811). Asukasmäärä väheni vuoden 2023 aikana 41 asukasta.

Työ ja elinkeinot Enontekiöllä

Lapin ELY-keskuksen työllisyyskatsaus joulukuun 2023 mukaan työttömien osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa koko maassa 11,2 % ja Lapissa 10,2 %. Enontekiöllä työttömien osuus työvoimasta oli 11,3 %.

Työttömien osuus työvoimasta alitti joulukuussa 10 % yhdessätoista Lapin kunnassa. Alimmat osuudet olivat Kittilän 6,5 %, Sodankylän 6,8 %, Muonion 7,4 % ja Utsjoen 7,9 %. Korkeimmat osuudet olivat Kemin ja Kemijärven 14,9 % sekä Posion 14,4 %. Työttömyys laski vuodentakaisesta viittä kuntaa (Ylitornio, Sodankylä, Rovaniemi, Keminmaa, Simo) lukuun ottamatta kaikissa muissa kunnissa. Suhteellisesti eniten työttömyys väheni Kittilässä (20 %), Ranualla (19 %) ja Tervolassa (18 %).

Enontekiön alueella työllisyys on kehittynyt viime vuosina positiivisesti. Työttömyysaste vuoden lopussa oli 11,3 prosenttia (2022: 12,6 prosenttia). Joulukuussa 2022 työttömiä työnhakijoita TE-toimistossa oli 109 henkeä ja joulukuussa 2023 työttömiä työnhakijoita oli 98. Puolet työttömistä oli yli 50-vuotiaita. Avointen työpaikkojen määrä oli joulukuussa 2022 Enontekiöllä 26 ja joulukuussa 2023 avoimia työpaikkoja oli 29.

Työmarkkinatuen kuntaosuuden kustannukset vuonna 2023 olivat noin 181 000 euroa. Summa oli lähes sama kuin vuonna 2022. Työmarkkinatukea maksetaan työttömälle, joka on vasta tullut työmarkkinoille tai työttömälle, joka ei voi saada työttömyyspäivärahaa. Valtio rahoittaa työmarkkinatuen ensimmäiset 300 päivää. Sen jälkeen kustannuksista puolet maksaa henkilön kotikunta. Kun maksupäiväkertymä ylittää 1 000 päivää, nousee kunnan maksuosuus 70 prosenttiin.

Vuoden 2025 alussa työmarkkinatuen kuntaosuudet tulevat nousemaan, sillä sen jälkeen sakkomaksuja peritään kaikista yli 100 päivää työttömänä olleista, myös ansiosidonnaista päivärahaa saavista kuntalaisista. Rahoitusmallin uudistuksen tarkoituksena on lisätä kuntien motivaatiota työvoimapalveluiden järjestämiseksi. Kuntaosuuden piirissä olevat ovat pääosin kaikista vaikeimmin työllistyviä. Vaikeasti työllistyvien (rakennetyöttömyys) osuus Enontekiöllä 15-64 vuotiaista oli vuoden 2023 lopussa 5,5 %. Vuonna 2022 vastaava luku oli 5,9 %. Prosenttiosuus vuonna 2021 oli 9,4.

Työllisyysalueiden aloittaessa toimintansa vuoden 2025 alussa, kaikki työvoimapalvelut hoidetaan kunnissa. Enontekiö, Kittilä, Kolari, Muonio ja Pello muodostavat Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysalueen, jossa Kittilä toimii vastuukuntana. Työllisyysalueen muodostaminen ei poista kunnan ja kuntalaisten palvelutarpeita ja kunnan omien työllistämisen tuen palveluiden järjestämisen tarkoituksenmukaisuutta.

Työpaikat Enontekiöllä jakautuivat vuonna 2022 (vuoden 2023 luvut eivät vielä saatavilla) toimialoittain seuraavasti:

Työssäkäyvät toimialoittainen Enontekiöllä	2022
A Maatalous, metsätalous ja kalatalous	11 %
B Kaivostoiminta ja louhinta	0 %
C Teollisuus	2 %
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	0 %
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito	1 %
F Rakentaminen	9 %
G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien korjaus	9 %
H Kuljetus ja varastointi	5 %
I Majoitus- ja ravitsemistoiminta	13 %
J Informaatio ja viestintä	1 %
K Rahoitus- ja vakuutustoiminta	0 %
L Kiinteistöalan toiminta	2 %
M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	3 %
N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta	7 %
O Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus	9 %
P Koulutus	7 %
Q Terveys- ja sosiaalipalvelut	15 %
R Taiteet, viihde ja virkistys	3 %
S Muu palvelutoiminta	2 %
T Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta	0 %
U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta	0 %
X Tunteaton	3 %
Toimialat yhteensä	100 %

Lähde: StatFin/Työssäkäynti/115h --Alueella työskentelevät (työpaikat alueen, toimialan (TOL 2008), sukupuolen ja vuoden mukaan, 2007-2022.

Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Enontekiön kunnan organisaatio uudistui 1.1.2023 alkaen. Taustalla oli sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen valtakunnallinen uudistus, jonka myötä Enontekiön kunnassa työskennelleet vanhustenhuollon ja sosiaalityön työntekijät siirtyivät vuoden 2023 alussa Lapin hyvinvointialueen palvelukseen. Toimialojen ja henkilöstön vähentymisen johdosta jäljelle jääneitä toimintoja organisoitiin uudelleen lautakuntien välillä.

Vuoden 2023 alusta opetus- ja varhaiskasvatustoimi siirtyvät hyvinvointilautakunnan alaisuuteen. Hyvinvointilautakunta vastaa edelleen nuorisotoimesta sekä liikunta- ja kulttuuripalveluista. Elinvoimalautakuntaan siirtyi kehittäminen ja elinvoima -toimiala. Lisäksi elinvoimalautakunta vastaa edelleen infrastruktuurista. Infrastruktuurin alaisuuteen siirtyi uudistuksessa kaikki kunnan rakennukset sekä ulkoilu- ja liikuntapaikkojen ylläpito.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksella oli merkittävä vaikutus kuntien talouteen. Enontekiön kunnan osalta toimintakate pieneni 48 % vuodesta 2022. Tuloveroprosentti pieneni uudistuksesta johtuen 12,64 prosenttia kaikissa Manner-Suomen kunnissa. Kunnan henkilöstömäärä väheni 60 henkilöä.

Vuonna 2023 kunnan johtavien viranhaltijoiden puuttumisella on ollut toiminnan toteuttamiseen vaikutusta. Kunnanvaltuuston 15.2.2023 tekemästä sivistysjohtajan virkavaalista tehdyn kunnallisvalituksen vuoksi, sivistysjohtajan virka jäi avoimeksi. Varhaiskasvatuksen päällikkö hoiti vt. sivistysjohtajan virkaa oman työnsä ohella 23.8.2023 lähtien. Yritys- ja kehittämissasiantuntija aloitti virassaan 2.5.2023 ja hänen virkasuhteensa päättyi 23.10.2023 koeaikapurkuun. Virkaa ei ole laitettu uudelleen avoimeksi. Kunnanhallitus päätti 13.2.2024, että virkaa ei täytetä.

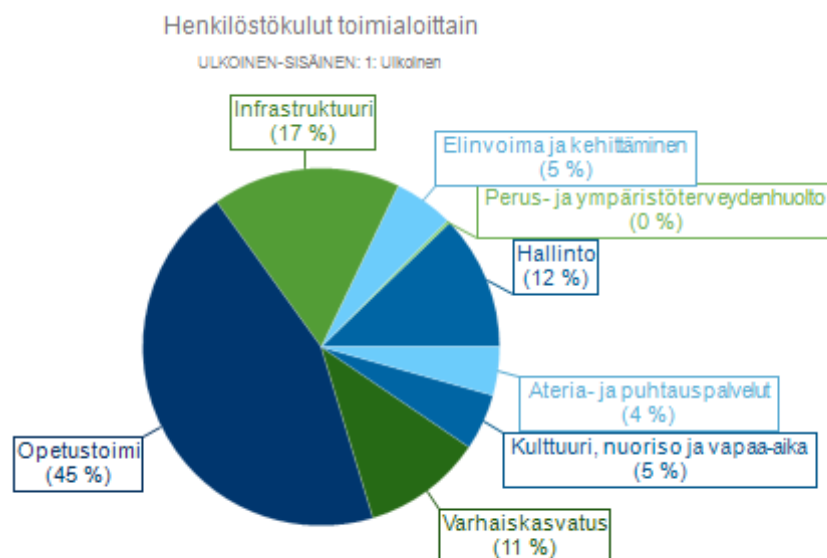
Kunnanhallitus, valtuuston puheenjohtajisto ja kunnanjohtaja solmivat 6.4.2023 johtajasopimuksen mukaisen sopimuksen virkasuhteen päättämisestä. Kunnanjohtaja Samuli Mikkolan virkasuhde päättyi 26.4.2023. Valtuuston 21.6.2023 valitsema kunnanjohtaja Petri Härkönen aloitti virassaan 9.8.2023. Petri Härkönen on irtisanoutunut 10.2.2024 virastaan. Irtisanomisaika päättyy, kun kunnanvaltuusto on valinnut uuden kunnanjohtajan ja uusi kunnanjohtaja on aloittanut viranhoidon, kuitenkin viimeistään 31.7.2024.

Kunnan henkilöstö

Kunnan kokonaishenkilöstömäärä vuonna 2023 oli 104 henkilötyövuotta (HTV). Vuonna 2022 vastaava luku oli 158 HTV.

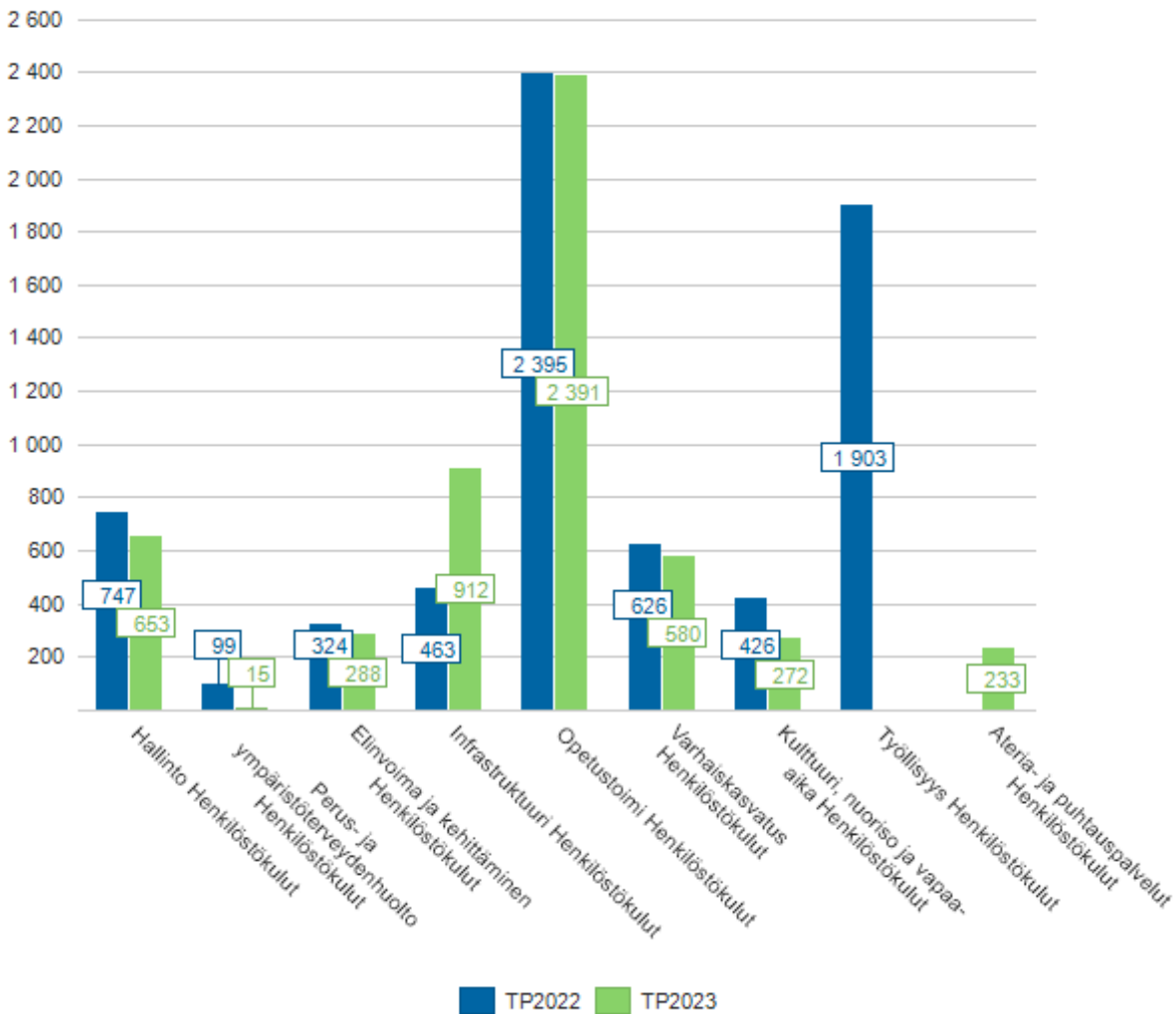
Henkilöstöstä on laadittu erillinen henkilöstökertomus.

Alla olevassa henkilöstökulut toimialoittain kaaviossa olevat vuoden 2022 tiedot eivät ole vertailtavissa vuoden 2023 toteuman kanssa johtuen organisaatiouudistuksesta. Työllisyys ja henkilöstökulut taulukossa on vuoden 2022 osalta sosiaalipalveluiden henkilöstö mukana.

Henkilöstökulujen kehitys toimialoittain (1000 €)

ULKKOINEN-SISÄINEN: 1: Ulkoinen

Sairauspoissaolot

Henkilöstön sairauspoissaoloja oli vuonna 2023 yhteensä 1899 kalenteripäivää (kpv) eli 18,4 kpv/HTV. Vuonna 2022 sairauspoissaoloja oli yhteensä 4035 kalenteripäivää eli 25,5 kpv / HTV. Sairauspoissaolojen kalenteripäivämäärän vähentyminen selittyy henkilöstömäärän pienenemisellä, mutta myös sairauspäivät henkilötyövuotta kohden ovat vähentyneet.

Sairauspoissaolojen määrän vaihtelut voivat olla suuria pienissä yksiköissä, koska yhdenkin yli 180 päivää kestävänsä sairauspoissaolon vaikutus on merkittävä.

Tapaturmista johtuvia poissaoloja oli 31 kalenteripäivää. Tavoitteena on edelleen 0-työtaturmaa.

Sairauspoissaolo	2022	2023
Palkallinen (kpv)	3485	1457
Palkaton (kpv)	550	411
Työtaturmat (kpv)	0	31
Yhteensä	4035	1899
Sairauspoissaoloja kpv/ HTV	25,5	18,3
Sairauspoissaoloprosentti	10,1	7,2

Vuonna 2024 työterveysuunnitelman toimintasuunnitelman keskeisin tavoite on sairauspoissaolojen vähentäminen. Toimenpiteenä on varhainen puuttuminen terveysongelmiin, sairauspoissaolojen seuranta

sekä työkykyä ylläpitävät toimenpiteet. Lisäksi muita keskeisiä tavoitteita ovat työntekijöiden osallistaminen ja työkyvyn ylläpitäminen. Osallistamiseen liittyviä toimenpiteitä ovat työntekijöiden kuuleminen terveyteen ja turvallisuuteen liittyvissä asioissa ja palautteen kerääminen sekä aiempaa tiiviimpi yhteistyö työntekijöiden, työnantajan ja työterveyspalveluiden välillä. Työkykyä ylläpidetään työkykyarvioilla, työergonomian parantamisella sekä työssä jaksamista tuetaan.

Henkilöstön hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoiva ja osaava henkilöstö on kunnan tärkein voimavara muuttuvassa toimintaympäristössä. Kun työntekijät voivat hyvin sekä fyysisesti että henkisesti ja heillä on tarvittavat taidot ja osaaminen tehtäviensä hoitamiseen, heijastuu se positiivisesti koko organisaation toimintaan. Tyytyväiset ja motivoituneet työntekijät ovat tuottavampia, luovempia ja sitoutuneempia organisaatioon.

Hyvinvointiin panostaminen sisältää monia osa-alueita, kuten panostuksen terveyteen, työn ja vapaa-ajan tasapainon tukemiseen, henkilöstön kehittämisen ja koulutusmahdollisuudet, sekä työympäristön viihtyvyyden parantamisen. Lisäksi on tärkeää tarjota työntekijöille mahdollisuus tulla kuulluksi ja vaikuttaa omaan työhönsä liittyviin asioihin.

Osaamisen kehittäminen puolestaan edellyttää jatkuvaa oppimista ja koulutusta. Työntekijöiden taitojen ja osaamisen päivittäminen on välttämätöntä, jotta kunta pystyy vastaamaan muutuvaan toimintaympäristöön.

Esimiesten ja luottamushenkilöiden rooli on merkittävä henkilöstön hyvinvoinnissa. Heidän tehtävänä on tukea työntekijöitä, tarjota resursseja ja mahdollisuuksia kehittymiseen sekä luoda kannustava ja motivoiva ilmapiiri työyhteisössä.

Joulukuussa 2022 tehty työhyvinvointikysely osoitti, että 47 prosenttia kyselyyn vastaajista ei ollut tyytyväisiä työterveyden palveluihin. Kunnan ja työterveyden välinen yhteydenpito palvelun laadun parantamiseksi on ollut tiivistä vuoden 2023 aikana. Lappican puolelta työterveyteen on nimetty uusi vastuuhuoltaja ja vastuulääkäri, jotka siirtyvät hoitamaan 2024 alusta Enontekiön kunnan työterveyspalveluita.

Enontekiön kunta tukee henkilöstön liikuntaharrastuksia maksamalla kuntosalin, uimahallin ja kansalaisopiston liikuntakurssien kustannuksia. Kunta tukee työaikajärjestelyillä työn ja yksityiselämän yhteensovittamista sekä hyvinvointia. Etätö on käytössä niissä tehtävissä, joissa se on mahdollista.

Työaikojen joustomahdollisuuksia on käytössä mm. vuorotteluvapaa, osa-aikatyö, osittainen hoitovapaa, osa-aikaeläke ja liukuva työaika niissä tehtävissä, joissa se on mahdollista. Lisäksi kunnassa toimii yhteistoimintaryhmä työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa. Yhteistoimintaryhmään kuuluu työnantajan ja työntekijöiden edustajia. Yhteistyöryhmä toimii myös kunnan työsuojelutoimikuntana.

Tehtävien vaativuudenarviointijärjestelmällä arvioidaan uusien sekä muuttuneiden tehtävien vaativuutta. Yhdenvertaisuuden sekä palkkatasa-arvon edistämiseksi ja seuraamiseksi kunnan kaikki tehtäväkohtaiseen palkkaukseen perustuvat tehtävät on arvioitu yhteismitallisesti. Joulukuun 2022 työhyvinvointikyselyyn vastanneista hieman yli puolet kertoi, että eivät koe palkkausjärjestelmää oikeudenmukaiseksi. Palautteen perusteella tehtävien vaativuudenarviointijärjestelmää on tehty läpinäkyvämmäksi. Tarvittaessa arviointijärjestelmä tulee tarkastella uudelleen.

Ympäristöasiat

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut yleisohjeen ympäristöasioiden kirjaamisesta ja esittämisestä kunnan tilinpäätöksessä. Enontekiön kunnassa ei ole tunnistettu tällä hetkellä merkittäviä ympäristövaikutuksia, jotka vaikuttaisivat olennaisesti kunnan taloudelliseen asemaan tai toiminnan

kehitykseen.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntien rooliin ja toimintaympäristöön tuli merkittävä muutos 1.1.2023 sote-uudistuksen yhteydessä, kun puolet kuntien taloudesta siirtyi hyvinvointialueiden vastuulle. Seuraavaan isoon uudistukseen, julkisten työvoimapalvelujen siirtoon kuntien muodostamille työllisyysalueille, valmistaudutaan nopealla aikataululla. Valtioneuvosto on myöntänyt luvan työvoimapalveluiden järjestämiselle Enontekiön, Kittilän, Kolarin, Muonion ja Pellon kuntien muodostamalla Tunturi-Lapin ja Pellon työllisyysalueella. Kittilä toimii työllisyysalueen vastuukuntana.

Työllisyysalueen valmistelua jatketaan vuonna 2024 vastuukuntavetoisesti hyvässä yhteistyössä alueen kuntien, Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, Työ- ja elinkeinotoimiston, KEHA- keskuksen, Kuntaliiton, Kuntatyönantajien, Lapin liiton ja muiden työllisyysalueiden kanssa. Uudistusta koskeva lainsäädäntö hyväksyttiin eduskunnassa keväällä 2023 ja lait astuvat voimaan 1.1.2025 alkaen. Uudistus on valtakunnallinen ja uudistuksen myötä työ- ja elinkeinopalvelut siirtyvät paikallisesti kuntien järjestämisvastuulle. TE-palvelujen siirto kunnille tuo palvelut lähemmäksi asiakkaita ja kunnan muita elinvoimapalveluita.

Taloussuunnitelmakauden 2024–2027 talousnäkyvät ovat haastavat. Suunnitteluun sisältyy paljon epävarmuustekijöitä erityisesti valtionosuusuudistuksen ja TE-uudistuksen vaikutusten osalta. Kunnan investoinnit lisäävät poistojen ja rahoituskulujen määrää. Taloussuunnitelmavuosina 2025-2026 arvioidaan tilikauden tuloksen painuvan negatiiviseksi. Toimintaa tulee jatkuvasti tarkastella ja mitoittaa siten, että se on oikeassa suhteessa käytettävissä oleviin tuloihin.

Kunnan nettoinvestointimenot ovat vuoden 2024 talousarviossa noin 7 miljoonaa euroa ja taloussuunnitelmavuosina 2025 ja 2026 yhteensä 8 miljoonaa euroa. Kunnan investointitarpeet eivät ole lähivuosina laskemassa, mutta tulo-rahoituksen taso suhteessa investointitarpeeseen on matala. Tämän vuoksi investointien aikatauluttaminen ja toteuttamisjärjestys tulee suunnitella harkitusti, jotta kunnan lainamäärä ei kasva hallitsemattomasti. Investointien liiallinen supistaminen voi kuitenkin vähentää kunnan elinvoimaa.

Tulevaisuudessa kuntien rooli tulee kasvamaan elinvoiman vahvistamisessa. Lähes kaikilla kunnan toiminnolla on vaikutuksia paikkakunnan elinvoimaisuuteen ja siksi elinvoimanäkökulma on osattava ottaa huomioon kunnan toiminnassa laajasti. Yritysten toimintaedellytysten tukeminen tulee nähdä monipuolisesti. Kunnan vastuulla on huomioida kaavoituksessa, että yritystontteja on riittävästi. Samoin kunnalle on tärkeää, että työnhakijat ja työnantajat kohtaavat. Myös asunto- ja maankäyttöpolitiikalla voidaan vaikuttaa kunnan vetovoimaisuuteen ja houkuttelevuuteen niin yritysten kuin niiden tarvitseman työvoiman kannalta.

Kunnan tehtävänä on turvata asukkailleen ja tuleville sukupolville terveellinen, turvallinen, toimiva ja viihtyisä elinympäristö. Pitkäjänteisellä maapolitiikalla, alueidenkäytön suunnittelulla ja viranomaisten lupapalveluilla luodaan edellytykset kuntalaisten hyvinvoinnille ja kunnan elinvoimalle. Myös tulevaisuudessa kunta rakentaa ja ylläpitää välttämättömiä yhdyskuntatekniikan palveluita, esimerkiksi vesihuoltoa. Enontekiön kunnan tulevien vuosien investoinneissa on huomioitava riittävä satsaus vesihuollon laajentamiseen jo kaavoitetuille alueille. Maapoliittinen ohjelma on hyväksytty valtuustossa 8.11.2023.

Enontekiön kuntastrategia 2022-2025 määrittää valtuustokauden 2021-2025 painopisteet, vision vuodelle 2030, kunnan arvot ja olemassa olon tarkoituksen sekä valtuustokauden strategiset projektit. Enontekiön visio vuodelle 2030 on ”Enontekiö – arktinen kotimme. Arvojamme ovat luonto, aktiivisuus ja yhteisöllisyys. Edistämme asukkaiden hyvinvointia ja alueen elinvoimaa järjestäen palvelut sosiaalisesti, ympäristöllisesti ja taloudellisesti kestävällä tavalla.”

Elinvoimainen kunta pitää olemassa olevat kuntalaiset ja toimijat alueella, ja houkuttelee uusia ihmisiä ja toimijoita. Kunta, kuntalaiset, yritykset ja järjestöt ja muut alueen toimijat on tärkeää saada toimimaan yhteisten päämäärien hyväksi uutta luoden. Työhön tarvitaan erilaisia näkökulmia omaavia ihmisiä ja ihmisten välistä avointa ja ennakkoluulotonta vuorovaikutusta, myönteistä asennetta unohtamatta. Luottamuksellisen ilmapiirin ja hyvän vuorovaikutuksen turvaaminen ja ylläpitäminen ihmisten ja yhteisöjen välillä on tärkeää. Kunnan tehtävänä on kehittää keinoja vuorovaikutuksen ja kumppanuuden edistämiseen.

Myönteinen imago on kunnalle erittäin tärkeä kilpailutekijä. Kunnat kilpailevat työntekijöistä, uusista asukkaista ja matkailijoista. Imagon rakentaminen näkyy esimerkiksi kunnan tekemistä arvovalinnoista ja kuntastrategiasta. Kilpailukyvyn kannalta on tärkeää, että imago perustuu aitoihin kilpailutekijöihin, eikä sitä nähdä pelkästään markkinointikeinona. Parhaiten kuntaa markkinoivat omat kuntalaiset, yrittäjät ja tyytyväiset työntekijät sekä asiakkaat, jotka levittävät myönteistä viestiä eteenpäin.

Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kunnan toimintaan vaikuttavat mm. toiminnalliset riskit, rahoitusriskit ja vahinkoriskit. Riskit voivat toteutuessaan vaikuttaa kunnan asemaan, talouteen, palvelukykyyn, työvoiman saatavuuteen ja yleiseen kilpailukykyyn asukkaista ja yrityksistä.

Toiminnalliset riskit koskevat mm. henkilöstön osaamista ja saatavuutta, tietojärjestelmien toimivuutta, suhdannevaihteluita ja lainsäädännön muutoksia.

Kunnan henkilöstön saatavuuteen ja osaamiseen liittyviä riskejä pyritään ennakoimaan ennen muuta osaamisen kehittämällä, uudelleenoulutuksella sekä henkilöstön sisäisillä siirroilla ja hyvällä työnantajakuvalla. Henkilöstön osaamisen kehittäminen on tärkeää, jotta kunnan palvelutuotannossa turvataan tarvittava osaaminen jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä. Ajantasainen osaaminen liittyy myös työhyvinvointiin.

Eläkkeelle siirtyvien määrä näkyi vuonna 2023 lisääntyvänä rekrytointitarpeena. Työvoima vähenee valtakunnallisestikin, joten henkilöstön saatavuuteen on kiinnitettävä entistä enemmän huomiota. Rekrytoinneissa on samaan aikaan tunnistettava työtehtävien muuttuminen ja sitä kautta muuttuva osaamistarve kunnassa. Pelkkä aktiivinen työpaikkojen markkinoiminen ei enää riitä, vaan myös työnkuvia on mietittävä siten, että saatavilla oleva työvoima kokee työn mielenkiintoiseksi ja motivoivaksi.

Toimintariskinä on pienessä organisaatiossa avainhenkilöiden erikoisosaamisen korvaaminen. Pienessä organisaatiossa melkein kaikki toimihenkilöt ja viranhaltijat ovat avainhenkilöitä omalla toimialallaan. Pienessä yksikössä on erittäin vaikea varahenkilöjärjestelmällä täysin korvata avainhenkilöiden erikoisosaamista ja varmistaa toiminnan häiriötön jatkuvuus joka tilanteessa. Riskien vähentämiseksi dokumentaatioon ja ajantasaiseen ohjeistukseen kiinnitetään jatkossa huomioita. Eläköitymiset ja uusrekrytoinnit lisäävät perehdytyksen tarvetta, mutta samalla tuovat kaivattua osaamista ja lisäresursseja toimialoille.

Henkilöstön työhyvinvointi ja työssäjaksaminen ovat toiminnallinen ja taloudellinen riski. Henkilöstön pitkät sairauspoissaolot ja suuri henkilöstövaihtuvuus kuormittavat niitä, jotka oman työnsä ohella tekevät poissaolteiden töitä. Enontekiön kunta panostaa jatkossa enemmän henkilöstövoimavarojen johtamiseen sekä laadukkaaseen esimiestyöhön, jotta nykyiset ja tulevat työntekijät pitävät kuntaa hyvänä työnantajana. Työnantajakuvan rakentamisessa tiedon kerääminen työntekijöiltä on ensimmäinen askel. Merkityksellinen työ, luottamus johtoon, läpinäkyvä organisaatio ja työn tavoitteen ymmärtäminen sekä tehokas viestintä ovat asioita, jotka tukevat työnantajakuvan rakentamista rekrytoinneissa.

Kunnan palvelutuotantoa tarkastellaan jatkuvasti, mikä vaatii pitkäjänteistä suunnitelmallisuutta toimialoilla. Suunnittelussa on huomioitava erityisesti tehtävien uudelleen organisointi muuttuvan osaamistarpeen

mukaisesti, sisäiset siirrot, oppisopimuksen hyödyntäminen sekä rekrytointiprosessien kehittäminen sellaiseksi, että avoimiin tehtäviin tulee hakemuksia.

Tietojärjestelmät ja tietoliikenneyhteydet sekä sähkön saanti ovat merkittäviä riskejä kunnan johtamisen ja palvelutuotannon ylläpitämisen kannalta. Niiden tehokkuus ja häiriöttömyys on varmistettava riittäväillä toimenpiteillä. Tietoturvallisuutta koskevien riskien hallinta on osa organisaation riskienhallintaa. Tietoturvallisuudella tarkoitetaan tietojen, palvelujen, järjestelmien ja tietoliikenteen suojaamista ja varmistamista niihin kohdistuvien riskien hallitsemiseksi.

Kunnan ICT-palvelut tuotetaan oman palveluna. Kunnassa on käytössä teknisiä ratkaisuja riskien hallitsemiseksi ja tietoturvaohjeistus, jonka päivittäminen siirtyy vuodelle 2024. Tietoturvaohjeistuksen lisäksi kunnan henkilöstölle ja luottamushenkilöille järjestetään tietoturvakoulutusta.

Rahoitusriskit koostuvat lähinnä rahoitus-, maksuvalmius- ja korkoriskistä. Rahoitusriskien hallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalla on mahdollisimman tehokkaasti käytettävissään riittävä rahoitus. Maksuvalmiusriski liittyy kassanhallintaan ja korkoriskit korkotason vaihteluun. Rahoitusriskit liittyvät myös kunnan antamiin takauksiin.

Kunnan rahoitusriskiin vaikuttavat valtionosuuksien tuleva kehitys ja mm. mahdolliset muutokset yhteisövero-osuuksiin ja kiinteistöveron tuoton kohdistamisessa. Kuntien vastuun lisääminen työllisyyden hoidossa aiheuttaa kunnalle kustannuksia. Julkisen talouden alijäämän ja velkaantumisen hoito tulee koskettamaan myös kuntien toimintaa ja taloutta. Talouden laskusuhdanteessa verotulojen arviointi on haastavaa ja valtiontalouden tasapainottamistoimet voivat vaikuttaa merkittävästi kuntiin. Enontekiön kunnan rahoituspohjasta valtionosuudet ovat noin puolet, joten muutokset valtionosuusjärjestelmässä vaikuttavat merkittävästi kunnan rahoituspohjaan.

Kunnan rahoitusriski liittyy myös korkotason nousuun ja kunnan myöntämiin omavelkaksiin takauksiin. Kunnan rahoitusriskiä lisää Enontekiön Sähkö Oy:n kaupan mahdollinen purku, jolloin kunta palauttaa kaupasta saadut varat ja kauppakirjan mukaiset purkukustannukset Neve Isommukselle. Purkukorvauksen määrä on arviolta noin 11 miljoonaa euroa. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus kumosi 2022 Enontekiön kunnanvaltuuston päätöksen (2.12.2020 §67) myydä Enontekiön Sähkö Oy:n osakekanta Neve Isommukselle. Kunnanvaltuusto päätti 16.11.2023 § 104 hyväksyä Enontekiön kunnan ja Neve Isommukselle välisen kauppakirjan. Valtuuston päätöksestä on tehty kunnallisvalitus, johon kunnanhallitus on antanut lausunnon 13.2.2024 kokouksessaan.

Vahinkoriskit kohdistuvat yleensä johonkin kohteeseen ja vahingon mahdollisuus sekä seuraukset ovat etukäteen tiedossa, mutta vahingon todennäköisyyttä ei kuitenkaan tiedetä. Kunnan toiminta- ja omaisuusriskeihin on varauduttu vakuuttamisella. Vakuutusten päivittämistyötä tehdään jatkuvasti vastuuviranhaltijoiden toimesta.

Kunnan ja kuntakonsernin rakennuksissa on niiden kuntoon ja sisäilmaan liittyviä riskejä. Vuoden 2022 aikana kunnan käytössä olevista kiinteistöistä asetettiin viranomaisten taholta käyttökieltoon Karesuvannon koulu ja Nuorisotila Kieppi. Toimintakeskus Hyrylä joutui väistymään tiloistaan vuoden 2023 alussa sisäilmaongelmien vuoksi. Kunnan on jatkossa panostettava enemmän rakennusten huoltoon ja kunnostamiseen, jotta vastaavia tilanteita ei arvaamatta pääse syntymään.

SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Kunnan toiminnan ja talouden valvontajärjestelmä koostuu ulkoisesta ja sisäisestä valvonnasta. Ulkoinen valvonta jakaantuu tarkastuslautakunnan arviointiin ja lakisääteiseen tilintarkastukseen. Sisäinen valvonta on osa päivittäistä johtamista, jonka apuna johto voi käyttää sisäistä tarkastusta. Ulkoinen valvonta on kunnan toimivasta johdosta riippumatonta valvontaa, kun taas sisäinen valvonta on kiinteä osa jatkuvaa toiminnan ja talouden ohjausta ja seurantaa.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Riskienhallinnalla tunnistetaan, arvioidaan ja hallitaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavia tekijöitä. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen on siten osa kunnan ja kuntakonsernin johtamista.

Hallintosäännössä on kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Hallintosäännössä on huomioitu tarpeelliset määräykset lähinnä asiaa koskevasta toimivallasta ja tehtävien jaosta. Kuntalain säännöksiä tavoitteena on terävöittää kuntien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja siitä raportointia. Tästä syystä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulisi perustua järjestelmälliseen ja dokumentoituun toimintatapaan.

Hallintosäännön mukaan sisäisen tarkastuksen toiminnon tarkoitus, tehtävät ja vastuut määritellään kunnanhallituksen hyväksymässä sisäisen tarkastuksen toimintaohjeessa. Enontekiön kunnassa ei ole hyväksyttyä sisäisen tarkastuksen toimintaohjetta.

Kunnanhallituksen on kuntalain 115 §:n mukaisesti esitettävä toimintakertomuksessa selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä. Selonteossa kunnanhallitus esittää, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa ei eriytetä muusta tavoitteiden saavuttamiseen tähtäävästä toiminnasta, vaan se on jatkuva osa päivittäistä johtamista, ohjaamista ja työn toteuttamista.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Hallintosäännössä on vastuutettu kunnanhallitukselle, lautakunnille ja viranhaltijoille ja vastuuviranhaltijoille sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät. Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Lautakunnat ja kunnanhallitus seuraavat alaistensa viranhaltijoiden päätöksiä. Kunnanhallitus seuraa lautakuntien päätöksiä. Tämä on huomioitu hallintosäännössä. Tarvittaessa käytetään otto-oikeutta tai toimielin korjaa omaa päätöstään tarvittaessa. Kunnanvaltuusto on asettanut tavoitteeksi hyvän hallinnon ja kunnanhallitus on ohjeistanut toimielimiä ja viranhaltijoita sekä tytäryhtiöitä ja toimitusjohtajia hyvän hallinnon noudattamisesta Enontekiön kuntakonsernissa.

Kunnan hallintosääntö on uudistettu 15.2.2023. Hallintosääntöä on päivitetty vuoden aikana 2 kertaa.

18.10.2023 ateria- ja puhtauspalvelut- toimiala siirrettiin 1.1.2024 alkaen hyvinvointilautakunnan alaiseksi toimialaksi ja hallintosäännön virasto-organisaatiokaavio päivitettiin vastaamaan kunnan virasto-organisaatiota ajalla 1.11.2023-31.12.2025. Valtuustossa 13.12.2023 hallintosääntöön lisättiin luottamusmiesten taloudellisten etuuksien perusteet eli palkkiosääntö.

Oikaisuvaatimuksia vuonna 2023 tehtyihin päätöksiin on tullut kaksi. Yksi hankinta-asia on käsitelty uudelleen esteellisen henkilön osallistuttua päätöksentekoon ensimmäisellä kerralla. Kanteluita kunnan toimintoihin liittyen ei ole tehty.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus.

Tilinpäätösvuonna on seurattu epäsäännöllisesti asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista vastuuviranhaltijoiden toimesta sekä lautakunnissa ja kunnanhallituksessa. Tuloksellisuuden arviointia toteutetaan osana toiminnan ja talouden valmistelua ja seurantaa. Osavuosikatsauksia käsiteltiin lautakunnissa ajalta 1-3/2023 ja 1-6/2023 sekä 1-9/2023. Kunnanhallitus käsitteli osavuosikatsaukset ajalta 1-3/2023 ja 1-6/2023.

Varojen käyttöä valvovat vastuuviranhaltijat oman vastuualueensa osalta. Talousarvioon liittyvät muutokset käsiteltiin valtuustossa tilikauden aikana.

Riskienhallinnan järjestäminen

Omaisuuksien hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Kunnassa on hallintosäännössä määritelty euromääräiset hankintavaltuudet luottamustoimielimille ja viranhaltijoille. Kunnan säännöissä ja ohjeissa on velvoitteita kunnan omaisuuteen liittyen (mm. hallintosääntö, taloushoidosta annettu ohje, irtaimisto-ohje). Hankintaosaamista on pyritty lisäämään koulutuksin ja se vaatii jatkossakin jatkuvaa koulutusta mm. lainsäädännön muuttumisen seurauksena.

Sopimustoiminta

Sopimusehtojen noudattaminen ja vanhentumisaikojen seuranta ym. on vastuutettu hallintosäännössä.

Sopimusten seurannalle on edellytykset parantua, koska CaseM-asianhallintajärjestelmä on otettu käyttöön, mutta asian käyttöönnotossa on vielä puutteita.

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma

	2023	2022
TOIMINTATUOTOT	2 763	3 238
TOIMINTAKULUT	- 10 161	- 19 749
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 7 398	- 16 512
Verotulot	4 630	7 179
Valtionosuudet	3 700	9 856
Rahoitustuotot ja -kulut	575	2 234
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	807	2 622
Korkokulut	- 10	- 19
Muut rahoituskulut	- 223	- 370
VUOSIKATE	1 506	2 758
Poistot ja arvonalentumiset	- 470	- 882
Satunnaiset tuotot ja kulut		
TILIKAUDEN TULOS	1 036	1 876
Varausten ja rahastojen muutokset	6	6
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 042	1 882

Tuloslaskelman tunnusluvut	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	27	16
Vuosikate/Poistot, %	320	313
Vuosikate, € / Asukas	851	1 521
Asukasmäärä	1 770	1 813

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Tuloslaskelman analysointi

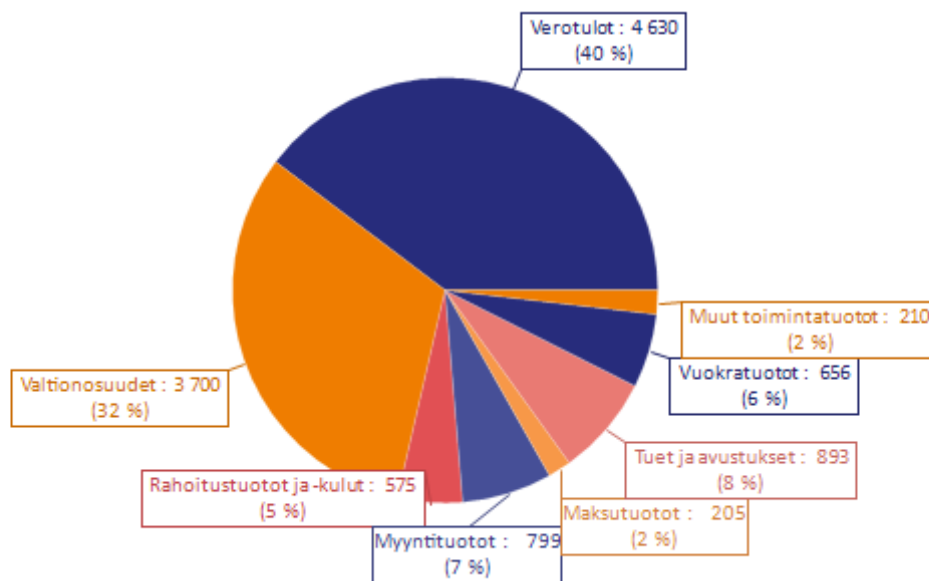
Tilikauden tulos

Kunnan tilikauden 2023 tulos muodostui 1,042 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Tuloslaskelma ei ole vertailukelpoinen edellisvuoteen vuodenvaihteessa toteutuneen sote-uudistuksen takia. Tilinpäätös 2022 oli ylijäämäinen 1,9 miljoonaa euroa.

Toimintakate oli -7,4 miljoonaa euroa, joka muodostui 2,8 miljoonan euron toimintatuotoista ja 10,2 miljoonan euron toimintakuluista.

Vuosikate oli 1,5 miljoonaa euroa, mikä kattoi poistot 320-prosenttisesti.

Tuotot

Kunnan tuottojen kokonaismäärä oli yhteensä 12,2 miljoonaa euroa. Toimintatuottoja kertyi 2,8 miljoonaa euroa ja niillä katettiin 27 % prosenttia toimintakuluista.

Myyntituotot olivat 799 000 euroa vuonna 2023. Tähän ryhmään kuuluu suurimpina erinä kaukolämmön myynti, palvelumyynti Enontekiön Vesihuolto Oy:lle, ateriamyynti ja hallintopalveluiden myynti lähinnä tytäryhtiöille. Lisäksi muita myyntituottoja olivat Hetta Hiihtomaan, kuntosalien, Järämän museon ja elokuvalippujen myyntituotot sekä Tosilapin yhteismarkkinointitulot. Myös valtionosuusmaksatukseen sisältyvät kotikuntakorvaustulot sisältyvät myyntituottoihin.

Maksutuotot olivat 205 000 euroa. Maksutuottoja ovat mm. varhaiskasvatuksen hoitopäivämaksut, opetustoimen iltapäivätoiminnan maksut, maankäyttökorvaukset ja rakennusvalvontamaksut.

Tukia ja avustuksia kertyi 893 000 euroa. Kunta sai tukea mm. saamenopetukseen, saamen kielilakiin ja hankkeisiin liittyen.

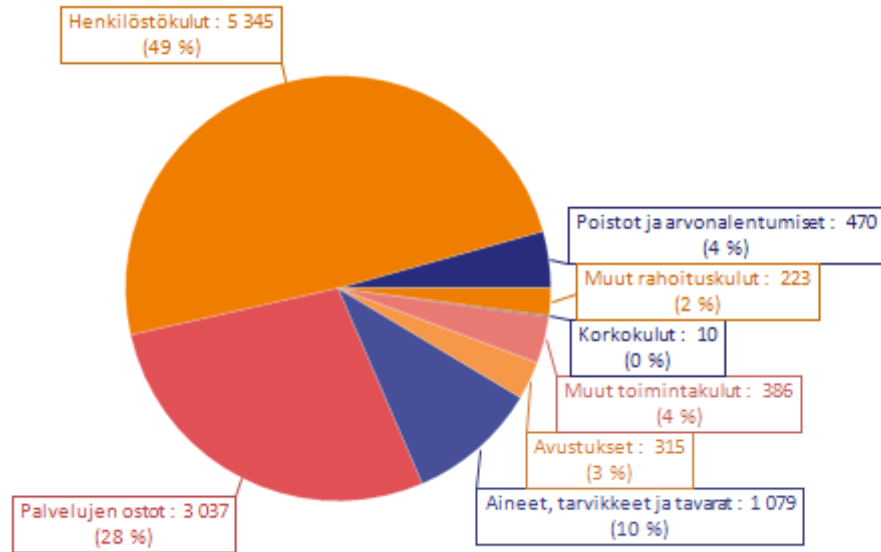
Vuokratuotot olivat 656 000 euroa. Vuokratuotoista suurin osa kertyi Lapin hyvinvointialueelle vuokratuista toimitiloista.

Muut toimintatuotot olivat 210 000 euroa, josta 208 000 euroa aiheutui tonttien myyntivoitoista.

Verorahoitus oli 8,3 miljoonaa euroa, josta verotulot (kunnallisverotulot, kiinteistöverotulot ja yhteisöverotulot) olivat 4,6 miljoonaa euroa ja valtionosuudet 3,7 miljoonaa euroa.

Rahoitustuotot olivat 0,8 miljoonaa euroa, joka koostui pääasiassa Kemijoki-osuuksien tuotosta. Ne olivat noin 1,6 miljoonaa euroa pienemmät kuin vuonna 2022. Vuonna 2022 poikkeuksellisen suuret Kemijoki-tuotot johtuivat korkeasta sähkön hinnasta.

Kulut

Kunnan toimintakulut olivat yhteensä 10,2 milj. euroa. Henkilöstökulut ja palvelujen ostot muodostivat noin 82 % toimintakulujen kokonaissummasta.

Henkilöstökulujen toteuma oli 5,3 miljoonana eurona, mikä on 53 prosenttia toimintakuluista.

Palvelujen ostot olivat 3,0 miljoonaa euroa vuonna 2023. Palvelujen ostoista suoraan kuntalaisille hankittujen lopputuotepalvelujen eli asiakaspalvelujen ostojen osuus pieni huomattavasti edelliseen vuoteen nähden ollen vain 0,1 miljoonaa euroa eli vain noin 3 % kaikista palvelujen ostoista. Vuonna 2022 asiakaspalvelujen ostojen osuus oli 68 % kaikista palvelujen ostoista. Muutos johtuu Lapin hyvinvointialueen vastuulle siirtyneistä sosiaali- ja terveyspalveluista, joista merkittävimpinä perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoido. Muiden palvelujen ostojen määrä oli 2,9 miljoonaa euroa, josta suurin yksittäinen menoerä oli kuljetuspalvelut. Niiden määrä oli noin 0,9 miljoonaa euroa eli lähes kolmannes muista palvelujen ostoista.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat -tiliryhmän kulut olivat 1,08 miljoonaa euroa. Tähän ryhmään sisältyvistä kuluista suurimmat liittyivät lämmitykseen, sähköön ja elintarvikkeisiin. Niiden yhteenlaskettu osuus oli 64 % tämän tiliryhmän kaikista kuluista.

Avustuskulut olivat 315 000 euroa, josta 181 000 euroa oli työmarkkinatuen kuntaosuuksia. Työmarkkinatuen kuntaosuus pysyi samalla tasolla vuoteen 2022 nähden. Muita avustuskuluja olivat lasten kotihoidon tuki ja yhteisöille annetut avustukset sekä tapahtuma-avustukset.

Muista toimintakuluista suurimman osan muodostaa vuokratulot, jotka olivat 276 000 euroa vuonna 2023. Muiden toimintakulujen kokonaismäärä oli 386 000 euroa.

Rahoituskulut olivat 232 000 euroa vuonna 2023, josta lainojen korkokulujen osuus oli 9 500 euroa. Suurin osa rahoituskuluista liittyi kunnan omistamiin Kemijoki-osuuksiin.

Poistot ja arvonalentumiset olivat 470 000 euroa. Vuonna 2022 poistot ja arvonalentumiset olivat 882 000 euroa, jolloin kirjattiin 426 000 euron edestä kertaluonteisia poistoja.

Toiminnan rahoitus
Rahoituslaskelma

1 000 €	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 506	2 758
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjaukset	-208	-429
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 231	-2 040
Rahoitusosuudet investointimenoihin	259	142
Pysyvien vastaavien hyödyk. luovutustulot	209	433
Toiminnan ja investointien rahavirta	536	862
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennykset	2	169
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-357	-357
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 400	-135
Muut maksuvalmiuden muutokset	-160	373
Rahoituksen rahavirta	-3 915	50
Rahavarojen muutos	-3 379	912
Rahavarat 31.12.	6 206	9 585
Rahavarat 1.1.	9 585	8 673
	-3 379	912

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€	10 355	9 990
Investointien tulorahoitus, %	155	145
Laskennallinen lainanhoitokate (>2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, <1 heikko)	19,2	5,0
Kassan riittävyys, pv	189	155
Asukasmäärä	1 770	1 813

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Rahoituslaskelman välitulos. Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle yksi (1), joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

MAKSUVALMIUS

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä.

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys
Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Rahoituslaskelman analysointi

Rahoituslaskelman sisältö

Rahoituslaskelmassa esitetään kunnan tilikaudenaikaiset rahan lähteet ja niiden käyttö. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kunnan rahavaroihin eli sitä, miten kunnan rahavarat muuttuvat toiminnan johdosta tilikauden aikana. Kunnan tuloslaskelman ja taseen tavoin rahoituslaskelmassa esitetään ainoastaan ulkoiset erät, jotka ovat syntyneet liiketapahtumista kunnan ja kunnan ulkopuolisten organisaatioiden välillä.

Rahoituslaskelman vertailukelpoisuuteen vaikuttaa keskeisesti sote-uudistus, jonka seurauksena kunnista hyvinvointialueille siirtyvät omaisuus- ja pääomaerät kirjattiin alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Toiminnan rahavirta, tulorahoitus, kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Se kertoo siitä, kuinka paljon varsinainen toiminta on tuottanut tilikauden aikana rahavaroja käytettäväksi investointeihin ja rahoituksellisen aseman muutokseen, kuten lainanlyhennyksiin.

Tilikauden 2023 toiminnan rahavirta oli 1,3 miljoonaa euroa.

Tulorahoituksen korjauserissä toiminnan rahavirrasta oikaistaan investointien rahavirrassa esitettävät pysyvien vastaavien luovutusvoitot ja –tappiot sekä pakollisten varausten muutokset. Pysyvien vastaavien luovutusvoittoja kertyi tilikaudella yhteensä 208 000 euroa, jotka olivat lähinnä kiinteistöjen myyntejä.

Investointien rahavirta kuvaa pysyvien vastaavien hyödykkeiden investointeihin käytetyn ja omaisuuden myynnistä saadun rahan vaikutusta rahavaroihin. Vuoden 2023 investointien rahavirta oli -0,76 miljoonaa euroa. Negatiivinen rahavirta johtui 1,2 miljoonan euron investoinneista. Toiminnan ja investointien rahavirta oli kokonaisuudessaan positiivinen 536 000 euroa.

Rahoitusosuudet investointeihin (Enontekiön lentoaseman korjaus) olivat 259 000 euroa. Investoinneista jäi keskeneräisiksi investoinneiksi Kilpisjärven yleiskaava, Pohjois-Kilpisjärven asemakaava, uusi Luppokoti, Karesuvannon monitoimitalo, Hetan lämpölaite ja eläinlääkäritilat. Tarkempi erittely investointien toteutumasta on tilinpäätöksen kohdassa Investointiosan toteutuminen.

Nettoinvestointien määrä saadaan, kun investointimenoista vähennetään investointitulot, joita ovat myydyn käyttöomaisuuden nettokirjanpitoarvo ja investointeihin saadut rahoitusosuudet. Vuonna 2023 myydyn käyttöomaisuuden nettokirjanpitoarvo oli 2 000 euroa. Vuoden 2023 nettoinvestointien määrä oli 0,97 miljoonaa euroa (meno) ja toteuma-aste 23 %.

Merkittävin vuoden 2023 investointi oli uuden ikääntyneiden hoivayksikön (uusi Luppokoti) rakentamisen aloittaminen. Tähän liittyvät investointikulut olivat 0,57 miljoonaa euroa. Muita investointeja olivat mm. kiinteistöjen osto, aktivoidut kaavoituskulut, Enontekiön Lentoasema Oy:n sijoitus ja Karesuvannon monitoimitalon sekä Hetan lämpölaitoksen rakentamisen aloittaminen.

Kunnan investointien rahoitusvalmiutta mittaava investointien tulorahoitusprosentti oli 155 %, kun se edellisellä vuonna oli 145 %. Toiminnan ja investointien rahavirran viiden vuoden kertymä oli tilinpäätöshetkellä 10,4 miljoonaa euroa positiivinen. Edellisessä tilinpäätöksessä se oli positiivinen 10,0 miljoonaa euroa.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta kuvaa niitä rahavirtoja, jotka on tarvittu varsinaisen toiminnan ja investointien rahoittamiseksi sekä rahoitusaseman muuttamiseksi tilikauden aikana. Rahoituksen rahavirta toteutui päättyneellä tilikaudella 3,9 miljoonaa euroa negatiivisena. Negatiivinen rahavirta kertoo, että kunta on rahoittanut toimintaa ja investointeja omalla pääomalla.

Antolainasaamiset vähenivät tilikaudella 2 000 euroa, joka aiheutui Asunto Oy Kilpisriverille myönnetyn lainan takaisinmaksusta.

Vuonna 2023 ei nostettu uutta pitkäaikaista lainaa. Vanhoja pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 357 000 euroa, joka oli 135 000 euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna. 3,4 miljoonaan euron lyhytaikainen kuntatodistustlaina erääntyi maksettavaksi takaisin tammikuussa 2023.

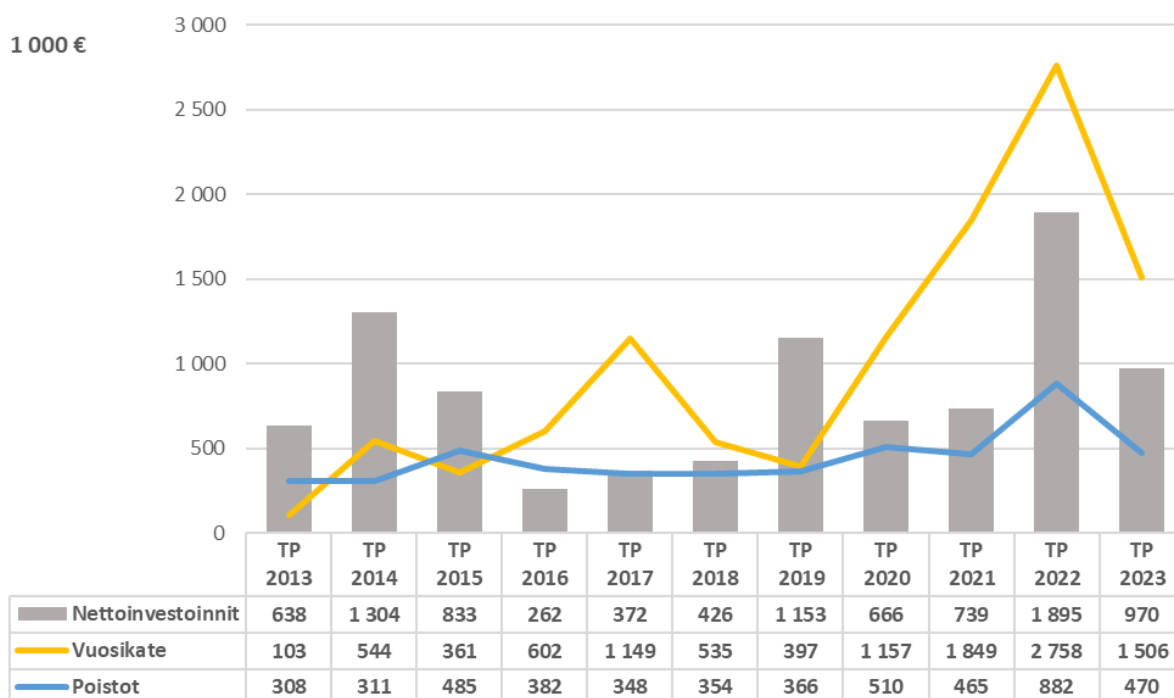
Muihin maksuvalmiuden muutoksiin sisältyvät toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihtomaisuuden muutos, saamisten muutos ja korottomien velkojen muutos. Saamiset kasvoivat tilikaudella 316 000 euroa. Korottomat velat kasvoivat tilikauden aikana 165 000 eurolla, mikä kasvatti rahoituksen rahavirtaa. Kasvu johtui pääosin ostovelkojen lisääntymisestä.

Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävydestä lainojen hoitoon. Kunnan vuoden 2023 laskennallinen lainanhoitokate on 19, mikä on huomattavasti edellivuoden lainanhoitokatetta (5) parempi. Lainanhoitokate on hyvällä tasolla silloin, kun se saa suuremman arvon kuin 2. Jos tunnusluku jää alle 1, on se heikko. Tyydyttävällä tasolla se on välillä 1-2.

Rahavarojen muutos

Kunnan vuoden 2023 rahavarojen muutos oli 3,379 miljoonaa euroa negatiivinen. Rahavarat olivat vuoden lopussa 6,2 miljoonaa euroa. Rahavaroissa näkyy Enontekiön Sähkö Oy:n osakkeiden myynnistä vuonna 2021 saadut tulot. Kassan riittävyttä kuvaavan tunnusluvun arvo 189 kuvaa sitä, että tilinpäätöshetken rahavaroilla olisi kyetty kattamaan kaikki kassasta maksut 189 päivän ajan. Edellisen tilinpäätöksen aikaan tunnusluvun arvo oli 155. Rahavarojen tasoa arvioitaessa on huomioitavaa myös se, että tilikauden aikana tehdyt nettoinvestoinnit on rahoitettu ilman lainanottoa eli kassasta.

NETTOINVESTOINNIT, VUOSIKATE JA POISTOT

Rahoitusasema ja sen muutokset
Tase

1 000 €	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	23	29
	<u>23</u>	<u>29</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	968	940
Rakennukset	5 154	5 409
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 151	1 268
Koneet ja kalusto	174	247
Ennak.maks. ja kes. eräiset hankin.	807	97
	<u>8 253</u>	<u>7 961</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	5 981	6 088
Muut lainasaamiset	1 479	1 480
	<u>7 460</u>	<u>7 568</u>
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	352	246
Lainasaamiset	58	
Muut saamiset	937	545
Siirtosaamiset	565	807
	<u>1 913</u>	<u>1 597</u>
Rahat ja pankkisaamiset	6 206	9 585
VASTAAVAA YHTEENSÄ	23 855	26 740

1 000 €	31.12.2023	31.12.2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	5 928	6 093
Arvonkorotusrahasto	585	585
Edellisten tilikausien ylijäämä	13 341	11 458
Tilikauden ylijäämä	1 042	1 882
	<u>20 895</u>	<u>20 018</u>
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	108	114
Vapaaehtoiset varaukset	217	217
	<u>325</u>	<u>331</u>
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	68	68
	<u>68</u>	<u>68</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	17	18
Muut toimeksiantojen pääomat		8
	<u>17</u>	<u>26</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	197	554
	<u>197</u>	<u>554</u>
LYHYTAIKAINEN		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	357	3 757
Saadut ennakot	17	12
Ostovelat	943	887
Muut velat	102	140
Siirtovelat	934	947
	<u>2 353</u>	<u>5 743</u>
Vieras pääoma yhteensä	2 550	6 297
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	23 855	26 740
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	89	76

Suhteellinen velkaantuneisuus, %	23	31
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000€	14 383	13 341
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	8 126	7 358
Lainakanta 31.12., 1 000 €	554	4 311
Lainakanta 31.12., €/asukas	313	2 378
Lainat ja vastuut 31.12., 1 000 €	582	4 374
Lainat ja vastuut 31.12., €/asukas	329	2 413
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	1 479	1 480
Asukasmäärä	1 770	1 813

Taseen tunnusluvut

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

$$= 100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Niissä kuntayhtymissä, joissa on paljon välitettäviä varoja, omavaraisuus saattaa olla huomattavasti alempi.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

$$= 100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

$$= \text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= [Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)] / Asukasmäärä

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää

Lainakanta 31.12.

= Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla enakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Taseen analysointi

Taseen sisältö

Tase kuvaa kunnan omaisuus- ja pääomaeriä tilikauden päättymishetkellä ryhmiteltynä luonteensa mukaisiin omaisuus- ja pääomaeriin.

Taseen vertailukelpoisuuteen vaikuttaa sote-uudistus, jonka seurauksena kunnista hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät kirjattiin alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023. Peruspääomaa vastaan tehdyt kirjaukset pienensivät tasetta 320,1 tuhatta euroa. Vaikutukset kohdistuivat sijoituksiin 320,1 tuhatta euroa, peruspääomaan 165,4 tuhatta euroa ja siirtovelkoihin 154,7 tuhatta euroa.

Taseen kokonaisuus

Kunnan taseen loppusumma oli tilinpäätöshetkellä 23,855 miljoonaa euroa, mikä oli 2,9 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisen vuoden lopussa.

Vastaavaa

Taseen vastaavien merkittävimmät erät ovat pysyvien vastaavien aineelliset hyödykkeet ja sijoitukset, jotka muodostivat 66 % taseen loppusummasta. Näiden tase-erien arvo kasvoi 184 000 euroa vuodesta 2022, mikä johtuu uusista investoinneista.

Vaihtuvat vastaavat pienenevät lähes 3,1 miljoonalla eurolla, mikä johtuu rahavarojen vähentymisestä. Rahavarojen pienentymiseen vaikutti merkittävimmin lyhytaikaisen 3,4 miljoonan euron kuntatodistustalainan takaisinmaksu.

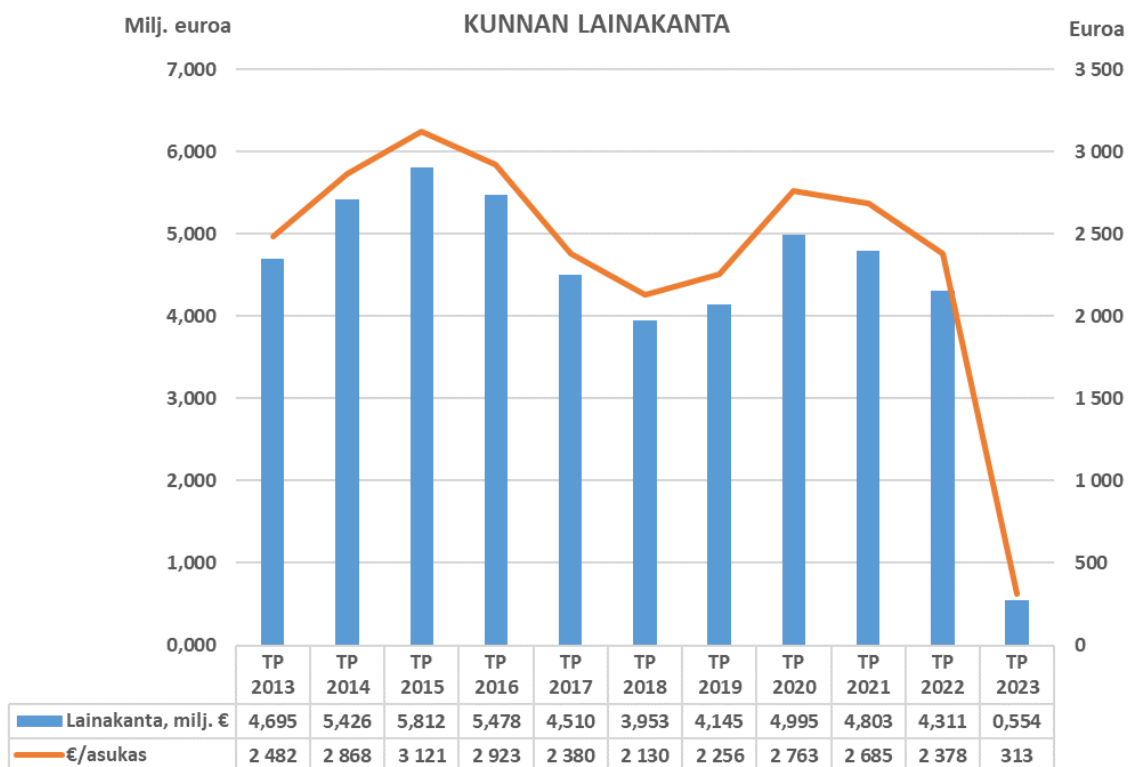
Vastattavaa

Taseen vastattavien merkittävin erä on oma pääoma, joka on 20,9 miljoonaa euroa ja 88 % taseen loppusummasta. Oma pääoma kasvoi vuoden aikana 0,9 miljoonaa euroa aiheutuen tilikauden 1,042 miljoonan euron ylijäämästä ja kunnasta hyvinvointialueelle siirtyneiden omaisuus- ja pääomaerien kirjaamisesta peruspääomaa vastaan (-165 tuhatta euroa). Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvia oikaisuja edellisten tilikausien ylijäämään ei tehty.

Kunnan omavaraisuusaste oli 89 prosenttia. Omavaraisuusaste kasvoi 13 prosenttiyksikköä vuodesta 2022. Kuntatalouden yleinen hyvä tavoitetaso on 70 prosenttia.

Vieras pääoma pieneni yhteensä 3,7 miljoonaa euroa johtuen pitkäaikaisten lainojen lyhennyksistä ja lyhytaikaisen kuntatodistustalainan takaisinmaksusta. Kuntatodistusohjelman mukainen lyhytaikainen laina (nimellisarvo 3,4 miljoonaa) on maksettu pois 2.1.2023. Korollisen vieraan pääoman määrä oli tilikauden lopussa 554 000 euroa. Asukaskohtainen lainakanta pieneni 2 065 eurolla 313 euroon, mikä on valtakunnallisessa vertailussa matala asukaskohtainen lainamäärä.

Suhteellinen velkaantuneisuus oli 23 prosenttia, mikä tarkoittaa sitä, että koko vuoden käyttötuloista tarvittaisiin hieman alle neljäsosa kunnan vieraan pääoman takaisinmaksamiseksi.

KOKONAISTULOT JA -MENOT

1 000 €	2023	2022
TULOT		
Toiminta		
Toimintatuotot	2 763	3 238
Verotulot	4 630	7 179
Valtionosuudet	3 700	9 856
Korkotuotot	0	0
Muut rahoitustuotot	807	2 622
Satunnaiset tuotot		
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	-208	-429
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	259	142
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutus	209	433
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	2	169
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		
Kokonaistulot yhteensä	12 162	23 209
MENOT		
Toiminta		
Toimintakulut	10 161	19 749
Korkokulut	10	19
Muut rahoituskulut	223	370
Investoinnit		
Investointimenot	1 231	2 040
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	357	357
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	3 400	135
Kokonaismenot yhteensä	15 381	22 670

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot = 12 162 - 15 381 = -3 219

Rahavarojen muutos - Muut maksuvalmiuden muutokset = -3 379 + 160 = -3 219

Kokonaistulojen ja -menojen analysointi:

Vuoden 2023 kokonaistulot olivat 12,2 milj. euroa ja kokonaismenot 15,4 milj. euroa.

Kokonaistulot ja -menot eivät ole vertailukelpoisia edellisvuoteen vuodenvaihteessa toteutuneen sote-uudistuksen takia.

KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Kuntalain 114 §:n mukaan kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitilinpäätös. Konsernitilinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.

Konsernitilinpäätös laaditaan konserniyhteisöjen taseiden ja tuloslaskelmien sekä niiden liitetietojen yhdistelmänä. Konsernitilinpäätökseen sisällytetään lisäksi konsernin rahoituslaskelma, jossa annetaan selvitys kuntakonsernin varojen hankinnasta ja niiden käytöstä tilikauden aikana.

Konsernituloslaskelmassa esitetään yhdistelmä kunnan ja sen tytär-, osakkuus- ja omistusyhteisyhteisöistä sekä kuntayhtymistä, joissa kunta on jäsenenä. Konsernituloslaskelma ja siitä esitettävät tunnusluvut kuvaavat kuntakonsernin tulorahoituksen riittävyttä ja toiminnan taloudellista tulosta.

Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Konsernitilinpäätökseen yhdistetyt yhteisöt	Yhdistelty konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	1	-
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	2	-
Muut yhtiöt	2	-
Kuntayhtymät	2	-
Osakkuusyhteisöt	1	1
Yhteensä	8	1

Konsernin toiminnan ohjaus

Kunnan konserniohjeessa on määritelty konserniohjeen tarkoitus ja tavoite, soveltamisala, ohjeen sitovuus, konsernijohto ja toimielinten toimivallanjako sekä konserniyhtiöiden johtaminen ja hallinto. Konserniohje sisältää mm. tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet, konserniraportoinnin sekä tarkastusta ja valvontaa koskevat velvoitteet. Konserniohjeessa linjataan hankintoja, henkilöstöpolitiikkaa, riskienhallintaa ja tietoturvapolitiikkaa, konsernipalveluita sekä tiedotusta. Konserniohjeen mukaan kunnanvaltuusto määrittelee kunnan tavoitteet ja sen mukaiset kunnan omistajapolitiikan linjaukset sekä päättää kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden ja yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista.

Enontekiön kuntakonsernin konsernijohtolla tarkoitetaan kunnanhallitusta ja kunnanjohtajaa.

Konserniohjeen mukaan kunnanhallitus on nimennyt yhtiökokousedustajat ja antanut yhtiökokousedustajille ohjeita mm. hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan valinnasta sekä kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta tärkeimpiin käsiteltäviin asioihin.

Konsernin toiminnan ohjaamista kehitetään edelleen kunnassa mm. raportoinnin, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan osalta.

Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Konsernirakenteen muutokset

Enontekiön Kehitys Oy:n toiminimi muuttui 1.1.2023 alkaen Enontekiön Liikekiinteistöt Oy:ksi ja siihen fuusioitui Kiinteistö Oy Enontekiön Virastotalo.

Sote-uudistuksesta johtuen vuoden 2023 alusta lukien Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä lakkasivat. Niiden toiminta siirtyi Lapin hyvinvointialueen vastuulle. Tästä johtuen edellä mainitut kuntayhtymät eivät enää kuuluneet Enontekiön kuntakonserniin vuonna 2023.

Kunnan tytäryhteisöjen ja osakkuusyhteisöjen vuoden 2023 tulokset

1000 euroa	2023	2022
Tytäryhteisöt		
ENF Infra Oy	-1	-1
Enontekiön Liikekiinteistöt Oy	-58	149
Enontekiön Lentoasema Oy	-184	-206
Enontekiön Vesihuolto Oy	-97	-42
Kiint. Oy Enontekiön kunnan asunnot	37	41
Kiint. Oy Enontekiön Virastotalo		-77
Osakkuusyhteisöt		
As. Oy Enontekiön Saanansäde	0	0
Kyrön Vesihuolto Oy	-8	-27

Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntien asema sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastuspalveluiden tarjoajana ja kiinteistöjen omistajana muuttui 1.1.2023. Hyvinvointialueet ovat veloitettuja vuokraamaan kuntien omistamat nykyiset sote- ja pela-kiinteistöt 3+1 vuotta eli vuoden 2025 loppuun saakka, ellei hyvinvointialue käytä vuoden jatko-optiotaan. Koska kunnat toimivat kiinteistöjen omistajana kilpailluilla markkinoilla, tulee kuntien yhtiöittä siirtymäajan (3+1) kuluessa hyvinvointialueelle vuokraamansa toimitilat. Tilojen yhtiöittämiseen liittyvät päätökset tehdään siis vielä tällä valtuustokaudella. Alustavan selvityksen mukaan Enontekiön kunnan on järkevää yhtiöittää tilat Enontekiön Liikekiinteistöt Oy:n alaiseksi toiminnaksi.

Enontekiön kuntakonsernin tulevaisuuden haasteet liittyvät tytäryhtiöiden ja kunnan investointitarpeisiin. Vaadittavien investointien toteuttaminen tulee tehdä siten, että konsernin velkaantuneisuus ei nouse liian nopeasti.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus kumosi vuonna 2022 Enontekiön kunnanvaltuuston päätöksen (2.12.2020 §67) myydä Enontekiön Sähkö Oy:n osakekanta Neve Isommus Oy:lle. Kunnanvaltuusto päätti 16.11.2023 § 104 hyväksyä Enontekiön kunnan ja Neve Isommus Oy:n välisen kauppakirjan. Valtuuston päätöksestä on tehty kunnallisvalitus, johon kunnanhallitus on antanut lausunnon 13.2.2024 kokouksessaan.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan sekä omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimivallan ja vastuunjakon konserniohjauksessa

Kunnan konsernivalvonnasta vastaa konsernijohto, johon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja. Konserniohjeen mukaan mm. kunnanhallitus antaa ohjeet yhtiökokouksessa tai vastaavissa elimissä kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta käsiteltäviin asioihin ja seuraa kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa ja tekee tarvittaessa toimenpide-ehdotuksia havaitsemistaan epäkohdista.

Ohjeiden anto kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Kunnanhallitus on vuonna 2023 ohjannut yhtiöitä tarvittaessa. Konserniohjeen mukaan kunnanhallitus on nimennyt yhtiökokousedustajat ja antanut yhtiökokousedustajille ohjeita mm. hallituksen jäsenten valinnasta sekä kuntaa edustaville henkilöille kunnan kannan ottamisesta tärkeimpiin käsiteltäviin asioihin. Kunnanhallitus on antanut ennakkokäsityksiä konserniohjeen mukaisesti.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Valtuusto on asettanut kuntakonsernin tavoitteet kunnan talousarviossa 2023 ja tavoitteiden toteutuminen on selostettu myöhemmin tytäryhteisöjen tuloskorteissa.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Tytäryhtiöiden toimintaa ja taloutta on seurattu yhtiöiden toimittamien tietojen ja raporttien pohjalta ja keskusteluin yhtiöiden toimitusjohtajien kanssa. Tytäryhtiöiden toimitusjohtajia on kuultu tarvittaessa kunnanhallituksen kokouksissa ja valtuustoseminaareissa.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja –palveluiden käyttö

Konserniohje sisältää ohjeistusta keskitetyistä konsernitoiminnoista mm. hankinnoista ja henkilöstöpolitiikasta.

Konsernipalveluilla tarkoitetaan palveluja, jotka konserniyhteisö tuottaa keskitetysti muille konserniyhteisöille. Tällaisia palveluja voivat olla mm. toimitila- ja kiinteistöpalvelut, taloushallinnon palvelut, tietohallinnon palvelut ja muut hallinnon palvelut ja arkistointi sekä kopiointi- ja painatuspalvelut.

Kunta tuottaa kunnan määräämisvallassa oleville yhtiöille taloushallinnon palveluja, osittain toimitilapalveluja, tietohallinnon palveluita ja kopiointipalvelua. Hinnoittelu tapahtuu omakustannuseriaatteella.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Kukin tytäryhtiö vastaa riskien kartoittamisesta, vahinkojen ehkäisemisestä ja vakuuttamisesta. Kunta on kilpailuttanut vakuutukset ja yhtiöt arvioivat vakuutustarpeensa ja tekevät vakuutussopimukset vakuutusyhtiöiden kanssa. Riskien arviointi ja toimenpiteet niiden hallitsemiseksi ja vakuuttamiseksi ovat yhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla.

Yhtiöiden toimitusjohtajilta saadun tiedon mukaan mm. tilaukset, laskujen tarkastus ja maksatus, tilinkäyttöoikeudet, vakuutukset on asianmukaisesti hoidettu yhtiöissä.

Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA

1 000 €	2023	2022
Toimintatuotot	5 092	9 063
Toimintakulut	-12 442	-25 409
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	-4	-14
Toimintakate	-7 354	-16 360
Verotulot	4 630	7 179
Valtionosuudet	3 700	9 856
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	6	5
Muut rahoitustuotot	907	2 717
Korkokulut	-25	-50
Muut rahoituskulut	-226	-211
Vuosikate	1 637	3 138
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-855	-1 419
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	783	1 719
Tilinpäätössiirrot		0
Tilikauden verot		-3
Laskennalliset verot	-2	3
Vähemmistöosuudet		1
Tilikauden ylijäämä	780	1 720
Konsernituloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	41	36
Vuosikate/Poistot, %	192	221
Vuosikate, € / asukas	925	1 731
Asukasmäärä	1 770	1 813

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

1 000 €	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 637	3 138
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	-2	0
Tulorahoituksen korjaukset	-204	-447
	<u>1 431</u>	<u>2 691</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 987	-3 215
Rahoitusosuudet investointimenoihin	259	160
Pysyvien vastaavien hyödyk. luovutustulot	209	434
	<u>-1 519</u>	<u>-2 621</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-88	70
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		0
Antolainasaamisten vähennykset	2	0
	<u>2</u>	<u>0</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	300	1 042
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-442	-560
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 400	-135
	<u>-3 542</u>	<u>347</u>
Oman pääoman muutokset	214	-209
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-8	-11
Vaihto-omaisuuden muutos	20	-53
Saamisten muutos	-54	185
Korottomien velkojen muutos	282	339
	<u>239</u>	<u>460</u>
Rahoituksen rahavirta	-3 087	598
Rahavarojen muutos	-3 175	668
Rahavarat 31.12.	7 114	10 626
Rahavarat 1.1.	10 290	9 958
	<u>-3 175</u>	<u>668</u>

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000€	5 570	6 532
Investointien tulorahoitus, %	95	103
Laskennallinen lainanhoitokate (>2 hyvä, 1-2 tyydyttävä, <1 heikko)	4,1	2,7
Kassan riittävyys, pv	172	132

KONSERNITASE

1 000 €	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	13	56
Muut pitkävaikutteiset menot	23	30
Ennakkomaksut		2
	<u>37</u>	<u>89</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 196	1 176
Rakennukset	10 805	11 718
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 502	3 302
Koneet ja kalusto	283	425
Muut aineelliset hyödykkeet	2	10
Ennak.maks. ja kes. eräiset hankin.	807	2 242
	<u>16 595</u>	<u>18 872</u>
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	41	44
Muut osakkeet ja osuudet	2 043	2 084
Muut lainasaamiset	30	32
Muut saamiset	2	5
	<u>2 116</u>	<u>2 166</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	18 748	21 127
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	200	126
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	89	147
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	1	1
Lyhytaikaiset saamiset	2 391	2 586
	<u>2 392</u>	<u>2 587</u>
Rahoitusarvopaperit		1
Rahat ja pankkisaamiset	7 114	10 625
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	9 596	13 360
VASTAAVAA YHTEENSÄ	28 543	34 612

KONSERNITASE

1 000 €	31.12.2023	31.12.2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	5 928	6 093
Arvonkorotusrahasto	585	585
Muut omat rahastot	1 505	1 740
Edellisten tilikausien ylijäämä	12 890	11 047
Tilikauden ylijäämä	780	1 720
	<u>21 688</u>	<u>21 184</u>
VÄHEMMISTÖOSUDET		2
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset		0
Muut pakolliset varaukset	68	139
	<u>68</u>	<u>139</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	217	161
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	2 560	5 139
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	487	440
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	499	3 843
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	3 024	3 703
	<u>6 569</u>	<u>13 126</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	28 543	34 612
KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT		
Konsernin omavaraisuusaste, %	76	61
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %	49	50
Konsernin kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	13 671	12 766
Konsernin kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	7 723	7 042
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 €	3 059	8 982
Konsernin lainakanta 31.12., € / asukas	1 728	4 954
Konsernin lainat ja vastuut 31.12., 1 000 €	3 089	9 295
Konsernin lainat ja vastuut 31.12., € / asukas	1 745	5 127
Konsernin lainasaamiset, 1 000 €	30	32
Asukasmäärä	1 770	1 813

TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINO

Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Kunnan tilikauden tulos muodostui 1.036.080,64 euroa ylijäämäiseksi. Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle tilikauden tuloksen käsittelyä siten, että

1. tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 6.231,31 euroa
2. tilikauden ylijäämä 1.042.311,95 euroa siirretään tilikauden yli-/alijäämä –tilille.

Selvitystä talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella ei tarvita, koska taseessa ei ole aikaisemmilta tilikausilta kertyneitä alijäämiä.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Talousarvion toteutuminen –osa sisältää toimialojen talousarvion toteumavertailun, laskelmaosan ja konserniin kuuluvien suurimpien tytäryhteisöjen tavoitteiden toteuman. Tytäryhteisöille asetetut tavoitteet eivät oikeudellisesti sido tytäryhteisöjä, vaan niiden tarkoituksena on tuoda esille pääomistajan tahto. Talousarvion toteumavertailussa on esitetty valtuuston talousarviossa hyväksymän sitovuustason mukaisten määrärahojen, tuloarvioiden, investointien ja toiminnan tavoitteiden toteumat ja niiden olennaiset poikkeamat talousarvioon.

Laskelmaosassa on esitetty talousarvion tuloslaskelman, investointien ja rahoituslaskelman toteumavertailut.

TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

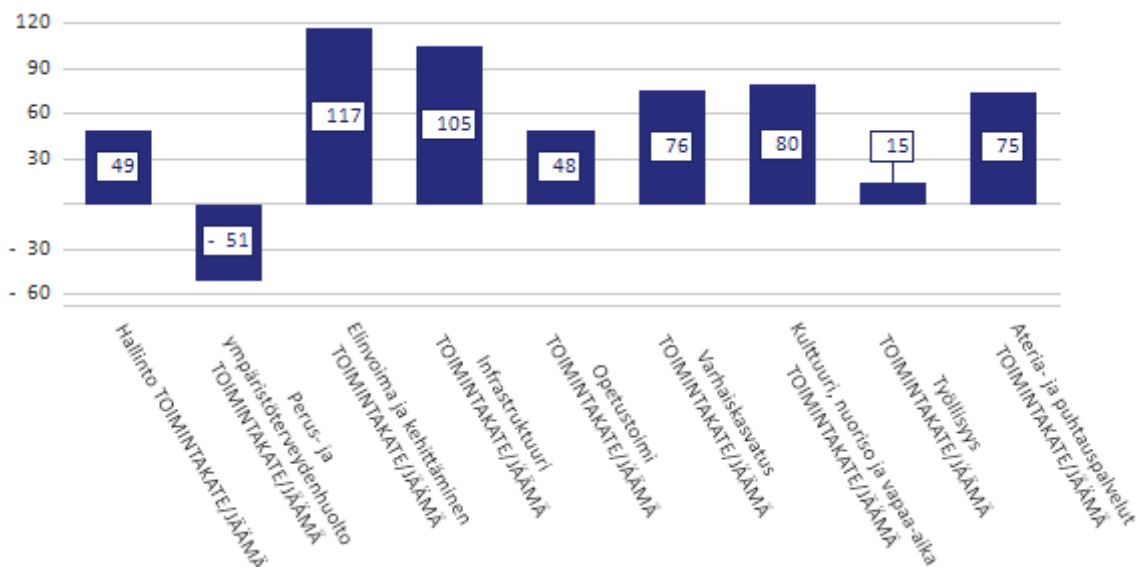
KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMISVERTAILU TOIMIALOITTAIN

	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutokset	TA2023 Muutettu	TP2023 Toteuma	* Poik. €	* Tot. %	TP2022 TP
ENONTEKIÖN KUNTA (1)							
TOIMINTATUOTOT	2 577		2 577	2 763	185	107 %	3 238
TOIMINTAKULUT	- 10 379	- 110	- 10 489	- 10 161	328	97 %	- 19 749
Henkilöstökulut	- 5 528	- 2	- 5 530	- 5 345	186	97 %	- 7 218
Palvelujen ostot	- 3 174	- 97	- 3 272	- 3 037	235	93 %	- 10 568
Muut toimintakulut	- 317		- 317	- 386	- 70	122 %	- 408
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 7 801	- 110	- 7 911	- 7 398	513	94 %	- 16 512
Hallinto (1)							
TOIMINTATUOTOT	105		105	100	- 5	95 %	117
TOIMINTAKULUT	- 1 309		- 1 309	- 1 255	54	96 %	- 1 469
Henkilöstökulut	- 643		- 643	- 653	- 11	102 %	- 747
Palvelujen ostot	- 596		- 596	- 518	78	87 %	- 445
Muut toimintakulut	- 35		- 35	- 47	- 12	135 %	- 80
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 204		- 1 204	- 1 155	49	96 %	- 1 352
Perus- ja ympäristöterveydenhuolto (1)							
TOIMINTATUOTOT				16	16	0 %	289
TOIMINTAKULUT	- 163		- 163	- 230	- 67	141 %	- 3 163
Henkilöstökulut				- 15	- 15	0 %	- 99
Palvelujen ostot	- 163		- 163	- 185	- 22	114 %	- 3 064
Muut toimintakulut				- 29	- 29	0 %	
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 163		- 163	- 214	- 51	131 %	- 2 874
Ateria- ja puhtauspalvelut (1)							
TOIMINTATUOTOT	183		183	222	39	121 %	55
TOIMINTAKULUT	- 481		- 481	- 445	35	93 %	- 424
Henkilöstökulut	- 259		- 259	- 233	26	90 %	- 212
Palvelujen ostot	- 32		- 32	- 37	- 5	116 %	- 36
Muut toimintakulut	- 2		- 2	- 1		77 %	- 14
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 298		- 298	- 223	75	75 %	- 369
Elinvoima ja kehittäminen (1)							
TOIMINTATUOTOT	273		273	266	- 7	98 %	219
TOIMINTAKULUT	- 808		- 808	- 684	124	85 %	- 680
Henkilöstökulut	- 295		- 295	- 288	7	98 %	- 324
Palvelujen ostot	- 401		- 401	- 303	98	75 %	- 268
Muut toimintakulut	- 63		- 63	- 36	27	57 %	- 49
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 535		- 535	- 418	117	78 %	- 461

Infrastruktuuri (1)							
TOIMINTATUOTOT	1 435		1 435	1 451	16	101 %	1 222
TOIMINTAKULUT	- 2 731		- 2 731	- 2 643	88	97 %	- 1 217
Henkilöstökulut	- 954		- 954	- 912	42	96 %	- 463
Palvelujen ostot	- 987		- 987	- 813	173	82 %	- 337
Muut toimintakulut	- 156		- 156	- 242	- 86	155 %	- 57
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 296		- 1 296	- 1 192	105	92 %	4
Opetustoimi (1)							
TOIMINTATUOTOT	397		397	499	102	126 %	447
TOIMINTAKULUT	- 3 237	- 160	- 3 397	- 3 450	- 54	102 %	- 3 609
Henkilöstökulut	- 2 360	- 45	- 2 405	- 2 391	15	99 %	- 2 395
Palvelujen ostot	- 762	- 104	- 867	- 941	- 75	109 %	- 997
Muut toimintakulut	- 31		- 31	- 13	18	41 %	- 38
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 2 840	- 160	- 3 000	- 2 952	48	98 %	- 3 162
Varhaiskasvatus (1)							
TOIMINTATUOTOT	31		31	43	12	138 %	88
TOIMINTAKULUT	- 771		- 771	- 706	64	92 %	- 779
Henkilöstökulut	- 617		- 617	- 580	36	94 %	- 626
Palvelujen ostot	- 47		- 47	- 50	- 3	106 %	- 63
Muut toimintakulut	- 6		- 6	- 2	4	30 %	- 6
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 740		- 740	- 664	76	90 %	- 690
Kulttuuri, nuoriso ja vapaa-aika (1)							
TOIMINTATUOTOT	146		146	165	19	113 %	208
TOIMINTAKULUT	- 675	50	- 625	- 564	61	90 %	- 936
Henkilöstökulut	- 377	43	- 334	- 272	61	82 %	- 426
Palvelujen ostot	- 185	7	- 178	- 188	- 10	106 %	- 299
Muut toimintakulut	- 25		- 25	- 17	8	68 %	- 33
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 528	50	- 478	- 399	79	83 %	- 728
Työllisyys (1)							
TOIMINTATUOTOT	8		8		- 8	0 %	556
TOIMINTAKULUT	- 205		- 205	- 183	23	89 %	- 3 842
Henkilöstökulut	- 24		- 24		24	0 %	- 1 903
Palvelujen ostot	- 1		- 1	- 1		128 %	- 1 295
Muut toimintakulut						0 %	- 135
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 197		- 197	- 183	15	93 %	- 3 286

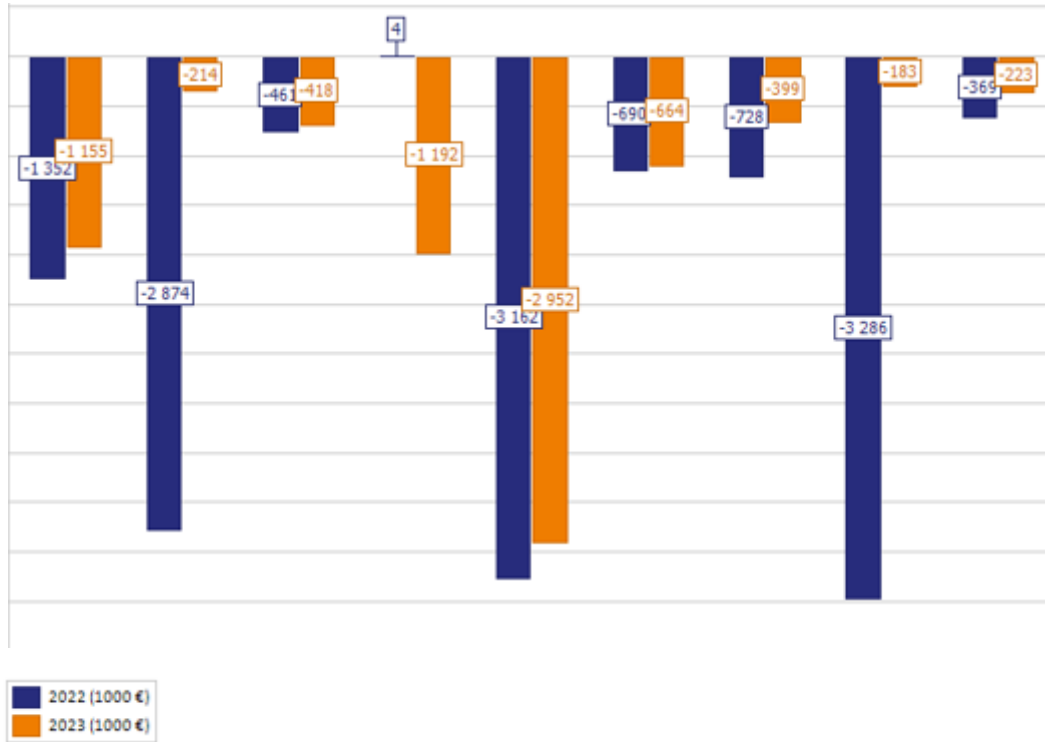
* Toteuma - TA muutettu
+ tulojen ylitys / menojen alitus
- tulojen alitus / menojen ylitys

Toimintakate vs muutettu talousarvio (-kulujen ylitys, +kulujen alitus)

Toimintakatteen kehitys toimialoittain

Hallinto (Perus- ja ymp. ter.vhuolt) Elinvoima ja kehittäminen Infrastruktuuri Opetus Varhaiskasvatus Kult., nuor., vapaa-aika (Sosiaalipalv.) Työllisyys Ateria- ja puhtaus

KUNTAKONSERNIN YHTEISET TAVOITTEET, MITTARIT JA VASTUUT

Enontekiön kunnan strategia

Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista (kuntalaki 37 §). Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategian tulee perustua arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa tulee määrittellä myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kuntastrategia on otettava huomioon kunnan talousarvion ja -suunnitelman laatimisessa. Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa.

Enontekiön kuntastrategian 2022-2025 otsikko on "Ihmiset - Hyvinvointi - Asuminen - Elinvoima". Kuntastrategia on laadittu yhdessä laajasti osallistaen touko-joulukuussa 2021 sekä alkuvuodesta 2022. Strategian valmisteluun ovat osallistuneet kuntalaiset, kunnan henkilöstö, luottamushenkilöt ja kunnan sidosryhmät. Kuntastrategiakyselyihin saatiin 115 vastausta ja luonnosversioihin 41 palautetta. Kuntastrategia määrittää valtuustokauden 2021-2025 painopisteet, vision vuodelle 2030, kunnan arvot ja olemassa olon tarkoituksen sekä valtuustokauden strategiset projektit.

Enontekiön kunnanvaltuusto on hyväksynyt kunnan strategian kaudelle 2021–2025 kokouksessaan 18.5.2022 § 26.

Talousarvion ja taloussuunnitelman tulee perustua kuntastrategiaan. Kuntastrategian toimeenpanosta vastaavat kunnan henkilöstö ja luottamushenkilöt. Kuntastrategian seurantavastuu on kunnanhallitukselle ja kunnan johtoryhmällä.

Seurannassa käytettävät mittarit on määritelty kunnanhallituksessa 30.8.2022. Kuntastrategian toteutumista arvioidaan valtuustotasolla vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä yhteistyössä tarkastuslautakunnan kanssa. Keskeisimpiä seurattavia asioita ovat valtuustokauden strategiset projektit.

Talousarviossa asetetut yhteiset tavoitteet, mittarit ja vastuutahot vuodelle 2023

1. Hyvinvointi

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Hyvinvointi	Lapsiperheiden määrä Taloudellinen huoltosuhde/elatussuhde Väestöennuste Suhteellinen velkaantuneisuus % Lainat euroa/asukas Toimintatuotot/toimintakulut %	Kunnanhallitus	

2. Elinvoima

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Elinvoima	Asukasmäärä Nettomuutto Asuntojen lukumäärä Loma-asuntojen lukumäärä Lentoliikenteen määrä / vuosi Rekisteröidyt yöpymiset Maatalous, metsätalous, kalatalous, porotalous % työllisistä Yritysten määrä Uusien yritysten määrä	Kunnanhallitus	

3. Ihmiset

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Ihmiset	Kunnallinen äänestysaktiivisuus % Kunnan järjestämät tapahtumat (suomenkieliset) kpl Kunnan järjestämät tapahtumat (saamenkieliset) kpl Saamenkieltä opiskelevien oppilasmäärä (kpl/%) Saamenkieliseen varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten määrä (kpl/%) Valtuustoaloitteet / vuosi Valtuustoaloitteet käsitellyt / vuosi Kuntalaisaloitteet / vuosi Kuntalaisaloitteet käsitellyt / vuosi	Kunnanhallitus	

4. Asuminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Asuminen	Vuokra-asuntojen määrä (kpl) Vuokra-asuntojen käyttöaste (%) Vuokra-asuntoa jonottavien talouksien määrä Myytävät asuintontit (tonttivaranto) Myytyt/varatut asuintontit (kpl) Päästöt/asukas (kt CO2e/as) Vihreän siirtymän investointien nettomeno / investointiohjelma (%)	Kunnanhallitus	

Kunnanhallitus

Kunnanhallitus johtaa kunnan toimintaa ja vastaa kuntalaissa säädetyistä tehtävistä. Kunnanhallituksen tehtävänä on kuntalain mukaisesti vastata kunnan hallinnosta, taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta.

Kunnanhallitus valvoo kunnan etuja ja kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumista, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa, jota käyttää myös kunnanjohtaja. Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat konserni- ja omistajaohjauksesta.

Kunnanhallitus vastaa kunnan henkilöstön ja henkilöstöhallinnon kehittämisestä, suunnittelusta ja toimeenpanosta, työsuojelusta ja henkilöstön yhteistoiminnasta sekä tukee kuntakonsernin henkilöstöhallinnon suunnittelua ja toimeenpanoa.

Kunnanhallituksen talousarvio sisältää hallinnon, ympäristöterveydenhuollon sekä ateria- ja puhtauspalvelujen kustannuspaikat. Lisäksi kunnanhallituksen alla on vuonna 2023 ollut poikkeuksellisesti sosiaalitoiminnan kustannuspaikka, jolla on seurattu Lapin hyvinvointialueilta laskutettavia kustannuksia.

Vuodesta 2024 ateria- ja puhtauspalvelut siirtyvät hyvinvointilautakunnan alaiseksi toiminnaksi.

1000 €	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutos	TA2023 Muutettu	TP2023	* Poik. €	* Tot. %	TP2022
TOIMINTATUOTOT	288		288	339	50	118 %	483
Myyntituotot	275		275	311	35	113 %	125
Maksutuotot						0 %	
Tuet ja avustukset	8		8	16	8	203 %	347
Muut toimintatuotot	5		5	12	7	238 %	11
TOIMINTAKULUT	- 1 953		- 1 953	- 1 930	22	99 %	- 8 452
Henkilöstökulut	- 902		- 902	- 901	1	100 %	- 959
Palvelujen ostot	- 791		- 791	- 740	51	94 %	- 7 208
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 223		- 223	- 207	15	93 %	- 200
Avustukset				- 4	- 4	0 %	
Muut toimintakulut	- 37		- 37	- 78	- 41	212 %	- 85
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 664		- 1 664	- 1 592	73	96 %	- 7 969

* Toteuma 2023 - TA 2023 muutettu
 + tulojen ylitys / menojen alitus
 - tulojen alitus / menojen ylitys

Henkilötyövuotta	TP2022	TA2023	TP2023
Vakinaiset	17	15,4	19
Määräaikaiset	2	1,3	4,5
Yhteensä	19	16,6	23,5

Hallinto

Toimialan tehtävät

Hallinnon toimialue sisältää yleishallinnon, vaalit ja hallinnon.

Yleishallinnon alla on kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, tarkastuslautakunnan, nuorisovaltuuston, vammaisneuvoston, vanhusneuvoston, kuntalaisfoorumien, kunnallisverotuksen kustannuspaikat. Hallinnon kustannuspaikka sisältää hallinto- ja talouspalveluiden kustannuspaikat, ICT-palvelut, viestinnän sekä työsuojelu- ja henkilöstöhallinnon kustannuspaikat.

Kunnanhallituksen alainen hallinto- ja talousosasto vastaa ensisijaisesti valtuuston ja kunnanhallituksen tarvitsemista ja kunnan yhteisistä hallinnollisista ja muista palveluista. Hallinto- ja talousosasto tuottaa hallinnollisia palveluja kunnan eri toimialueille ja neuvoo eri yksiköjä niille kuuluvien tehtävien hoitamisessa sekä vastaa taloudenhoidosta, tietohallinnosta, ICT-palveluista, viestinnästä ja vaaleista.

Hallinto- ja talousosasto ohjaa kuntakonsernin talous- ja toimintasuunnittelua sekä konsernitilinpäätöksen valmistumista.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Henkilöstön vaihtuvuus vähensi hallinnon henkilöstöresurssia vuonna 2023. Hallinnon pitkäaikainen työntekijä eläköityi alkuvuodesta. Tilalle rekrytoitavan hallintopalvelusihteerin toimen hakuajaksi jatkettiin kaksi kertaa hakijoiden puuttumisen vuoksi. Toimeen valittu aloitti tehtävässään 23.8.2023. Hallintojohtaja hoiti sivistysjohtajan tehtäviä 22.8.2023 saakka.

Kunnanjohtajan tehtävää hoidettiin väliaikaisjärjestelyin 27.4.-8.8.2023 välisen ajan. Uusi kunnanjohtaja aloitti virassaan 9.8.2023.

Hallinnossa on henkilöstövajeesta huolimatta saatu hoidettua keskeiset asiakokonaisuudet.

Tavoitteet, mittarit ja vastuutahot

Palvelujen saavutettavuuden edistäminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Kunnan palvelujen digitalisaatioasteen nostaminen.	Asiointipalvelujen digipalveluasteen kasvattaminen: Lähtö 0.5, Toteuma 0.5, Tavoite 1.0	Hallintojohtaja	
Arviointi	Digipalveluasteen kasvattaminen on riippuvainen nettiuudistuksesta.		
Työntekijöiden tavoitettavuus ja kunnanviraston aukioloajat palvelevat kuntalaisia	Virastotalo suljettuna arkipäivisin: Lähtö 30.0, Toteuma 9.0, Tavoite 10.0	Hallintojohtaja	Sijaisuusjärjestelyt lomien aikana, lomien porrastus
Arviointi	Virastotalo oli suljettuna yhteensä 9 päivänä. Heinäkuussa 2023 virastotalo palveli ajanvarauksella arkipäivisin.		

1. Hyvinvointi

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Työhyvinvoinnin lisääntyminen	Työhyvinvointikyselyn tulokset käyty läpi henkilöstön kanssa: Toteuma 100.0, Tavoite 1.0 Sairaspoissaolot työpäivää/henkilö: Lähtö 13.3, Toteuma 18.3, Tavoite 11.0 Kehityskeskustelut käyty (%/henkilöstö): Lähtö 50.0, Toteuma 90.0, Tavoite 100.0	Hallintojohtaja	Työhyvinvointikyselyn laatiminen
Arviointi	Työhyvinvointikyselyt käyty läpi henkilöstön kanssa maaliskuussa 2023. Kehityskeskusteluja käymättä hallinnossa ja infrastruktuurin toimialalla. Sairauspäivien toteuma on ilmoitettu kalenteripäivissä. Vuoden 2022 sairauspoissaolojen määrä oli 25,5 kpv/htv.		

Arjen turvallisuudesta huolehtiminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Varautumis- ja valmiussuunnitelmien päivittäminen ja niihin liittyvien toimenpiteiden aloittaminen mm. hankintojen toteuttaminen ja yhteistyön toimivuuden varmistaminen poikkeusoloissa.	Varautumiseen liittyvät suunnitelmat ajan tasalla: Toteuma 100.0, Tavoite 100.0	Kunnanjohtaja, Toimialajohtajat, Toimialavastaavat, Kunnanhallitus	Suunnitelmien päivitys tehdään ostopalveluna
Arviointi	Valmius- ja varautumissuunnitelma on hyväksytty kunnanhallituksessa 27.6.2023.		

Monipuolisen yritystoiminnan tukeminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Hankintaprosessien parantaminen	Hankintaohje päivitetty ja hyväksytty: Toteuma 1.0, Tavoite 1.0	Hallintojohtaja	Hankintaohjeen päivitys Tarjouskilpailujen sisäinen ohjeistus kuntakonseritasolla.
Arviointi	Hankintaohje päivitetty ja hyväksytty kunnanhallituksessa 21.2.2023 § 52.		

Osallistumisen ja vaikuttamisen uudet kanavat

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia lisätään aktiivisella	Verkkosivujen uutisten määrä: Lähtö 35.0, Toteuma 180.0, Tavoite 55.0	Hallintojohtaja	Ajankohtaisista asioista ja päätöksistä viestitään aktiivisesti. Kunnan verkkosivuilla oleva tieto

toiminnalla.

on ajantasaista ja kattavaa.

Arviointi	Tiedottaminen on ollut aktiivista.		
Osallistumisen vahvistaminen	Tietokoneet ja CaseM käytössä luottamushenkilöillä kpl: Lähtö 18.0, Toteuma 18.0, Tavoite 27.0	Hallintojohtaja	Luottamushenkilöiden ja henkilöstön koulutus
Arviointi	Valtuutetuilla, kunnanhallituksen jäsenillä ja varajäsenillä, sekä lautakuntien jäsenillä on koneet käytössä. Tarvittava käyttökoulutus on järjestetty.		

Yleinen saavutettavuuden parantaminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Viestinnän kehittäminen		Hallintojohtaja	Kunnan verkkosivut uusitaan Sisältöä tuotetaan aktiivisemmin
Arviointi	Kunnan verkkosivujen uudistus siirtyy vuoteen 2024.		

Tavoitteiden toteutuminen ja poikkeamat

Henkilöstö

Henkilötyövuotta	TP2022	TA2023	TP2023
Vakinaiset	11	9,9	13,5
Määräaikaiset	1	0,5	2,8
Yhteensä	12	10,4	16,3

Toiminnan talous

Talousarvioon varattu toimintakate alittui toteutumattoman verkkosivu-uudistuksen vuoksi. Lisäksi työajankäytön seurantaan liittyvät kustannukset siirtyivät osittain vuodelle 2024.

1000 €	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutos	TA2023 Muutettu	TP2023	* Poik. €	* Tot. %	TP2022
TOIMINTATUOTOT	105		105	100	- 5	95 %	117
Myyntituotot	93		93	74	- 19	80 %	101
Maksutuotot						0 %	
Tuet ja avustukset	7		7	14	7	196 %	5
Muut toimintatuotot	5		5	12	7	244 %	10
TOIMINTAKULUT	- 1 309		- 1 309	- 1 255	54	96 %	- 1 469
Henkilöstökulut	- 643		- 643	- 653	- 11	102 %	- 747
Palvelujen ostot	- 596		- 596	- 518	78	87 %	- 445
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 35		- 35	- 32	2	93 %	- 196
Avustukset				- 4	- 4	0 %	
Muut toimintakulut	- 35		- 35	- 47	- 12	135 %	- 80
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 204		- 1 204	- 1 155	49	96 %	- 1 352

* Toteuma 2023 - TA 2023 muutettu

+ tulojen yltys / menojen alitus

- tulojen alitus / menojen yltys

Ympäristöterveydenhuolto

Toimialan tehtävät

Enontekiön alueen ympäristöterveydenhuollosta ja eläinlääkäripalveluista sekä eläinsuojelusta vastaa Tunturi-Lapin Ympäristöterveydenhuolto. Sen toiminta-alue on Enontekiö, Kittilä, Muonio ja Sodankylä. Alueella toimii 6 eläinlääkärinä ja 3 terveystarkastajaa. Ympäristöterveydenhuollon tehtävänä on ylläpitää ja edistää väestön terveyttä erilaisin elinympäristöön kohdistuvin toimenpitein. Ympäristöterveydenhuollon perusasioihin kuuluvat mm. hyvänlaatuinen juomavesi ja ravinto sekä terveellinen ja turvallinen elinympäristö.

Sodankylän kunta on vastannut 1.1.2020 alkaen Arktisen Lapin kuntien (Sodankylä, Inari, Muonio, Enontekiö ja Utsjoki) ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä. Ympäristöjaostossa on 7 jäsentä; kaksi jäsentä Sodankylästä ja Inarista, yksi jäsen Muoniosta, Enontekiöltä sekä Utsjoelta.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Tavoitteet, mittarit ja vastuutahot

Arjen turvallisuudesta huolehtiminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Enontekiön maksuosuudesta huolehtiminen		Hallintojohtaja	
Arviointi	Toteutunut.		

Tavoitteiden toteutuminen ja poikkeamat

Henkilöstö

Henkilötyövuotta	TP2022	TA2023	TP2023
Vakinaiset			
Määräaikaiset			0,4
Yhteensä	0	0	0,4

Toiminnan talous

Ympäristöterveydenhuollon maksosuudet 179 600 euroa ylittivät talousarvioon varatun 163 000 euroa eli ylitys oli 16 600 euroa.

Lapin hyvinvointialue osti Enontekiön kunnalta kuntouttavan työtoiminnan palvelua 1.1.-31.3.2023. Toimialalle kertynyt 0,4 henkilötyövuotta ovat ko. palvelussa työskennelleen työntekijän osuus. Kuntouttavan työtoiminnan kulut on laskutettu 100 % Lapin hyvinvointialueelta.

Toimialalle jäi katettavaksi 35 000 euroa kuluja, joihin ei oltu varauduttu talousarviossa. Tästä summasta valtaosa, 21 000 euroa, oli Lapin hyvinvointialueen Lapin kunnilta perimä koronasta johtuvaa kertaerä. Lisäksi kustannuspaikalle kirjattiin sosiaali- ja terveystoimintaan kuuluneita kuluja, jotka kunnan tuli maksaa.

1000 €	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutos	TA2023 Muutettu	TP2023	* Poik. €	* Tot. %	TP2022
TOIMINTATUOTOT				16	16	0 %	289
Myyntituotot				17	17	0 %	
Maksutuotot						0 %	
Tuet ja avustukset						0 %	289
Muut toimintatuotot						0 %	
TOIMINTAKULUT	- 163		- 163	- 230	- 67	141 %	- 3 163
Henkilöstökulut				- 15	- 15	0 %	- 99
Palvelujen ostot	- 163		- 163	- 185	- 22	114 %	- 3 064
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				- 1	- 1	0 %	
Avustukset						0 %	
Muut toimintakulut				- 29	- 29	0 %	
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 163		- 163	- 214	- 51	131 %	- 2 874

* Toteuma 2023 - TA 2023 muutettu
+ tulojen ylitys / menojen alitus
- tulojen alitus / menojen ylitys

Ateria- ja puhtauspalvelut

Toimialan tehtävät

Ateriapalveluiden keskeisin tehtävä on järjestää ateriapalvelut opetuksessa ja varhaiskasvatuksessa. Puhtauspalvelut järjestetään siten, että kunnan toimipaikoissa säilyy tietty puhtaustaso.

1.1.- 31.12.2023 ajan Enontekiön kunta on tuottanut ateriapalveluja Lapin hyvinvointialueelle palvelusopimuksen mukaisesti.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kunnanhallitus on päättänyt kokouksessa 19.9.2023, että kunta ei yhtiöitä ateria- ja puhtauspalveluja. Kunta tuottaa jatkossa itse tarvitsemansa ateria- ja puhtauspalvelut.

Lapin hyvinvointialueen ja kunnan kanssa on tehty sopimus, millä ateriapalveluja tuotetaan hyvinvointialueelle 30.6.2024 saakka kunnan toimesta. Lapin hyvinvointialue kilpailuttaa palvelut kevään 2024 aikana.

Ateria- ja puhtauspalvelut ovat siirtyneet 1.1.2024 hyvinvointilautakunnan alaisuuteen.

Tavoitteet, mittarit ja vastuutahot

Palvelujen saavutettavuuden edistäminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Turvataan ateriapalveluiden saatavuus Enontekiöllä hyvinvointialueelle siirtymisen jälkeen.	Enontekiön sote-aterioista valmistettu Enontekiöllä %: Lähtö 100.0, Toteuma 100.0, Tavoite 100.0	Ruoka- ja puhtauspalvelupäällikkö	
Arviointi	Hyvinvointialueen kanssa on tehty yhteistyötä palvelusopimuksen mukaisesti ruokapalveluissa.		

Laadukkaat peruspalvelut ja terve kuntatalous

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
1.1 Terveellinen ja maistuva ravitsemus kaikille ikäryhmille. 1.2 Puhtauspalvelut kunnan eri toimipisteissä	Toteutuvat ruokailut: Lähtö 100.0, Toteuma 100.0, Tavoite 100.0	Ruoka - ja puhtauspalvelupäällikkö	Ruokatuotantoa rakennetaan ikäryhmille sopivaksi.
Arviointi	Ruokapalveluja on tuotettu eri ikäryhmille varhaiskasvatukseen, kouluille sekä hyvinvointialueelle Enontekiön kunnan alueella.		

Monipuolisen yritystoiminnan tukeminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
2.1 Lähiruoan suosiminen hankinnoissa	Lähiruoan osuus elintarvikehankinnoissa %: Lähtö 20.0, Toteuma 16.0, Tavoite 25.0	Ruoka - ja puhtauspalvelupäällikkö	
Arviointi	Lähiruoan käytössä ei ole ylletty tavoitteeseen 25 %. Elintarvikkeiden hinnat ovat kohonneet v. 2023 aikana. Pääasialliset lähialueelta saadut elintarvikkeet ovat olleet poronliha, järvikala ja leipä.		

Yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen lisääminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
3.1 Työhyvinvointi kaikissa työpisteissä	Yhteiset palaverit: Lähtö 10.0, Toteuma 6.0, Tavoite 10.0 Ruoka- ja puhtauspalvelualojen koulutukset: Lähtö 5.0, Toteuma 4.0, Tavoite 5.0	Ruoka - ja puhtauspalvelupäällikkö	
Arviointi	Työpisteiden yhteisiä palaverreja on pidetty 6 kpl vuoden aikana. Työpisteiden sisäisiä palaverreja tai yhteydenpitoa on tehty viikoittain. Aloille soveltuvia lyhytkoulutuksia on ollut 4 kpl. Koulutustarjonta on ollut vähäistä. Kehityskeskustelut on käyty henkilöstön kanssa maaliskuun loppuun mennessä.		

Tavoitteiden toteutuminen ja poikkeamat

Henkilöstö

Henkilötyövuotta	TP2022	TA2023	TP2023
Vakinaiset	6	5,5	5,5
Määräaikaiset	1	0,8	1,3
Yhteensä	7	6,3	6,8

Toiminnan talous

Toiminnan tuotot ovat olleet talousarviota suuremmat. Hyvinvointialueen aloittaessa toiminnan, ruokapalveluja on toimitettu hyvinvointialueen ja kunnan palvelusopimuksen mukaan Luppokodille, kotihoitoon ja toimintakeskukseen. Ateriamäärät ovat olleet arvioitua isommat, minkä kautta tuotto on myös suurempi.

1000 €	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutos	TA2023 Muutettu	TP2023	* Poik. €	* Tot. %	TP2022
TOIMINTATUOTOT	183		183	222	39	121 %	55
Myyntituotot	182		182	220	38	121 %	54
Maksutuotot						0 %	
Tuet ja avustukset	1		1	3	2	249 %	1
Muut toimintatuotot						0 %	
TOIMINTAKULUT	- 481		- 481	- 445	35	93 %	- 424
Henkilöstökulut	- 259		- 259	- 233	26	90 %	- 212
Palvelujen ostot	- 32		- 32	- 37	- 5	116 %	- 36
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 188		- 188	- 174	14	92 %	- 162
Avustukset						0 %	
Muut toimintakulut	- 2		- 2	- 1		77 %	- 14
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 298		- 298	- 223	75	75 %	- 369

* Toteuma 2023 - TA 2023 muutettu

+ tulojen ylitys / menojen alitus

- tulojen alitus / menojen ylitys

Elinvoimalautakunta

Elinvoimalautakunnan tehtävänä on vastata toimialansa lainsäädännön mukaisesti, kunnanhallituksen alaisuudessa ja lautakunnan roolin mukaisesti elinvoimaprozessista.

Elinvoimalautakunnan tehtävänä on kuvata elinvoimapalvelut -prosessi. Prosessi tuottaa tai järjestää seuraavat palvelut:

- infrapalveluista eli kunnan rakentamisesta, kiinteistöpalveluista, kunnallistekniikasta, mittaustoimesta, ympäristönhoidosta, yleisistä alueilta, kunnalle kuuluvista liikenneväylistä, yksityisteistä, kunnan metsistä, kaukolämmöstä ja moottorikelkkareiteistä, kunnan rakennusvalvonnasta, ympäristönsuojelusta sekä maastoliikennelain ja vesilain mukaisista lupa- ja valvontaviranomaispalveluista.
- elinvoimasta ja kehittämisestä, joihin kuuluvat kehittämishankkeet, kunnan yleinen edunvalvonta ja yrityspalveluiden järjestäminen. Kehittämisessä erityispainopiste on alueen saavutettavuudessa ja matkailun kehittämisessä.

Elinvoimalautakunta päättää talousarvion puitteissa yleisten lautakunnille kuuluvien tehtävien lisäksi niistä asioista, jotka lautakunnan toimialaa koskevassa lainsäädännössä on annettu niiltä osin kuin päätösvaltaa ei ole lainsäädännössä ja hallintosäännössä osoitettu kunnanhallitukselle tai -valtuustolle. Lautakunta päättää päätösvalan siirtämisestä alaisilleen viranhaltijoille toimialansa mukaisissa tehtävissä.

1000 €	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutos	TA2023 Muutettu	TP2023	* Poik. €	* Tot. %	TP2022
TOIMINTATUOTOT	1 707		1 707	1 717	10	101 %	1 441
Myyntituotot	467		467	438	- 29	94 %	355
Maksutuotot	56		56	184	129	331 %	39
Tuet ja avustukset	246		246	244	- 1	99 %	197
Muut toimintatuotot	939		939	851	- 88	91 %	851
TOIMINTAKULUT	- 3 539		- 3 539	- 3 327	212	94 %	- 1 897
Henkilöstökulut	- 1 249		- 1 249	- 1 200	49	96 %	- 787
Palvelujen ostot	- 1 388		- 1 388	- 1 116	272	80 %	- 605
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 658		- 658	- 702	- 44	107 %	- 380
Avustukset	- 26		- 26	- 32	- 6	123 %	- 20
Muut toimintakulut	- 219		- 219	- 277	- 59	127 %	- 106
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 832		- 1 832	- 1 610	222	88 %	- 456

* Toteuma 2023 - TA 2023 muutettu
+ tulojen yltys / menojen alitus
- tulojen alitus / menojen yltys

Henkilötyövuotta	TP2022	TA2023	TP2023
Vakinaiset	7	18,5	14,3
Määräaikaiset	12	4,5	9,2
Yhteensä	19	23	23,5

Elinvoima ja kehittäminen

Toimialan tehtävät

Toimialan tehtävät

- Edistää kuntalaisten ja kunnan taloudellista elinvoimaa
- Kehittää kunnan elinvoimaa ja yrittäjyyttä sekä kilpailukykyä
- Edistää saavutettavuutta edunvalvonnan keinoin
- Edistää matkailua sekä poro- ja luontaiselinkeinoa
- Osallistuu kuntakonsernin sisäiseen kehittämiseen

Osallistuu sidosryhmäyhteistyöhön ja kunnan edunvalvontaan.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kehittäminen ja elinvoima –toimialan toimintaan vuoden 2023 aikana on vaikuttanut henkilöstömuutokset. Yritys- ja kehittämisasiantuntijan virka täytettiin toukokuun alusta, mutta se päättyi koeaikana lokakuussa. Tehtävää ei ole laitettu uudestaan auki, tehtävän sisältöä uudelleenarvioidaan. Yritysneuvonnan osalta tehtäviä hoidettiin ostopalveluna.

Toimialalla oli käynnissä yhteensä kolme hanketta. Enontekiön kulttuurimatkailun kehittäminen -hanke päättyi 28.2.2023, Hyvinvoiva kuntalainen -työllisyyden edistäminen Enontekiöllä -hanke päättyi 31.10.2023 ja Enontekiön kylät -hanke 31.12.2023.

Tavoitteet, mittarit ja vastuutahot

Aidon paikallisen identiteetin esiin nostaminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Tapahtumien järjestäminen (Marianpäivien perinnemarkkinat, Enontekiön pilkkiviikko, Hetan Musiikkipäivät, Väärtipäivät, Joulumyyjäiset)	Tapahtumat (kpl): Lähtö 5.0, Toteuma 5.0, Tavoite 5.0	kehittämisen ja elinvoiman toimiala	Tapahtumat järjestetään suunnitelman ja budjetin mukaisesti
Arviointi	Suunnitellut tapahtumat järjestettiin budjetin mukaisesti.		

Monipuolisen yritystoiminnan tukeminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Yritystoiminnan lisääminen Enontekiölle	Uusien yritysten määrä: Lähtö 17.0, Toteuma 13.0, Tavoite 20.0	kehittäminen ja elinvoima toimiala	Hanketilaisuuksien avulla yrittäjyysvaihtoehdoista tiedottaminen Yritys- ja kehittämisasiantuntija tarjoaa yritysneuvontaa
Arviointi	Uusien yritysten määrää ei ole vielä saatavilla Tilastokeskuksen tilastoissa viimeisen kvartaalin osalta. Yritys- ja kehittämisasiantuntija ei enää ole tehtävässä ja yritysneuvontapalvelut annettiin kokonaisuudessaan ostopalveluna. Enontekiön kylät -hankkeen kautta tiedotettiin kylätilaisuuksissa myös yrittämisen mahdollisuuksista.		

Poro- ja luontaiselinkeinojen vahvistaminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Poro- ja luontaiselinkeinojen tukeminen	Erämaalentojen toteuttaminen €: Lähtö 15,000.0, Toteuma 11,167.3, Tavoite 15,000.0	kehittäminen ja elinvoima toimiala	Erämaalentojen kilpailutus ja toteutusLuontaiselinkeinojen ohjelmalveluiden kehittämisyöpaja, Enontekiön kylät ja Enontekiön kulttuurimatkailu -hankkeetMaaseutupalvelut tarjoaa ohjausta, tukea ja neuvontaa poro-, maatalous- ja luontaiselinkeinojen harjoittajille.
Arviointi	Erämaalentoihin kunnan varaama määräraha 15000 € riitti hyvin tarpeeseen ja määrärahaa jäi hieman käyttämättä. Maaseutupalvelut hankittiin Muonion kunnasta ostopalveluna. Hanketoiminnassa käsiteltiin yleisesti yritystoiminnan mahdollisuuksia. Poro- ja luontaiselinkeinojen vahvistaminen on otettu erityisesti huomioon maankäytön suunnittelussa.		

Ympärivuotisen matkailun kehittäminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Rekisteröityjen yöpymisten määrän saaminen samalle tasolle kuin ennen pandemiaa	Rekisteröityjen yöpymisten määrä (Tilastokeskus): Lähtö 154,692.0, Toteuma 163,981.0, Tavoite 155,000.0	kehittäminen ja elinvoima toimiala	Kunnan taloudellinen tuki matkailuyhdistyksen toimintaanKunnan muut tukipalvelut matkailuyrityksille esim. yritysneuvonta, kaavoitus ja rakennuslupaprosessit
Arviointi	Rekisteröidyt yöpymiset ylittivät vuonna 2023 ennen pandemiaa olevan yöpymisten määrän. Vuoden 2023 aikana päätettiin, ettei Enontekiön kunta ole mukana Muonion kunnan ja yrittäjien kanssa yhteisesti perustettavassa osakeyhtiössä, jonka tehtävänä olisi ollut toimia matkailun alueorganisaationa. Metsähallituksen kanssa sovittiin yhteismarkkinointihanke matkailuelinkeinon kehittämiseksi Kilpisjärvellä. Hetan latuverkosto on otettu kunnan hoidettavaksi määräaikaisella sopimuksella.		

Tavoitteiden toteutuminen ja poikkeamat

Kehittäminen ja elinvoima -toimialan tavoitteet asetettujen mittareiden osalta toteutuivat. Kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti yhteiseen matkailun alueorganisaatio -osakeyhtiöön ei lähdetty mukaan.

Henkilöstö

Henkilötyövuotta	TP2022	TA2023	TP2023
Vakinaiset	1	2	1,5
Määräaikaiset	5	3	3,4
Yhteensä	6	5	4,9

Toiminnan talous

Kehittäminen ja elinvoima -toimialalla jäi budjetoituja määrärahoja käyttämättä. Yritys- ja kehittämisasiantuntija oli tehtävässä ainoastaan osan vuotta (n. 6 kk). Henkilöstövaje aiheutti sen, että myös erilaisia toimintakustannuksia oli vähemmän.

Toimialalla olleet hankkeet toteutuivat osin pienempinä, joten tästä johtuen myös kustannukset olivat suunnitellusta vähäisempiä.

Enontekiön kulttuurimatkailun kehittäminen -hankkeessa esille tullessiin ja hankkeessa valmisteltuihin Järämän kehittämiskohteisiin käytettiin puolestaan enemmän varoja.

1000 €	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutos	TA2023 Muutettu	TP2023	* Poik. €	* Tot. %	TP2022
TOIMINTATUOTOT	273		273	266	- 7	98 %	219
Myyntituotot	32		32	35	3	111 %	26
Maksutuotot						0 %	5
Tuet ja avustukset	241		241	231	- 10	96 %	186
Muut toimintatuotot						0 %	1
TOIMINTAKULUT	- 808		- 808	- 684	124	85 %	- 680
Henkilöstökulut	- 295		- 295	- 288	7	98 %	- 324
Palvelujen ostot	- 401		- 401	- 303	98	75 %	- 268
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 23		- 23	- 34	- 10	143 %	- 20
Avustukset	- 26		- 26	- 24	2	92 %	- 20
Muut toimintakulut	- 63		- 63	- 36	27	57 %	- 49
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 535		- 535	- 418	117	78 %	- 461

* Toteuma 2023 - TA 2023 muutettu

+ tulojen ylitys / menojen alitus

- tulojen alitus / menojen ylitys

Infrastrukturi

Toimialan tehtävät

Vastaa kunnan rakentamisesta, kunnallistekniikasta lukuun ottamatta vesi- ja viemärihuoltoa, yleisistä alueista, kunnalle kuuluvista liikenneväylistä, kaukolämmöstä, moottorikelkkareiteistä, rakennusvalvonnasta sekä maastoliikennelain ja vesilain mukaisista lupa- sekä valvontaviranomaistehtävistä.

Sekä mittaustoimesta, maankäytön suunnittelun ja kaavoituksen valmistelusta, lähiliikuntapaikoista ml. Hetta Hiihtomaa, laduista ja kunnan ulkoilureiteistä, rakennuksista sekä kiinteistöistä ja metsistä.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Enontekiön kunnassa 1.1.2023 voimaan tullut organisaatiomuutos sekä virasto-organisaation toinen muutos 1.11.2023 alkaen sävyttivät vuotta 2023.

Vuonna 2023 infrastruktuurin vastuulle palautui mittaustoimi, maankäytönsuunnittelu ja kaavoituksen valmistelu, lähiliikuntapaikat ml. Hetta hiihtomaa, ladut ja kunnan ulkoilureitit, metsät sekä lisäksi koko kunnan kiinteistökanta. Työpäällikkö, myöhemmin ma. rakennuttamispäällikkö aloitti Enontekiön kunnan palveluksessa 7/2023, päävastuualueenaan liikuntapaikat, ladut, kelkkaurat sekä kh:n §227 3.10.2023 nimeämät investoinnit.

Tavoitteet, mittarit ja vastuutahot

1. Hyvinvointi

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Uuden Luppokodin rakennuttaminen	Rakennuksen valmistumisaste: Toteuma 30.0, Tavoite 70.0	Rakennuttamispäällikkö	
Arviointi	Rakennustöiden osalta maa- ja pohjatyöt käynnissä, töiden aloitus alustavasta aikataulusta viivästyi.		

2. Elinvoima

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Lentoaseman korjausinvestoinnin valmistuminen	Investoinnin valmistuminen v.2023: Lähtö 15.0, Toteuma 35.0, Tavoite 100.0	Rakennuttamispäällikkö	
Arviointi	Investoinnin suunnitelmat ja tarjouspyyntöasiakirjat, kunnossapidon näkökulmasta valmistuneet. Kilpailutus ja toteutus 2024.		

3. Ihmiset

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Hoidetut liikuntapaikat	Positiivinen palaute: Toteuma 1.0, Tavoite 1.0	Rakennuttamispäällikkö	
Arviointi	Ladut ja liikuntapaikat ovat olleet hoidettuina. Positiivista palautetta käyttäjiltä.		

4. Asuminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Asunto- ja tonttitarjonnan parantaminen	Kaavojen lainvoimaisuuden saavuttaminen: Toteuma 1.0, Tavoite 1.0	Maankäyttöinsinööri	
Arviointi	Kaava-alueille tehty kaavamuutoksia, mitkä lainvoimaisia.		
Rakennusjärjestyksen päivittäminen	Rakennusjärjestyksen päivittäminen: Tavoite 1.0	Rakennustarkastaja	
Arviointi	Uuden maankäyttö- ja rakennuslain voimaantulon siirtyminen 1.1.2025 alkaen, siirtää myös rakennusjärjestyksen päivittämisen.		

Asunto- ja tonttitarjonnan parantaminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Saanajojen asemakaavan valmistuminen	Kaavan valmistuminen: Toteuma 0.7, Tavoite 1.0	Maankäyttöinsinööri	
Arviointi	Tavoitteena kaavan hyväksyminen valtuustossa 6/2024		

Strateginen maanhankinta kunnalle

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Maanhankinta kunnalle taajamien lähialueilta.	Maakauppojen määrä: Toteuma 2.0, Tavoite 3.0 Pinta-ala ha: Toteuma 30.0, Tavoite 5.0	Maankäyttöinsinööri	
Arviointi	Maanhankinnan tavoitteet täyttyivät.		

Viihtyisä ja turvallinen rakennettu ympäristö

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Yleisten alueiden ja ympäristön siisteys	Positiivinen palaute: Toteuma 1.0, Tavoite 1.0	Rakennuttamispäällikkö	
Arviointi	Yleiset alueet ja ympäristöt saaneet positiivista palautetta.		

Tavoitteiden toteutuminen ja poikkeamat

Uuden Luppokodin rakennustyöt ovat käynnissä ja toteutus tapahtuu pääosin vuoden 2024 aikana, rakennuksen vastaanotto on alustavasti 4/2025. Lentoaseman investoinnin osalta toteutus tulee olemaan vuoden 2024 aikana, vuonna 2023 em. investoinnin osalta saatiin rahoittajaosapuolelta sekä ENF Infra Oy:n osalta varmistus, että kentän investointi voidaan suorittaa ylläpidon näkökulmasta entisen korjausinvestoinnin sijaan. Maankäytön ja kaavoituksen osalta tavoitteet täyttyivät pääosin, Enontekiön kunnalle ja alueen ihmisille, isojen Kilpisjärven alueen kaavojen valmistelu edistyi. Tavoitteena on kaavojen hyväksymiskäsittely valtuustoon 6/2024. Liikuntapaikkojen, latujen ja yleisten alueiden kunnossa- ja ylläpidossa sekä investointien edistämässä näkyy positiivisesti ma. rakennuttamispäällikön työpanos.

Henkilöstö

Henkilötyövuotta	TP2022	TA2023	TP2023
Vakinaiset	6	16,5	12,8
Määräaikaiset	7	1,5	5,8
Yhteensä	13	18	18,7

Toiminnan talous

Infrastruktuurin käyttötalousbudjetti pysyi valtuuston vuodelle 2023 asettamassa budjetissa. Tulee kuitenkin huomioida, että vuoden 2023 alusta voimaantulleen organisaation muutoksen myötä siirtyneiden kohteiden kulumakulut tulevat tarkentumaan vuosien 2024 ja 2025 aikana. Suurin yksittäinen menokirjaus infrastruktuurin käyttötalouteen on eläinlääkäritalon purkukustannuksista -264 000€.

1000 €	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutos	TA2023 Muutettu	TP2023	* Poik. €	* Tot. %	TP2022
TOIMINTATUOTOT	1 435		1 435	1 451	16	101 %	1 222
Myyntituotot	436		436	403	- 33	93 %	329
Maksutuotot	56		56	184	129	331 %	33
Tuet ja avustukset	5		5	13	9	293 %	10
Muut toimintatuotot	939		939	850	- 88	91 %	849
TOIMINTAKULUT	- 2 731		- 2 731	- 2 643	88	97 %	- 1 217
Henkilöstökulut	- 954		- 954	- 912	42	96 %	- 463
Palvelujen ostot	- 987		- 987	- 813	173	82 %	- 337
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 634		- 634	- 668	- 34	105 %	- 361
Avustukset				- 8	- 8	0 %	
Muut toimintakulut	- 156		- 156	- 242	- 86	155 %	- 57
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 1 296		- 1 296	- 1 192	105	92 %	4

* Toteuma 2023 - TA 2023 muutettu

+ tulojen ylitys / menojen alitus

- tulojen alitus / menojen ylitys

Hyvinvointilautakunta

Hyvinvointilautakunnan toiminta muuttui vuoden 2023 alusta. Hyvinvointilautakunnan alaisuudesta siirtyivät sosiaalipalvelut, ikääntyvien palvelut ja vammaispalvelut Lapin hyvinvointialueelle. Kunnanvaltuuston 7.9.2023 luottamushenkilöorganisaatiuudistuksen mukaisesti hyvinvointilautakunnalle siirtyivät elinvoimalautakunnan alaisuudessa ennen toimineet varhaiskasvatus ja opetus.

Hyvinvointilautakunnan tehtävät 1.1.2023 alkaen ovat:

- opetustoimen palvelut
- varhaiskasvatuksen palvelut,
- kulttuuri-, nuoriso- ja vapaa-ajan palvelut
- työllisyys.

Hyvinvointilautakunta päättää talousarvion puitteissa yleisten lautakunnille kuuluvien tehtävien lisäksi niistä asioista, jotka lautakunnan toimialaa koskevassa lainsäädännössä on annettu kunnan tehtäväksi siltä osin kuin päätösvaltaa ei ole lainsäädännössä ja hallintosäännössä osoitettu kunnanhallitukselle tai –valtuustolle.

Lautakunta päättää päätösvallan siirtämisestä alaisilleen viranhaltijoille toimialansa mukaisissa tehtävissä.

1000 €	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutos	TA2023 Muutettu	TP2023	* Poik. €	* Tot. %	TP2022
TOIMINTATUOTOT	582		582	707	125	121 %	1 300
Myyntituotot	29		29	50	21	175 %	155
Maksutuotot	24		24	21	- 3	86 %	351
Tuet ja avustukset	518		518	632	114	122 %	698
Muut toimintatuotot	11		11	3	- 7	32 %	96
TOIMINTAKULUT	- 4 887	- 110	- 4 997	- 4 904	94	98 %	- 9 166
Henkilöstökulut	- 3 377	- 2	- 3 380	- 3 243	136	96 %	- 5 350
Palvelujen ostot	- 995	- 97	- 1 093	- 1 181	- 88	108 %	- 2 653
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 155	- 10	- 165	- 170	- 4	103 %	- 504
Avustukset	- 298		- 298	- 279	19	94 %	- 448
Muut toimintakulut	- 61		- 61	- 31	30	51 %	- 211
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 4 305	- 110	- 4 415	- 4 197	219	95 %	- 7 866

* Toteuma 2023 - TA 2023 muutettu

+ tulojen ylitys / menojen alitus

- tulojen alitus / menojen ylitys

Henkilötyövuotta	TP2022	TA2023	TP2023
Vakinaiset	53	55	50
Määräaikaiset	9	2,5	13,3
Yhteensä	62	57,5	63,3

Opetustoimi

Toimialan tehtävät

Opetustoimi vastaa perusopetuksesta Hetan yhtenäisessä peruskoulussa, Karesuvannon ja Kilpisjärven kouluissa. Opetustoimi vastaa keskiasteen lukiokoulutuksesta Enontekiön eräluokiossa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopisteenä on esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen toteuttaminen laadukkaasti ja hyvin ammattitaitoisella ja osaavalla henkilöstöllä. Tärkeänä tässä on nähty oppilaiden ja opiskelijoiden riittävä tuki opiskelun ja oppimisen haasteissa.

Keskeinen muutos toiminnassa oli Karesuvannon koulun toiminta väistötiloissa.

Tavoitteet, mittarit ja vastuutahot

Arjen kansainvälisyyden ja monikulttuurisuuden tukeminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Rajayhteistyö	Oppilasvierailut Ruotsissa tai Norjassa: Lähtö 1.0, Toteuma 1.0, Tavoite 3.0 Metsähallituksen kanssa yhteistyössä järjestettävä ulkoilmaleiri: Toteuma 1.0, Tavoite 1.0	Hallinnollinen rehtori	
Arviointi	Lukiolaisten leiri on toteutettu.		

Arjen turvallisuudesta huolehtiminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Ensiaputaitojen osaaminen	Ensiaputaitoinen henkilökunta: Lähtö 10.0, Toteuma 15.0, Tavoite 20.0 Palo- ja pelastusharjoitukset: Lähtö 3.0, Toteuma 3.0, Tavoite 3.0 Hätäensiapukurssin suorittaminen: Lähtö 7.0, Toteuma 8.0, Tavoite 8.0	Hallinnollinen rehtori	Ensiapu- /häätäensiapukurssien hankkiminen
Arviointi	Poistumisharjoitukset on suoritettu joka koululla.		

Laadukkaat peruspalvelut ja terve kuntatalous

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Perus- ja lukiokoulutus on laadukasta suomen ja saamen kielillä.	Valmistuneet prosenttimäärä aloittaneista: Toteuma 100.0, Tavoite 100.0 Oppilaitosvierailut: Lähtö 1.0, Toteuma 2.0, Tavoite 2.0	Hallinnollinen rehtori	Oppilaiden tukeminen opinnoissa Oppilaanohjaus muodostaa perusopetuksen ajan kestävän, perusopetuksen jälkeisiin opintoihin ulottuvan jatkumon.
Arviointi	Lukion oppilaistovierailu on suunniteltu marraskuulle.		

Luonnon monimuotoisuus hyvinvoinnin edistäjänä

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Positiivisen luontosuhteen luominen	Luontoretket lähiympäristöön: Lähtö 1.0, Toteuma 8.0, Tavoite 4.0 Eräkurssi lukiolaisille: Toteuma 1.0, Tavoite 1.0 Vaelluskurssi yläasteella: Lähtö 1.0, Tavoite 1.0	Hallinnollinen rehtori	Erä- ja luontokurssien tarjoaminen
Arviointi	Luontoretkeä on tehty lähimaastoon sekä Hietajärvelle.		

Monipuolisen yritystoiminnan tukeminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Yritystoimintaan tutustuminen monipuolisesti.	Yritysvierailut/Yrittäjävierailut: Lähtö 1.0, Toteuma 1.0, Tavoite 3.0 TET-viikko, erityis-TET: Lähtö 3.0, Toteuma 3.0, Tavoite 3.0 Hygieniapassin suorittaneet oppilaat/opiskelijat: Toteuma 10.0, Tavoite 10.0	Hallinnollinen rehtori	Yritysvierailujen ja -tutustumisten aktiivinen järjestäminen. Yhteistyössä muiden oppilaitosten kanssa järjestetään korttikursseja mm. hygieniapassi
Arviointi	Tet-viikko on tulossa.		

Poro- ja luontaiselinkeinojen vahvistaminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Poro- ja luontaiselinkeinoihin toiminnan turvaaminen ja merkityksen ymmärtäminen	Siidastallan- valinnainen kurssi yläasteella: Lähtö 2.0, Toteuma 3.0, Tavoite 2.0 Erotuksiin ja merkityksiin osallistumisen mahdollistaminen poronhoitajaperheissä: Lähtö 100.0, Toteuma 100.0, Tavoite 100.0	Hallinnollinen rehtori	
Arviointi	Poronhoitotöihin myönnetään vapaata koulutyöstä.		

Saamenkielen ja kulttuurin edistäminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Saamen kielen vahvistaminen	Saamen kielten viikon viettäminen: Lähtö 1.0, Toteuma 3.0, Tavoite 3.0 Saamenkieliset tapahtumat: Lähtö 3.0, Toteuma 6.0, Tavoite 6.0	Hallinnollinen rehtori	
Arviointi	Saamen kielten viikkoa vietetään vko 43.		

Työvoiman saatavuuden varmistaminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Lukion elinvoimaisena pysyminen kehittämällä toimintaa aktiivisesti	Lukion aloittavien oppilaiden määrä: Lähtö 3.0, Toteuma 6.0, Tavoite 6.0 Keskeyttäneiden oppilaiden määrä Kaksoistutkintojen mahdollistaminen (aloittaneet oppilaat): Tavoite 1.0 Uusi mittari	Hallinnollinen rehtori	Oppilaanohjauksen tehostaminen. Lukion vetovoimatekijöiden kehittäminen. Tehdään kysely nykyisille ja entisille lukiolaisille miten lukiota voidaan kehittää. Oppilaitosyhteistyön vahvistaminen etäopetuksessa ja kaksoistutkintojen suorittamisessa.
Arviointi	1 keskeyttänyt opiskelija lukiossa.		
Rekrytointien oikea-aikaisuus ja nopeus paranee	Rekrytointiprosessin onnistuminen: Lähtö 99.0, Toteuma 90.0, Tavoite 100.0	Hallinnollinen rehtori	Avoimet paikat täytetään nopeasti pätevillä henkilöillä.
Arviointi	Määräaikainen koulunkäynnin ohjaaja on rekrytoitu.		

Vihreän siirtymän investoinnit/toimet ja energiatehokkuus

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Opetetaan, miten arjen käyttötottumukset vaikuttavat energiatehokkuuteen ja pienentävät hiilijalanjälkeä.	Lajittelun mahdollistaminen: Toteuma 1.0, Tavoite 3.0 Energiatehokkuusmittarit: Tavoite 2.0		Kiinnitetään huomiota ruokahävikkiin. Sammutetaan turhat sähkölaitteet esim. valaisimet tiloista joissa ei ole toimintaa.
Arviointi	Lajittelupisteiden määrä ei ole lisääntynyt. Energiatehokkuusmittareita ei ole mietitty.		

Yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen lisääminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Yhteisöllisyyden lisääminen	Kodin ja koulun -päivä: Lähtö 3.0, Toteuma 3.0, Tavoite 3.0 Vanhusten viikon- tapahtuma: Lähtö 3.0, Tavoite 3.0 Työhyvinvointipäivät henkilöstölle: Lähtö 2.0, Toteuma 2.0, Tavoite 2.0	Hallinnollinen rehtori	Päivien järjestäminen yhteistyössä huoltajien ja muiden toimijoiden kanssa. Työyhteisöjen yhteisöllisyyden vahvistaminen.
Arviointi	Kodin ja koulun päivä Karesuvannossa, koulun järjestämä kyläiltama Kilpisjärvellä. Työhyvinvointipäivä 2.10.		

Tavoitteiden toteutuminen ja poikkeamat

Tavoitteet toteutuivat suunnitellusti lähes kaikki. Suurin poikkeama oli rekrytinnissa, yksi opettajanvirka jäi täyttämättä hakijoiden vähäisyyden vuoksi ja opetus jouduttiin järjestämään muuten.

Energiatehokkuusmittareita ei hankittu, pyrimme säästämään energiaa muuten.

Henkilöstö

Henkilötyövuotta	TP2022	TA2023	TP2023
Vakinaiset	35	37,5	32,5
Määräaikaiset	3	1	7,6
Yhteensä	38	38,5	40,1

Toiminnan talous

Valtuusto hyväksyi 13.12.2023 opetustoimen talousarviomuutoksen yhteensä 160 000 euroa.

Talousarviomuutokseen oli useita syitä: vuonna 2023 toteutuneet kunnallisen alan palkankorotukset olivat jääneet huomioimatta talousarviossa. Alkuperäiseen talousarvioon oli varattu investointiosioon Säilö-ohjelmisto. Kyseessä ei ole investointi, joten määräraha 30 000 euroa tuli lisätä käyttötalouteen. Koulukuljetuksiin varattu määräraha ei ollut riittävä. Myös tarvikkehankintojen osalta talousarvio oli ylittymässä. Toimintatuottojen osalta kunta sai enemmän valtionavustusta lukion saamenkieliseen opetukseen.

Talous toteutui lähes muutetun talousarvion mukaisesti (98 %). Toimintakate alittui 48 000 euroa, lähinnä talousarviota suurempien tuottojen osalta.

1000 €	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutos	TA2023 Muutettu	TP2023	* Poik. €	* Tot. %	TP2022
TOIMINTATUOTOT	397		397	499	102	126 %	447
Myyntituotot	9		9	23	14	258 %	19
Maksutuotot	9		9	5	- 4	58 %	10
Tuet ja avustukset	370		370	470	100	127 %	409
Muut toimintatuotot	9		9	1	- 8	8 %	9
TOIMINTAKULUT	- 3 237	- 160	- 3 397	- 3 450	- 54	102 %	- 3 609
Henkilöstökulut	- 2 360	- 45	- 2 405	- 2 391	15	99 %	- 2 395
Palvelujen ostot	- 762	- 104	- 867	- 941	- 75	109 %	- 997
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 83	- 10	- 94	- 106	- 12	113 %	- 180
Avustukset						0 %	
Muut toimintakulut	- 31		- 31	- 13	18	41 %	- 38
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 2 840	- 160	- 3 000	- 2 952	48	98 %	- 3 162

* Toteuma 2023 - TA 2023 muutettu

+ tulojen ylitys / menojen alitus

- tulojen alitus / menojen ylitys

Varhaiskasvatus

Toimialan tehtävät

Varhaiskasvatuksen toimiala vastaa Enontekiön kunnan varhaiskasvatuksen järjestämisestä Hetassa olevassa Päiväkoti Riekossa, jossa on kaksi suomen kielistä ryhmää ja yksi saamen kielinen ryhmä, sekä Kilpisjärvellä ja Karesuvannossa olevissa ryhmäperhepäiväkodeissa. Tarvittaessa saamenkielinen varhaiskasvatus järjestetään ostopalveluna Ruotsin Karesuvannon päivähoitoyksikkö Lávuvusta.

Toimiala johtaa ja kehittää varhaiskasvatuksen ja kodin välistä yhteistyötä sekä edistää lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia, jolloin lapsella on mahdollisimman hyvät kasvun, oppimisen ja kehittymisen edellytykset.

Toimiala tukee varhaiskasvatuksessa paikallisen kulttuurin, kotiseudun ja ympäristön arvostamista ja huolehtii lapsen edun ensisijaisesta huomioimisesta varhaiskasvatusta suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä. Varhaiskasvatuksessa toteutetaan Enontekiön varhaiskasvatussuunnitelmaa ja saamelaista varhaiskasvatussuunnitelmaa vuosille 2022-2025.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Varhaiskasvatuksessa otettiin käyttöön maaliskuussa Tiera Vesseli Daisy -toiminnanohjausjärjestelmä. Järjestelmän kautta huoltajat hakevat sähköisesti mm. lapselleen varhaiskasvatuspaikan, varaavat hoitopäivät, irtisanovat hoitopaikan ja ilmoittavat muutoksista. Lasten hoitoon saapuminen ja hoidosta lähteminen kirjataan ns. tägillä omaan lapsiryhmään. Lisäksi järjestelmässä on sähköinen lapsen varhaiskasvatussuunnitelma, jota varhaiskasvatuksen henkilöstö ja huoltajat täyttävät sähköisesti. Järjestelmän käyttöönotto on sujunut suuremmitta ongelmitta ja kokemukset niin huoltajien kuin varhaiskasvatuksen henkilökunnan osalta ovat olleet erittäin hyviä.

Varhaiskasvatuksen ja huoltajien välistä yhteistyötä on edistetty mahdollistamalla keskustelutilaisuudet mahdollisuuksien mukaan heti tai mahdollisimman pian. Ympäristökasvatussuunnitelmaa on toteutettu kahdeksan vuodenaikaa vuosikellon ja sitä tukevien toimintakorttien muodossa.

Tavoitteet, mittarit ja vastuutahot

1. Hyvinvointi

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
1.1 Vanhempien ja varhaiskasvatuksen yhteistyön edistäminen	Toteutuneet vanhempainillat ja tapahtumat: Toteuma 10.0	Varhaiskasvatuksen päällikkö	Vanhempainiltojen ja tapahtumien suunnittelu ja järjestäminen yhdessä lasten huoltajien kanssa
Arviointi	Yhteistyössä suunniteltuja tilaisuuksia neljä. Muita yhteistyötä edistäviä tapaamisia kuusi.		
1.2 Saamelaisen varhaiskasvatuksen toiminnallisen sisällön lisääminen	Toiminnallisuutta lisäävien tilaisuuksien/tapahtumien määrä: Lähtö 2.0, Toteuma 2.0, Tavoite 4.0	Varhaiskasvatuksen päällikkö	Lisätään toiminnallisuutta mm. osallistamalla aktiivisesti saamelaisalueella oleviin varhaiskasvatusikäisille järjestettyihin tapahtumiin joko etäyhteydellä tai paikan päällä.

Arviointi	Toiminnallisena sisältönä lisätty musiikkikasvatusta ja ympäristökasvatusta.		
1.3 Kulttuurikasvatus osaksi varhaiskasvatusta	Kulttuurikasvatussuunnitelma otettu käyttöön: Tavoite 1.0	Varhaiskasvatuksen päällikkö	
Arviointi	Kulttuurikasvatussuunnitelma hyväksyttiin loppuvuodesta, joten toteuttaminen siirtyi vuodelle 2024		

2. Elinvoima

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
2.1 Poro- ja luontaiselinkeinotietoisuuden lisääminen	Vierailu porotilalla: Lähtö 1.0	Varhaiskasvatuksen päällikkö	Tutustuminen poro- ja luontaiselinkeinoon mm. vierailemalla porotilalla
Arviointi	Suunniteltu vierailu porotilalla ei toteutunut.		
2.2 Ympäristökasvatus osa varhaiskasvatusta	Ympäristökasvatussuunnitelma käytössä: Lähtö 1.0, Toteuma 1.0, Tavoite 1.0	Varhaiskasvatuksen päällikkö	
Arviointi	Ympäristökasvatussuunnitelma on kahdeksan vuodenaikaa vuosikellon ja sitä tukevien toimintakorttien muodossa. Suunnitelma on osa varhaiskasvatuksen opettajan Miliza Kimmelin varhaiskasvatukselle tekemää opinnäytetyötä MUN ILLUDAN LUONDDUS! MIE ILOITTEN LUONNOSTA! Varhaiskasvatuksen kahdeksan vuodenaikaa. Ympäristökasvatus on sisällytetty ryhmien toimintaan mm. liikkumalla lähiluonnossa, opetellaan että luontoa ei saa roskata, opetellaan kierrätystä, askarrellaan kierrätysmateriaaleista ja luonnosta kerätyillä materiaaleilla.		

3. Ihmiset

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
3.1 Osaamisen kehittäminen	Täydennyskoulutuksiin osallistuneiden määrä: Lähtö 5.0, Toteuma 4.0, Tavoite 9.0	Varhaiskasvatuksen päällikkö	Sovitetaan henkilöstön osallistumisesta täydennyskoulutuksiin kehityskeskusteluiden yhteydessä.
Arviointi	Koulutuksiin osallistui 4 henkilöä		
3.2 Työhyvinvointi	Työhyvinvointipäivien toteutuminen: Lähtö 2.0, Toteuma 2.0, Tavoite 2.0 Kehityskeskustelujen toteutuminen määräaikaan mennessä: Lähtö 10.0, Toteuma 12.0, Tavoite 12.0	Varhaiskasvatuksen päällikkö	
Arviointi	Työhyvinvointipäivät toteutuivat. Kehityskeskustelut käytiin henkilöstön kanssa määräaikaan mennessä.		

4. Asuminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
4.1 Alueellinen yhteistyö	Kuntien välisten yhteistyötilaisuuksien määrä: Lähtö 9.0, Toteuma 12.0, Tavoite 9.0 Saamelaiskäräjien kanssa pidettyjen yhteistyötilaisuuksien määrä: Lähtö 4.0, Toteuma 4.0, Tavoite 4.0	Varhaiskasvatuksen päällikkö	
Arviointi	Tavoitteet toteutuivat		

Tavoitteiden toteutuminen ja poikkeamat

Varhaiskasvatuksen toimialan tavoitteet asetettujen mittareiden osalta toteutuivat hyvin.

Henkilöstö

Henkilötyövuotta	TP2022	TA2023	TP2023
Vakinaiset	12	12	11
Määräaikaiset	1	1,5	3
Yhteensä	13	13,5	14

Toiminnan talous

Varhaiskasvatuksen toimintakate alittui talousarvioon varatusta 76 000 euroa. Toiminnantuotoissa saamenkielisen varhaiskasvatuksen kuntaosuus oli 11 000 euroa arvioitua suurempi. Toteutuneiden kustannusten määrään vaikuttivat avustusten (kodinhoidon tuki ja kuntalisä) ennakoitua pienempi tarve.

Henkilöstökuluissa säästöä syntyi käyttämättä jääneistä sivistystoimenjohtajalle varatusta palkkakuluista. Ryhmäperhepäiväkoti Saanassa Kilpisjärvellä lapsimäärän kasvusta johtuen on jouduttu palkkaamaan määräaikainen työntekijä. Ryhmäperhepäiväkoti Touhulassa lapsimäärä vaati kolme kasvattajaa ja siitä syystä on jouduttu muuttamaan vakituisen 50 % työajalla olevan kasvattajan työaika 100 % työajaksi.

1000 €	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutos	TA2023 Muutettu	TP2023	* Poik. €	* Tot. %	TP2022
TOIMINTATUOTOT	31		31	43	12	138 %	88
Myyntituotot						0 %	
Maksutuotot	16		16	16		101 %	24
Tuet ja avustukset	15		15	26	11	175 %	53
Muut toimintatuotot						0 %	11
TOIMINTAKULUT	- 771		- 771	- 706	64	92 %	- 779
Henkilöstökulut	- 617		- 617	- 580	36	94 %	- 626
Palvelujen ostot	- 47		- 47	- 50	- 3	106 %	- 63
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 22		- 22	- 12	10	56 %	- 35
Avustukset	- 80		- 80	- 62	18	78 %	- 50
Muut toimintakulut	- 6		- 6	- 2	4	30 %	- 6
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 740		- 740	- 664	76	90 %	- 690

* Toteuma 2023 - TA 2023 muutettu
+ tulojen ylitys / menojen alitus
- tulojen alitus / menojen ylitys

Kulttuuri, nuoriso ja vapaa-aika

Toimialan tehtävät

Enontekiön kunnan kulttuurin, vapaa-ajan ja nuoristoimen toimialan tavoitteena on lisätä kuntalaisten kulttuurista, liikunnallista ja terveydellistä pääomaa ja luoda edellytyksiä niiden vaalimiseen ja kehittämiseen. Toimiala vastaa liikuntamahdollisuuksien/-paikkojen, nuorisotilojen, kirjaston, Kino Hetan ja kotiseutumuseon toiminnasta, järjestää tapahtumia ja tukee yhdistyksiä ja järjestöjä tapahtumien järjestämisessä sekä kohdentaa kansalaisopiston tarjontaa.

Toimiala edistää kuntalaisten yhdenvertaisia mahdollisuuksia hyvinvointiin, sivistykseen, kulttuuriin sekä liikuntaan ja terveelliseen elämäntapaan yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Lisäksi toimiala kehittää, toimeenpanee ja tukee tapahtumia kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien lisäämiseksi toimialaan kuuluvassa toiminnassa. Toimiala toteuttaa ja osaltaan lisää monialaista yhteistyötä yhdistysten, järjestöjen ja seurojen kanssa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kulttuuri

Kulttuuritarjonta tavoitti edellisvuosien tapaan kaiken ikäisiä kuntalaisia, alueen matkailijoita ja vapaa-ajanasukkaita. Koulupäivien yhteyteen ja päiväkotien toimintaan nivoutunut lasten- ja nuorten kulttuuritarjonta tavoitti tasavertaisesti lähes kaikki kunnan lapset ja nuoret. Aikuisten kulttuuritarjontaa olivat vuoden mittaan yleisölle avoimet tilaisuudet, paikalliset museot sekä kirjasto palveluineen.

Perustoiminnan ohessa keskeisimpiä panostuksia olivat Kotiseutumuseon pienimuotoinen kunnostus, sekä kirjaston palvelujen ja kirjastotilan kehittämissuunnittelun käynnistyminen.

Kulttuurikasvatussuunnitelman valmistuminen oli tärkeä saavutus kuluneena vuonna. Suunnitelman toteuttaminen tulevina vuosina monipuolistaa ja vahvistaa lasten- ja nuorten kulttuuriin osallistumisen mahdollisuuksia.

Nuorisotyö

Nuoristyössä suurin keskeisin muutos oli Nuorisotila Kiepin sulkeminen loppuvuodesta 2022, eikä tilalle järjestynyt korvaavaa tilaa. Tästä syystä nuorisotilaan suunniteltu toiminta piti miettiä uudelleen. Toimintaa pyrittiin järjestämään mm. ulkona ja koulun tiloissa. Uusi nuorisotila saatiin käyttöön syyskuussa, mutta se oli liian pieni nuorten kokoontumistilaksi.

Elokuussa valittiin nuorisotyöhön saamenkielentaitoinen nuorisotyöntekijä, joka sijoittui Koulunuorisotyön kehittämisen Enontekiöllä-hankkeeseen toukokuun 2024 loppuun. Koulunuoristyö tulee olemaan tärkeä osa nuorisotyötä, koska siinä tavoitetaan kaikki nuoret. Saamenkielisen nuorisotyön edistämiseksi kunta on sitoutunut Saamelaiskäräjien nuorisoneuvoston De! 2 - Saamenkielisen nuorisotyön kehittäminen saamelaisalueen kunnissa -hankkeeseen. Hankkeen toteutus alkaa keväällä 2024.

Vapaa-aika

Ohjattuja liikuntaryhmiä on ollut Hetassa, Peltovuomassa ja Kilpijärvellä. Ryhmiä oli kaikkiaan kuusi. Ohjattuun kuntosaliharjoitteluun on osallistunut viikoittain kolme ikäihmisistä koostuvaa ryhmää. Lisäksi ohjattua kuntosaliharjoittelua on tarjottu aloittelijoille ja keväällä Aspan asiakkaille.

Kehonkoostumusmittauspalvelua on tarjottu kunnan työntekijöille Hetassa, Karesuvannossa ja Kilpijärvellä sekä kuntalaisille tapahtumien yhteydessä.

Loppuvuodesta kunnanhallitus hyväksyi Enontekiön kunnan avustusohjeen yhdistyksille ja yhteisöille.

Liikunta- ja nuorisotoiminta-avustuksia, kohde-, erityis- ja tapahtuma-avustuksia sekä hyvinvointi- ja talviliikuntapaikkojen kunnossapitoavustuksia myönnettiin yhdistyksille ja yhteisöille yhteensä 24 558 euroa.

Tavoitteet, mittarit ja vastuutahot

Palvelujen saavutettavuuden edistäminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
E-kirjastopalvelujen kehittäminen	Osallistuminen Lapin kirjaston e-kirjastokehityshankkeeseen: Lähtö 1.0, Toteuma 1.0, Tavoite 1.0	Kulttuurikoordinaattori	Osallistua Pohjoinen e-kirjasto pilottiin ja koko Suomen e-kirjastokehitykseen
Arviointi	Kirjaston e-palvelujen kehityshanke jatkuu, samalla valmistellaan liittymistä valtakunnalliseen e-kirjastoon tiettyjen palvelujen osalta. Liittymisen seuraamme muiden Lapin kirjaston liittymisaikataulua.		
Kehittää nuorille suunnattua tiedottamista	mainosten yhteiset pohjat (yhdistykset, seurakunta ja nuorisotoimi): Tavoite 4.0	Nuorisotyöntekijä	Kehittää sosiaalisen median viestintää, tehdä valmiita mainospohjia, ottaa nuoret mukaan viestinnän kehittämiseen
Arviointi	Tiedottamista nuorille on lisätty. Yhteisiä tiedottamis pohjia ei ole vielä tehty. Nuorisotilan sulkemisesta johtuen on keskitytty nuorisotyön uudelleen järjestelyihin ja henkilöstön uudelleen resursointiin.		

Aidon paikallisen identiteetin esiin nostaminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Kotiseutumuseo avoinna yleisölle	Kävijämäärä: Lähtö 580.0, Toteuma 730.0, Tavoite 600.0		Museorakennuksia pidetään avoinna yleisölle ja museolla järjestetään tapahtumia
Arviointi	Kotiseutumuseo saavutti kävijäennätyksen.		
Lasten ja nuorten kulttuurikasvatussuunnitelma otetaan käyttöön	Suunnitelman mukaisten toimenpiteiden määrä: Tavoite 5.0		Tuotetaan suunnitelman mukaisia vierailuja.
Arviointi	Suunnitelma hyväksyttiin loppuvuodesta. Otetaan käyttöön 2024 alusta.		
Paikallisen kulttuuritoiminnan tukeminen	Kulttuuriavustuksella toteutetut tapahtumat: Lähtö 5.0, Toteuma 5.0, Tavoite 5.0	Kulttuurikoordinaattori	Kulttuuriavustusten myöntäminen
Arviointi	Toteutui suunnitellusti.		

Hyvinvointikertomuksen päivittäminen ja hyvinvointisuunnitelman tavoitteellisuus

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Hyvinvointikertomus on laadittu ja hyvinvointisuunnitelma päivitetty	Hyvinvointikertomus laadittu ja hyväksytty valtuustossa: Tavoite 1.0 Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivitys: Tavoite 1.0 Hyvinvointisuunnitelma hyväksytty valtuustossa: Tavoite 1.0	Sivistysjohtaja	
Arviointi	Hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman laadinta siirtyvät vuodelle 2024. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman päivitys vuonna 2025.		

Kolmannen sektorin toiminnan tukeminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Kolmannen sektorin kanssa tehtävän yhteistyön kehittäminen nuorisotyössä	Tapahtumien määrä: Toteuma 3.0, Tavoite 2.0 Nuorten määrä tapahtumissa: Toteuma 150.0, Tavoite 80.0	Nuorisotyöntekijä	Tapahtumien järjestäminen yhteistyössä yhdistysten kanssa, keskustelutilaisuuden järjestäminen,
Arviointi	Yhdistysten kanssa järjestetty yhteistyössä kuusi tapahtumaa. Yhteistyöpalavereita ei ehditty pitämään.		
Yhdistysfoorumi, yhdistysten ja järjestöjen osallisuuden vahvistaminen	Järjestettyjen yhdistysfoorumien määrä: Lähtö 2.0, Toteuma 2.0, Tavoite 2.0	Hyvinvointiohjaaja	
Arviointi	Järjestetty 2 yhdistysfoorumitilaisuutta		
Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa tapahtumien toteutuksessa	Yhteistyön toteutumiskerrat: Lähtö 2.0, Toteuma 3.0, Tavoite 3.0		Tiedustellaan yhdistyksiltä yhteistyöhalukkuutta
Arviointi	Yhteistyössä tehtyjä tapahtumia on ollut 3: Ystävänpäivätapahtuma, Palojoensuun hyvinvointipäivä ja joulumyyjäiset		

Laadukkaat peruspalvelut ja terve kuntatalous

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Aktiivisesti palveleva kirjasto	Kirjaston lainaus / asukas: Toteuma 15.6 Kirjavinkkausten määrä: Toteuma 6.0		Lainattavaa aineistoa esitellään eri lukijaryhmille. Kirjaston palveluja esitellään asiakkaille. Palveluista kerrotaan monikanavaisesti
Arviointi	Lainaus vähentynyt edellisvuodesta. E-aineistojen käyttö on lisääntynyt. Yhteistyötä päiväkodin ja koulun kanssa on pyritty lisäämään.		

Kulttuuritapahtumia eri asiakasryhmille	Huomioitujen asiakasryhmien määrä: Lähtö 5.0, Toteuma 6.0, Tavoite 6.0 Tapahtumien määrä: Lähtö 30.0, Toteuma 45.0, Tavoite 30.0	Kulttuurikoordinaattori	Tapahtumia toteutetaan eri sisällöillä eri yleisöille
Arviointi	Asiakasryhmien määrittely on mahdollista tehdä monella tavalla. Mittaria tulee jatkossa kehittää.		
Kuntalaisten hyvinvointitapahtumat, ohjatut kuntosaliryhmät ja ryhmäliikunnat	Osallistujamäärät toimintaan: Toteuma 249.0, Tavoite 200.0 Palautekysely asiakastytyväisyydestä, asteikko 1-5: Toteuma 4.0, Tavoite 5.0	Hyvinvointiohjaaja	
Arviointi	Keväällä on ollut 8 eri liikuntaryhmää, joissa on ollut 649 osallistumiskertaa. Syksyllä on ollut 6 eri liikuntaryhmää, joissa on ollut 468 osallistumiskertaa. Kuntalaisille ja kunnan työntekijöille tehty kehonkoostumusmittauksia.		
Nuorille suunnattujen palvelujen kehittäminen	nuorille suunnattujen tapahtumien määrä: Lähtö 8.0, Toteuma 10.0, Tavoite 15.0 nuorisotilan viikoittainen käyttö: Lähtö 4.0, Toteuma 2.0, Tavoite 5.0	Nuorisotyöntekijä	Järjestetään enemmän tapahtumia nuorille, tarjotaan mahdollisuus nuorisotilan käyttöön, kuullaan nuorten tarpeita
Arviointi	Nuorisotila Kiepin sulkemisen jälkeen uusi nuorisotila otettiin käyttöön vasta syyskuussa. Uuden tilan pienuudesta johtuen tapahtumien järjestäminen ei ollut mahdollista. Tästä syystä tavoite ei toteutunut. Koulunuoristyötä kehitetään osaksi nuorille suunnattua palvelua. Koulunuorisotyö on palvelu, joka tavoittaa kaikki nuoret. Saamenkielisen nuorisotyön kehittämishankkeeseen osallistuminen.		

Luonnon monimuotoisuus hyvinvoinnin edistäjänä

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Luonto osaksi nuorisotyön toimintaympäristöä	Luonnossa tapahtuvien toimintojen määrä: Lähtö 2.0, Toteuma 4.0, Tavoite 4.0 Osallistujien määrä: Lähtö 8.0, Toteuma 40.0, Tavoite 30.0		Järjestää luonnossa toimintaa nuorille ja ottaa nuoret mukaan suunnitteluun
Arviointi	Kiepin sulkeutumisen jälkeen nuoristyötä on tehty ulkona, kouluissa, erilaisissa tiloissa resurssien mukaan. Huomio on ollut nuorisotyön uudelleen järjestelyissä. Koulunuorisotyössä on ollut laavulla kaksi tulistelukertaa.		

Monipaikkaisuuden ja etätyön hyödyntäminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Etätyö- ja opiskelupisteen käyttöön kirjastossa	Käytössä oleva työpiste: Tavoite 1.0		Haetaan hankerahoitusta kirjaston

	toimintaympäristön kehittämiseen
Arviointi	Suunnitellaan osana kirjastopalvelujen kehittämistä. Suunnittelu aloitettu loppuvuodesta 2023

Monipuolisen yritystoiminnan tukeminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Kulttuuritapahtuma toteutetaan yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa	Yhteistyön toteutumiskerrat: Lähtö 5.0, Toteuma 4.0, Tavoite 5.0	Kulttuurikoordinaattori	
Arviointi	Yritysyhteistyö on usein mahdollisuutta tilojen käyttöön kunnan tapahtumapaikkoina ja markkinointiyhteistyötä.		

Työvoiman saatavuuden varmistaminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Enontekiöllä tunnetaan kiinnostavana kulttuurikuntana	Artikkelit alueellisessa mediassa: Lähtö 2.0, Toteuma 10.0, Tavoite 3.0	Heli Kolehmainen	Tapahtumista tiedotetaan mediaa
Arviointi	Paikallislehti kirjoittaa aktiivisesti kulttuuritapahtumista. Artikkeleita myös jossain määrin maakunnallisessa mediassa.		

Yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen lisääminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Nuorten osallisuuden kehittäminen	Järjestettyjen tapahtumien määrä Kiepissä: Lähtö 40.0, Tavoite 50.0 Muiden tapahtumien järjestäminen: Lähtö 2.0, Tavoite 4.0	Nuorisotyöntekijä	Tukea nuorten itse toteuttamia toimintoja ja tapahtumia.
Arviointi	Uusi nuorisotila otettiin käyttöön syyskuussa. Uusi tila on pieni ja rajaa toimintaa, joten se ei tue nuorten omaehtoista toimintaa. Koulunuorisotyössä on pystytty edistämään nuorten osallisuutta mahdollistamalla nuorten osallistumisen kouluaikana tapahtuvaan toimintaan ja toiminnan suunnitteluun. Edistetään nuorten osallisuutta omaan kouluarkeen. Pidetään esillä ja kuuluvilla nuorisovaltuuston toimintaa.		

Tavoitteiden toteutuminen ja poikkeamat

Kulttuuri- ja vapaa-ajan palveluissa tavoitteet asetettujen mittareiden osalta toteutuivat hyvin. Nuorisotyössä tavoitteet toteutuivat suurelta osin, mutta nuorille suunniteltu toiminta nuorisotilassa tilan pienuudesta johtuen ei toteutunut asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Myös osa suunnitelluista retkistä jäi toteutumatta.

Henkilöstö

Henkilötyövuotta	TP2022	TA2023	TP2023
Vakinaiset	6	5,5	5,8
Määräaikaiset	5		2,7
Yhteensä	11	5,5	8,5

Toiminnan talous

Kulttuuri

Kulttuurin toimintakate alittui 5 900 euroa. Pääsyy alitukseen on henkilöstökuluissa, jossa talousarvio alittui 20 000 euroa. Yhteispohjoismaisen kirjastoauton menot ylittyivät Enontekiön kunnan osalta 8 500 euroa. Sen toiminnasta vastaa Muonion kunta ja toimintaa rahoittaa Opetus- ja kulttuuriministeriö. Enontekiön osuus Enontekiön, Kautokeinin ja Muonion kesken jakaantuvista kustannuksista on 35%. Ylitys on poikkeuksellinen pitkään jatkuneessa toiminnassa. Ylitys johtuu henkilöstömenoista ja välttämättömistä kalustohankinnoista.

Nuoriso

Nuorisopalveluista siirrettiin kunnanvaltuuston päätöksellä 13.12.2023 (109 §) 50 000 euroa opetustoimen talousarvioon, jolloin nuorisopalveluille jäi 99 633 euron toimintakate talousarvioon 2023. Nuorisotoimelle varattu toimintakate alittui 28 700. Henkilöstökulut ja palvelujen ostot olivat suunniteltua pienemmät.

Henkilöstökuluihin oli varattu rahaa sivistysjohtajan ja elokuussa valitun nuorisotyöntekijän palkkoihin. Sivistysjohtaja ei aloittanut tehtävässään ja nuorisotyöntekijän palkka tuli Koulunuorisotyön kehittäminen Enontekiöllä-hankkeesta. Palvelujen ostoihin oli varattu rahaa nuorille suunniteltuihin retkiin, jotka eivät kaikilta osin toteutuneet.

Vapaa-aika

Vapaa-ajan talousarvioon varattu toimintakate alittui lähes 30 000 eurolla. Henkilöstökulut ja palvelujen ostot olivat suunniteltua pienemmät. Henkilöstökuluihin oli varattu rahaa sivistysjohtajan palkkaan, joka jäi käyttämättä.

Kansalaisopistokoulutus

Revontuliopiston toimintakate alittui 21 900 euroa. Pääsyy alittumiseen oli eläkeperusteisissa eläkevakuutusmaksuissa, joihin oli varattu 15 600 euroa enemmän kuin toteuma oli. Toimintatuottoja tuli 4 700 euroa enemmän kuin talousarvioon oli varattu.

1000 €	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutos	TA2023 Muutettu	TP2023	* Poik. €	* Tot. %	TP2022
TOIMINTATUOTOT	146		146	165	19	113 %	208
Myyntituotot	20		20	27	7	136 %	63
Maksutuotot						0 %	
Tuet ja avustukset	125		125	136	11	109 %	140
Muut toimintatuotot	2		2	3	1	136 %	6
TOIMINTAKULUT	- 675	50	- 625	- 564	61	90 %	- 936
Henkilöstökulut	- 377	43	- 334	- 272	61	82 %	- 426
Palvelujen ostot	- 185	7	- 178	- 188	- 10	106 %	- 299
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 50		- 50	- 52	- 2	103 %	- 143
Avustukset	- 38		- 38	- 35	3	92 %	- 36
Muut toimintakulut	- 25		- 25	- 17	8	68 %	- 33
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 528	50	- 478	- 399	79	83 %	- 728

* Toteuma 2023 - TA 2023 muutettu
+ tulojen ylitys / menojen alitus
- tulojen alitus / menojen ylitys

Työllisyys

Toimialan tehtävät

Työllisyyspalveluiden tavoitteena on edistää työnhakijan työllistymistä avoimille työmarkkinoille tukemalla asiakkaan polkua kohti työllistymistä ja ennaltaehkäistä pitkäaikaistyöttömyyden syntyä. Pyrkimyksenä on parantaa erilaisissa elämäntilanteissa olevien henkilöiden työllistymismahdollisuuksia sekä vaikuttamaan heidän hyvinvointiinsa. Toiminta perustuu henkilökohtaiseen neuvontaan ja ohjaukseen. Kunnan tarjoamia työllisyyspalveluita ovat mm. työkokeilut ja palkkatuettu työ.

Työtä tehdään monialaisesti yhteistyössä Lapin hyvinvointialueen, Kelan, etsivän nuorisotyön, TE-toimiston, työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun (TYP) sekä koulutuksen järjestäjien kanssa. Työtä tehtiin yhteistyössä Hyvinvoiva kuntalainen -hankkeen kanssa vuonna 2023.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Työllisyyden hoidossa oli tavoitteina parantaa eri elämäntilanteissa olevien ihmisten työllistymismahdollisuuksia ja pitkäaikaistyöttömien määrän väheneminen.

Vaikeasti työllistyvien (rakennetyöttömyys) osuus Enontekiöllä 15-64 vuotiaista oli vuoden 2023 lopussa 5,5 %. Vuonna 2022 vastaava luku oli 5,9 %. Prosenttiosuus vuonna 2021 oli 9,4.

Yhteensä rakennetyöttömiä vuoden 2023 lopussa oli 55. Näistä pitkäaikaistyöttömiä oli 24.

Pitkäaikaistyöttömät sisältää vähintään vuoden yhdenjaksoisesti työttömänä työnhakijana olleet.

Rinnasteisia pitkäaikaistyöttömiä oli vuoden lopussa 13 henkilöä. Rinnasteiset pitkäaikaistyöttömät sisältää viimeisen 16 kuukauden aikana yhteensä vähintään 12 kuukautta työttömänä työnhakijana olleet pois luettuna edellä mainitut yhtäjaksoiset pitkäaikaistyöttömät. Palveluilta työttömäksi jääneitä oli 12 henkilöä. Palveluilta työttömäksi jääneisiin lasketaan viimeisen 12 kuukauden aikana työllistettynä, työharjoittelussa tai työelämävalmennuksessa, työvoimakoulutuksessa, vuorotteluvapaasijaisena, kuntouttavassa työtoiminnassa, omaehtoisessa opiskelussa, valmennuksessa sekä työ- tai koulutuskokeilussa olleet, joiden sijoitus on päättynyt 3 kuukautta ennen laskentapäivää ja jotka ovat kuukauden laskentapäivänä työttöminä työnhakijoina.

Vaikeasti työllistyvien määrän laskemiseen on vaikuttanut Enontekiön kunnan vuosina 2021-2023 toteuttama Euroopan sosiaalirahastosta rahoitettu Hyvinvoiva-kuntalainen - työllisyyden kehittäminen Enontekiöllä hanke, joka päättyi 31.10.2023. Hankkeen erityistavoitteena oli nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen. Hyvinvoiva kuntalainen -hankkeen tavoitteena oli lisätä työttömien työllistymistä, edistää työttömien tarpeen mukaista kouluttautumista, edistää piilotyöpaikkojen löytymistä ja kehittää kuntaan työllistämisen tuen toimintamalli, joka jää pysyväksi malliksi hankkeen päättyessä.

Työllistämisen tuen palvelumallin mukaan vuonna 2025 aloittavien työllisyysalueiden tuottamien palveluiden lisäksi kunnassa tulee olla omia työllisyyttä edistäviä palveluita. Työllisyysalueen muodostaminen ei poista kunnan ja kuntalaisten palvelutarpeita ja kunnan omien työllistämisen tuen palveluiden järjestämisen tarkoituksenmukaisuutta.

Tavoitteet, mittarit ja vastuutahot

Työvoiman saatavuuden varmistaminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Parantaa eri elämäntilanteissa olevien ihmisten työllistymismahdollisuuksia.	Kunnan osarahoittama työmarkkinatuki euroa/asukas: Toteuma 102.0		Aktivointisuunnitelmat Työllisyysuunnitelmat
Arviointi	Ei ole toteutunut.		
Pitkäaikaistyöttömien määrä vähenee	Pitkäaikaistyöttömien määrä: Lähtö 27.0, Toteuma 24.0, Tavoite 20.0 Palkkatukea saaneet: Toteuma 5.0, Tavoite 5.0 Kuntouttavan työtoiminnan osallistujat: Lähtö 13.0, Tavoite 13.0	Elinvoima	Aktivoidaan kunnan omia toimialoja, yrityksiä ja yhdistyksiä etsimään aktiivisesti työllistämisen paikkoja.
Arviointi	Pitkäaikaistyöttömien määrä joulukuussa 2022 oli 26 henkilöä.		

Tavoitteiden toteutuminen ja poikkeamat

Kuntouttava työtoiminta on siirtynyt 1.1.2023 Lapin hyvinvointialueelle. Kunnalla ei ole toimintaan liittyviä tilastoja käytössä.

Henkilöstö

Henkilötyövuotta	TP2022	TA2023	TP2023
Vakinaiset			0,7
Määräaikaiset			
Yhteensä	0	0	0,7

Toiminnan talous

Työllisyyden toimintakate jäi 15 000 euroa pienemmäksi kuin talousarvioon oli varattu. Tämä johtuu siitä, että talousarvioon työllistämispalkkoihin varattu 20 000 euroa jäi käyttämättä, koska kuntaan työllistettyjen palkka maksetaan siltä toimialalta, jolle työllistettävä työllistyy. Vastaavasti palkkatukena tuottoihin talousarviossa varattu 8000 euroa kohdentuu sille toimialalle, josta työllistetyn palkka maksetaan.

Työmarkkinatuen kuntaosuuteen oli varattu 180 000 euroa, toteuma oli 181 363 euroa.

1000 €	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutos	TA2023 Muutettu	TP2023	* Poik. €	* Tot. %	TP2022
TOIMINTATUOTOT	8		8		- 8	0 %	556
Myyntituotot						0 %	73
Maksutuotot						0 %	317
Tuet ja avustukset	8		8		- 8	0 %	97
Muut toimintatuotot						0 %	69
TOIMINTAKULUT	- 205		- 205	- 183	23	89 %	- 3 842
Henkilöstökulut	- 24		- 24		24	0 %	- 1 903
Palvelujen ostot	- 1		- 1	- 1		128 %	- 1 295
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						0 %	- 146
Avustukset	- 180		- 180	- 181	- 1	101 %	- 363
Muut toimintakulut						0 %	- 135
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 197		- 197	- 183	15	93 %	- 3 286

* Toteuma 2023 - TA 2023 muutettu

+ tulojen yltys / menojen alitus

- tulojen alitus / menojen yltys

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU

Tuloslaskelma (1 000 €)	TA 2023 Alkuper.	TA 2023 Muutokset	TA 2023 Muutettu	TP 2023	Poikk. * €	Tot. * %	TP 2022
TOIMINTATUOTOT	2 577		2 577	2 763	185	107 %	3 238
Myyntituotot	771		771	799	28	104 %	639
Maksutuotot	80		80	205	125	256 %	390
Tuet ja avustukset	772		772	893	121	116 %	1 251
Muut toimintatuotot	954		954	866	- 89	91 %	957
TOIMINTAKULUT	- 10 379	- 110	- 10 489	- 10 161	328	97 %	- 19 749
Henkilöstökulut	- 5 528	- 2	- 5 530	- 5 345	186	97 %	- 7 218
Palkat ja palkkiot	- 4 466	- 2	- 4 468	- 4 338	130	97 %	- 5 718
Henkilösivukulut	- 1 062		- 1 062	- 1 006	56	95 %	- 1 501
Eläkekulut							
Muut henkilösivukulut							
Palvelujen ostot	- 3 174	- 97	- 3 272	- 3 037	235	93 %	- 10 568
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 036	- 10	- 1 046	- 1 079	- 33	103 %	- 1 087
Avustukset	- 324		- 324	- 315	9	97 %	- 468
Muut toimintakulut	- 317		- 317	- 386	- 70	122 %	- 408
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 7 801	- 110	- 7 911	- 7 398	513	94 %	- 16 512
Verotulot	4 135		4 135	4 630	495	112 %	7 179
Valtionosuudet	3 576		3 576	3 700	124	103 %	9 856
Rahoitustuotot ja -kulut	1 232		1 232	575	- 657	47 %	2 234
Korkotuotot							
Muut rahoitustuotot	1 500		1 500	807	- 693	54 %	2 622
Korkokulut	- 40		- 40	- 10	30	24 %	- 19
Muut rahoituskulut	- 229		- 229	- 223	6	97 %	- 370
VUOSIKATE	1 141	- 110	1 031	1 506	475	146 %	2 758
Poistot ja arvonalentumiset	- 511		- 511	- 470	40	92 %	- 882
Satunnaiset tuotot ja kulut							
TILIKAUDEN TULOS	630	- 110	520	1 036	516	199 %	1 876
Varausten ja rahastojen muutokset	2		2	6	4	308 %	6
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	632	- 110	522	1 042	520	199 %	1 882

* Toteuma 2023 - TA 2023 muutettu

+ tulojen ylitys / menojen alitus

- tulojen alitus / menojen ylitys

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN

Toimintakate alitti talousarvion toimintakatteen. Toteutunut toimintakate oli 513 tuhatta euroa (-6,5 %) pienempi kuin muutetun talousarvion toimintakate. Alkuperäiseen talousarvioon tehtiin tilikauden aikana seuraavat toimintakatteeseen vaikuttavat muutokset: opetustoimelle myönnettiin 80 tuhannen euron lisämääräraha ja opetustoimen Säilö-ohjelmiston 30 tuhannen euron määräraha siirrettiin investointiosasta käyttötalouteen.

Toimintatuotot toteutuivat 185 tuhatta euroa (+7,2 %) talousarviota suurempina. Myyntituottojen toteuma oli 28 tuhatta euroa (+3,6 %) talousarviota parempi. Myyntituottoja ovat mm. Hetta Hiihtomaan, Järämän museon ja Kino-Hetan pääsymaksutulot, kaukolämmön myynti, palvelumyynti Enontekiön Vesihuolto Oy:lle, kuntosalimaksut ja Tosilapin yhteismarkkinointimaksut. Maksutuotot ylittivät talousarvion 125 tuhannella eurolla (+256 %). Suuri ylitys aiheutui budjetoimattomista Kilpisjärven kaavoitukseen liittyvistä 130 tuhannen euron maankäyttökorvauksista. Tukien ja avustusten toteuma ylitti talousarvion 120 tuhannella eurolla (+16 %). Ylituksesta lähes puolet (noin 55 tuhatta euroa) johtuu takautuvasta vuoteen 2022 liittyvästä saamenopetuksen valtiontuesta. Myös hankkeisiin liittyvien tukien ja avustusten määrää oli ennakoitua suurempi. Vuokratuotot olivat lähes talousarvion mukaiset. Ylitys oli 10 tuhatta euroa (+1,5 %). Muut toimintatuotot toteutuivat sen sijaan talousarviota huomattavasti pienempinä. Alitus oli yhteensä 98 tuhatta euroa (-68 %). Tämä johtuu siitä, että tonttien myynneistä aiheutuvia pysyvien vastaavien myyntivoittoja oli budjetoitu 92 tuhatta euroa toteutunutta enemmän.

Toimintakulut alittivat muutetun talousarvion 328 tuhannella eurolla (-3,1 %). Henkilöstökulut alittivat muutetun talousarvion 185 tuhannella eurolla (-3,4 %) ja palvelujen ostot 237 tuhannella eurolla (-7,3 %). Palvelujen ostoissa suurimmat alitukset olivat asiantuntijapalveluissa (-115 tuhatta euroa, -25 %) ja rakennusten ja alueiden rakennus- ja kunnossapitopalveluissa (-170 tuhatta euroa, -37 %). Kuljetuspalvelut puolestaan ylittivät muutetun talousarvion 96 tuhannella eurolla (+12 %). Aine- ja tarvikeostot sekä avustukset toteutuivat lähes muutetun talousarvion mukaisina. Ylitys oli aine- ja tarvikeostoissa 33 tuhatta euroa (+3,1 %). Avustukset toteutuivat 9 tuhatta euroa (-2,9 %) muutettua talousarviota pienempinä. Muut toimintakulut ylittivät muutetun talousarvion 72 tuhannella eurolla (+23 %), josta vuokrakulujen ylitys oli 28 tuhatta euroa (+11 %).

Kunnan vuosikate muodostui 475 tuhatta euroa muutettua talousarviota paremmaksi ollen 1,506 milj. euroa. Verorahoituksen (verotulot ja valtionosuudet) kertymä oli yhteensä 8,330 milj. euroa, mikä oli 619 tuhatta euroa (+8 %) talousarviota enemmän. Verotulot ylittivät talousarvion 495 tuhannella eurolla ja valtionosuudet 124 tuhannella eurolla. Rahoitustuotot toteutuivat 693 tuhatta euroa (-46 %) talousarviota pienempinä, mikä johtuu Kemijoki Oy:n osuukien arvioitua pienemmästä tuotosta. Rahoituskulut toteutuivat 36 tuhatta euroa (-14 %) pienempinä kuin oli talousarviossa suunniteltu. Tämä johtuu pääosin siitä, että kunta ei ottanut uutta lainaa.

Poistojen toteuma 470 tuhatta euroa oli 40 tuhatta euroa (-7,9 %) talousarviota pienempi, koska investoinnit eivät toteutuneet talousarvion mukaisesti.

Kunnan tilikauden ylijäämä muodostui muutettua talousarviota 520 tuhatta euroa paremmaksi ollen 1,042 milj. euroa.

VEROTULOT

Verotuloja kertyi vuonna 2023 yhteensä 4,630 milj. euroa, mikä oli 495 tuhatta euroa (+12 %) talousarviota enemmän.

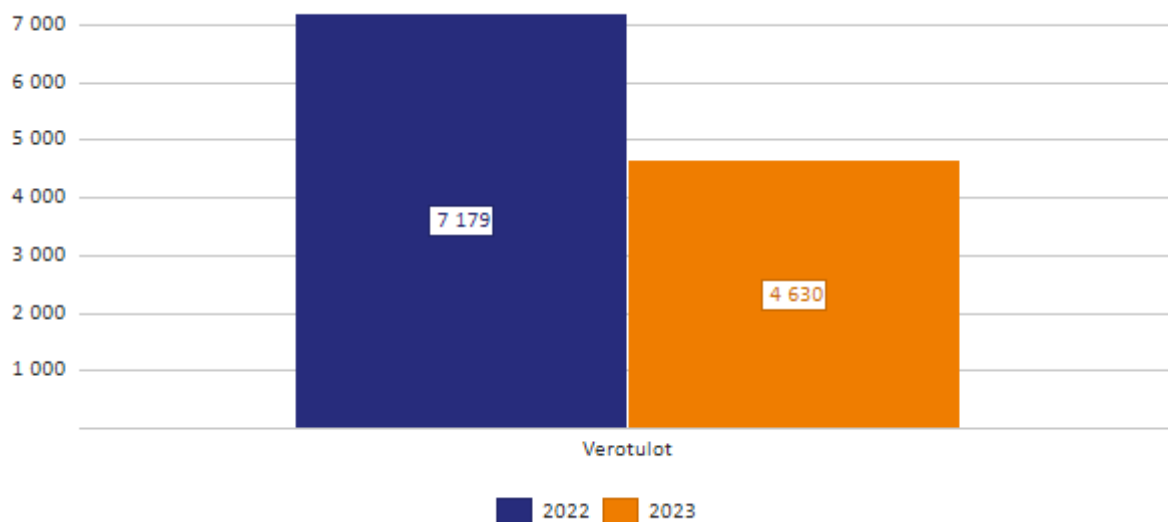
Kunnallisverotuloja kertyi 3,032 milj. euroa, mikä oli 387 tuhatta euroa talousarviota enemmän. Kunnallisverotulot eivät ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen nähden, koska kuntien kunnallisveroprosentteja leikattiin 12,64 -prosenttiyksikköä sote-uudistuksesta johtuen. Enontekiön kunnan kunnallisveroprosentti oli 8,61 vuonna 2023 (21,25 vuonna 2022).

Yhteisöverotuloja kertyi 592 tuhatta euroa, mikä oli 28 tuhatta euroa (-4,5 %) talousarviota ja 296 tuhatta euroa (-33 %) edellisvuotta vähemmän.

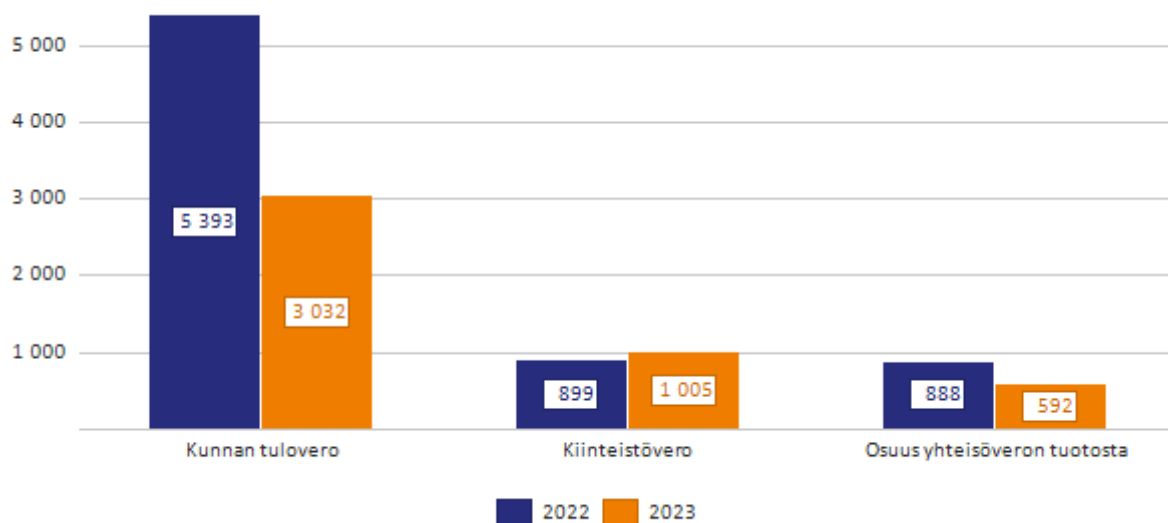
Kiinteistöverotulot 1,005 milj. euroa olivat 135 tuhatta euroa (+16 %) suuremmat talousarvioon ja 107 tuhatta euroa (+12 %) suuremmat edelliseen vuoteen nähden. Kiinteistöveroprosentit vuonna 2023 olivat samat kuin edellisenäkin vuonna.

1000 €	TA 2023 Alkup.	TA 2023 Muutokset	TA 2023 Muutettu	TP 2023	Poikk. €
Verotulot	4 135		4 135	4 630	495
Kunnan tulovero	2 645		2 645	3 032	387
Kiinteistövero	870		870	1 005	135
Osuus yhteisöveron tuotosta	620		620	592	- 28

VEROTULOJEN KEHITYS

VEROTULOJEN KEHITYS

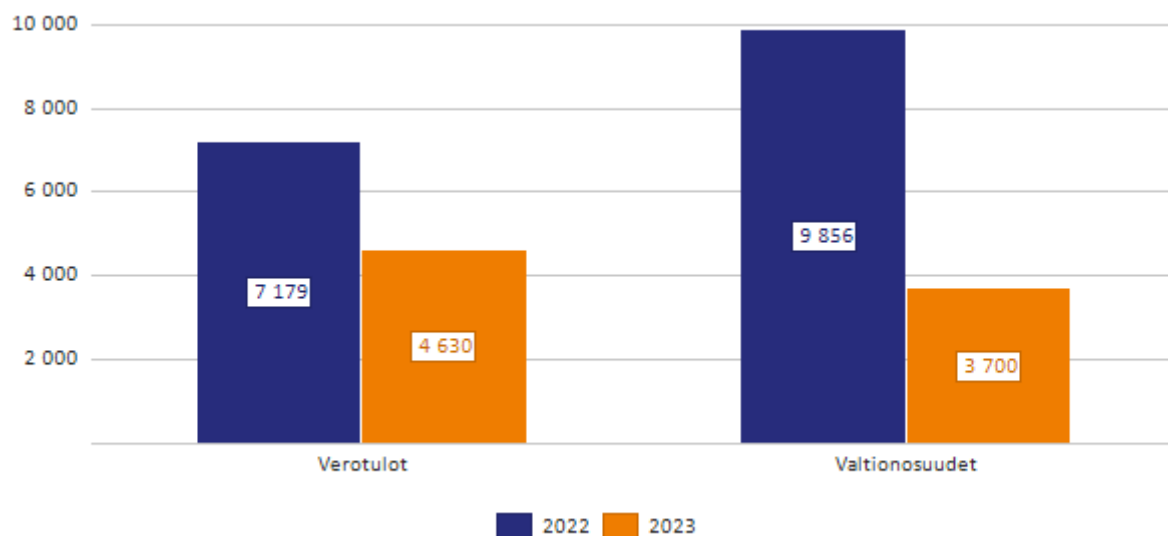
VALTIONOSUUDET

Valtionosuuksia kertyi vuonna 2023 yhteensä 3,700 milj. euroa. Tämä oli 124 tuhatta euroa enemmän kuin talousarviossa oli arvioitu. Valtionosuudet eivät ole vertailukelpoisia edellisvuoteen nähden sote-uudistuksesta johtuen.

Peruspalvelujen valtionosuuden määrä oli 3,394 milj. euroa ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisten valtionosuuksien määrä oli 83 tuhatta euroa negatiivinen. Valtionosuuksissa huomioitavan verotulomenetysten korvausten määrä oli 389 tuhatta euroa.

1000 €	TA 2023 Alkup.	TA 2023 Muutokset	TA 2023 Muutettu	TP 2023	Poikk. €
Valtionosuudet	3 576		3 576	3 700	124
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	2 581		2 581	2 757	176
Verotuloihin perustuva valtionos. tasaus	633		633	638	5
Opetus- ja kulttuuritoim.muut valtionosu	- 36		- 36	- 83	- 47
Verotulomenetysten kompensaatio	398		398	389	- 9

VERORAHOITUKSEN KEHITYS

Korkotuotot ja -kulut

Korkotuottoja ei tilikaudella ollut.

Korkokulut (10 tuhatta euroa) olivat 30 tuhatta euroa pienemmät kuin talousarviossa. Alittuminen johtui siitä, että tilikaudella 2023 ei otettu uutta korollista pitkäaikaista lainaa.

Muut rahoitustuotot ja -kulut

Muut rahoitustuotot (807 tuhatta euroa) toteutuivat 693 tuhatta euroa (-54 %) talousarviota pienempinä, mikä johtui Kemijoki Oy:n osuuksien arvioitua pienemmästä tuotosta.

Muut rahoituskulut (223 tuhatta euroa) toteutuivat 6 tuhatta euroa (-2,6 %) talousarviota pienempinä. Muista rahoituskuluista suurimman osan muodosti Kemijoki –sähköön liittyvät osakassähkömaksut, jotka olivat 187 tuhatta euroa vuonna 2023.

Investointiosan toteutuminen

Investoinnit yhteensä

	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutokset	TA2023 Muutettu	Toteuma 2023	Toteuma-aste * %
Investoinnit					
Menot	-8 534 000 €	-570 000 €	-9 104 000 €	-1 230 704 €	14 %
Tulot	4 800 000 €	0 €	4 800 000 €	260 268 €	5 %
Netto	-3 734 000 €	-570 000 €	-4 304 000 €	-970 436 €	23 %

Investoinnit ryhmittäin yhteensä

	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutokset	TA2023 Muutettu	Toteuma 2023	Toteuma-aste * %
Kaavoitus					
Menot	-100 000 €	0 €	-100 000 €	-56 989 €	57 %
Netto	-100 000 €	0 €	-100 000 €	-56 989 €	57 %
Maa-alueet, rakennukset ja rakennelmat					
Menot	-7 905 000 €	-600 000 €	-8 505 000 €	-943 747 €	11 %
Tulot	4 800 000 €	0 €	4 800 000 €	260 268 €	5 %
Netto	-3 105 000 €	-600 000 €	-3 705 000 €	-683 479 €	18 %
Koneet ja kalusto sekä ohjelmistot					
Menot	-315 000 €	30 000 €	-285 000 €	-15 968 €	6 %
Netto	-315 000 €	30 000 €	-285 000 €	-15 968 €	6 %
Sijoitukset					
Menot	-214 000 €	0 €	-214 000 €	-214 000 €	100 %
Netto	-214 000 €	0 €	-214 000 €	-214 000 €	100 %

Investoinnit ryhmittäin investoinneittain

Kaavoitus

	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutokset	TA2023 Muutettu	Toteuma 2023	Toteuma-aste * %
Kaavoitus					
Kilpisjärven yleiskaava					
Menot	-70 000 €		-70 000 €	-48 905 €	70 %
Netto	-70 000 €		-70 000 €	-48 905 €	70 %
Pohjois-Kilpisjärven asemakaava					
Menot	-30 000 €		-30 000 €	-8 084 €	27 %
Netto	-30 000 €		-30 000 €	-8 084 €	27 %

Koneet ja kalusto sekä ohjelmistot

	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutokset	TA2023 Muutettu	Toteuma 2023	Toteuma-aste * %
Koneet ja kalusto sekä ohjelmistot					
Valmius ja varautuminen					

(mm. varavoima)				
Menot	-150 000 €		-150 000 €	
Netto	-150 000 €		-150 000 €	
Latutamppari Kilpisjärvi				
Menot	-75 000 €		-75 000 €	
Netto	-75 000 €		-75 000 €	
Luottamusmiesten tietokoneet				
Menot	-35 000 €		-35 000 €	-15 968 € 46 %
Netto	-35 000 €		-35 000 €	-15 968 € 46 %
Työajanseurannan uusiminen				
Menot	-25 000 €		-25 000 €	
Netto	-25 000 €		-25 000 €	
Opetuksen säilöohjelmisto				
Menot	-30 000 €	30 000 €		
Netto	-30 000 €	30 000 €		

Maa-alueet, rakennukset ja rakennelmat

	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutokset	TA2023 Muutettu	Toteuma 2023	Toteuma-aste * %
Maa-alueet, rakennukset ja rakennelmat					
Kiinteistöjen osto					
Menot				-32 380 €	
Tulot				1 626 €	
Netto				-30 754 €	
Karesuvannon koulu					
Menot	-100 000 €		-100 000 €	-24 227 €	24 %
Netto	-100 000 €		-100 000 €	-24 227 €	24 %
Rakennusten kunnostus/kiinteistöjen hankinta					
Menot	-120 000 €		-120 000 €		
Netto	-120 000 €		-120 000 €		
Lämpölaitoksen uusiminen					
Menot	-600 000 €	-600 000 €	-1 200 000 €	-55 341 €	5 %
Netto	-600 000 €	-600 000 €	-1 200 000 €	-55 341 €	5 %
Eläinlääkäritalon aktivoitavat purkukustannukset					
Menot	-40 000 €		-40 000 €		
Netto	-40 000 €		-40 000 €		
Uusi Luppokoti					
Menot	-3 000 000 €		-3 000 000 €	-572 562 €	19 %
Tulot	1 200 000 €		1 200 000 €		
Netto	-1 800 000 €		-1 800 000 €	-572 562 €	32 %
Karesuvannon koulun väistötila					
Menot	-100 000 €		-100 000 €		
Netto	-100 000 €		-100 000 €		
Tieprojatutkimukset					
Menot	-75 000 €		-75 000 €		
Netto	-75 000 €		-75 000 €		
Enontekiön lentoaseman korjaustyöt					
Menot	-3 600 000 €		-3 600 000 €	-258 641 €	7 %
Tulot	3 600 000 €		3 600 000 €	258 641 €	7 %
Netto				0 €	
Eläinlääkäritilat					
Menot	-250 000 €		-250 000 €	-595 €	0 %
Netto	-250 000 €		-250 000 €	-595 €	0 %
Kilpisjärven monitoimitalon yläkerran muunto					

opetuskäyttöön

Menot	-20 000 €	-20 000 €	
Netto	-20 000 €	-20 000 €	

Sijoitukset

	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutokset	TA2023 Muutettu	Toteuma 2023	Toteuma-aste * %
Sijoitukset					
Sijoitus Enontekiön Lentolasema Oy					
Menot	-214 000 €		-214 000 €	-214 000 €	100 %
Netto	-214 000 €		-214 000 €	-214 000 €	100 %

Rahoitusosan toteutuminen

Rahoituslaskelman toteutumisvertailu

	TA 2023 Alkuper.	TA 2023 Muutokse	TA 2023 Muutettu	TP 2023 *	Poikk. €
RAHOITUSLASKELMA	t				
1 000 €					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 143	-110	1 033	1 506	473
Tulorahoituksen korjaukset	-300	0	-300	-208	92
	843	-110	733	1 299	566
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-8 534	-570	-9 104	-1 231	7 873
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 800	0	4 800	259	-4 541
Pysyvien vastaavien hyödyk. luovutustulot	310	0	310	209	-101
	-3 424	-570	-3 994	-763	3 231
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 581	-680	-3 261	536	3 797
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	2	2
	0	0	0	2	2
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 734	0	3 734		-3 734
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-450	0	-450	-357	93
Lyhytaikaisten lainojen muutos		0	0	-3 400	-3 400
	3 284	0	3 284	-3 757	-7 041
Oman pääoman muutokset	0	0	0		0
Muut maksuvalmuiden muutokset	0	0	0	-160	-160
Rahoituksen rahavirta	3 284	0	3 284	-3 915	-7 199
Rahavarojen muutos	703	-680	23	-3 379	-3 402
Rahavarat 31.12.				6 206	
Rahavarat 1.1.				9 585	
Rahavarojen muutos				-3 379	

*Toteuma 2023-TA2023 muutettu

Rahoituslaskelman toteutuminen

Kunnan rahavarojen muutos tilikaudella 2023 oli 3,379 milj. euroa negatiivinen, mikä oli 3,402 milj. euroa muutettua talousarviota huonompi.

Toiminnan toteutunut rahavirta oli 566 tuhatta euroa muutettua talousarviota parempi. Kunnan vuosikate toteutui noin 470 tuhatta euroa muutetun talousarvion tasoa parempana. Vuosikatetta on käsitelty toimintakertomuksen tuloslaskelmaosion yhteydessä ja talousarvion toteumavertailuosiossa tuloslaskelman toteutumisvertailun yhteydessä. Tulorahoituksen korjauserissä on oikaistu investointien rahavirrassa esitettävät pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot, jotka koskivat kiinteistöjen myyntejä.

Investointien rahavirta toteutui 3,231 milj. euroa muutettua talousarviota pienempänä. Investointimenot alittivat muutetun talousarvion 7,873 milj. eurolla ja investointien rahoitusosuudet olivat 4,541 milj. euroa pienemmät kuin talousarviossa. Talousarvion muutoksena Hetan lämpölaitoksen investoinnin määrärahaa lisätiin 600 tuhannella eurolla ja opetustoimen Säilö-ohjelmiston 30 tuhannen euron investointimääräraha siirrettiin käyttötalouteen. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot olivat noin 100 tuhatta euroa budjetoitua pienemmät. Investointien yksityiskohtaista toteutumista on käsitelty tarkemmin talousarvion toteumavertailuosiossa investointien toteumavertailun yhteydessä.

Rahoituksen rahavirta toteutui 7,199 milj. euroa suunniteltua pienempänä. Tämä johtuu pääosin siitä, että uutta pitkäaikaista lainaa ei otettu, vaikka sitä oli budjetoitu otettavaksi noin 3,7 milj. euroa. Lisäksi kuntatodistusohjelman mukainen lyhytaikainen 3,4 milj. euron laina erääntyi eikä uutta lyhytaikaista lainaa otettu. Muut maksuvalmiuden muutokset, joita ei ollut budjetoitu, olivat -160 tuhatta euroa. Muissa maksuvalmiuden muutoksissa esitetään toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset, vaihto-omaisuuden muutos, saamisten muutos ja korottomien velkojen muutos.

Olellaiset poikkeamat talousarvioon

Toiminnan ja investointien rahavirran olellaisia poikkeamia tilinpäätösvuoden muutettuun talousarvioon käsitellään tuloslaskelman ja investointien toteumavertailujen yhteydessä. Rahoituksen rahavirran poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon nähden johtuivat siitä, että uutta pitkäaikaista ottolainaa ei otettu eikä lyhytaikaisen kuntatodistuslainan lainan lyhennystä eikä muita maksuvalmiuden muutoksia ollut budjetoitu.

Tytäryhteisöjen tulokortit ja tuloslaskelmien toteutumisvertailut

Enontekiön Vesihuolto Oy

Yhtiön tehtävä

Enontekiön Vesihuolto Oy:n tehtävänä on huolehtia toiminta-alueellaan vesi- ja viemärlaitostoiminnasta liiketaloudellisin perustein yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti.

Laitos vastaa veden hankinnasta, käsittelystä ja jakelusta, viemäroinnistä ja viemärivereden käsittelystä sekä laitoksen tarvitsemien laitosten, laitteiden ja johtojen suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta sekä toiminnan kehittämisestä.

Tavoitteet, mittarit ja vastuutahot

1. Hyvinvointi

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Toimitettava vesi on laadukasta ja täyttää sille asetetut laatuvaatimukset.	Tarkkailutulokset: Toteuma 90.0, Tavoite 100.0	Toimitusjohtaja	
Arviointi	Karesuvannon vedenjakelualueella oli syksyllä häiriö talousvedenjakelussa		

2. Elinvoima

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Yhtiön mahdollisuus verkoston laajentamiseen toimintojen kehittyessä.	Olemassa olevien investointikohteiden suunnitelmien päivitys: Toteuma 0.9, Tavoite 1.0	Toimitusjohtaja	
Arviointi	Kilpisjärven yleissuunnitelman päivitys 80% valmis, Siilasjärven vedenottamon lupahakemus sekä vesistöön sijoituslupahakemus 80% valmiit. Ailakkavaaran vedenottamon päivityksen asiakirjat 100% valmiit,		

3. Ihmiset

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Vv-palvelujen kehittäminen ja tarjoaminen, verkostojen reuna-alueilla.	Runkoverkoston laajentaminen: Toteuma 1.0, Tavoite 1.0	Toimitusjohtaja	
Arviointi	Runkolinjaa laajennettiin Karesuvannossa vesihuollon toiminta-alueella.		

4. Asuminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Jätevedenpuhdistamoiden toiminta täyttää ympäristölupaehtojen raja-arvot.	Tarkkailutulokset: Toteuma 1.0, Tavoite 100.0	Toimitusjohtaja	
Arviointi	Valtioneuvoston asetuksen 888/2006 mukaiset vaatimustasot täyttyivät kaikilta osin.		

Henkilöstö

Enontekiön Vesihuolto Oy:tä ei ole merkitty työnantajarekisteriin, yhtiö ostaa henkilöstöpalvelut kokonaisuudessaan Enontekiön kunnalta.

Talous ja tunnusluvut

1 000 €	TP2022	TA2023	TP2023
Liikevaihto	543	571	545
Liikevoitto	-46	1	-100
Tilikauden voitto/tappio	-42	1	-97
Taseen loppusumma	2350	2800	2749
Omavaraisuusaste %	42		33
Lainakanta	854	1153	1133
Investoinnit	3	300	398

Enontekiön Liikekiinteistöt Oy

Yhtiön tehtävä

Enontekiön Kehitys Oy:n tehtävänä on liiketilapalvelujen tuottaminen.

Yhtiön toiminimi muuttuu 1.1.2023 alkaen Enontekiön Liikekiinteistöt Oy:ksi ja yhtiöön fuusioituu Kiinteistö Oy Enontekiön Virastotaloksi.

Talousarviossa vuodelle 2023 on yhdistetty Enontekiön Kehitys Oy:n ja Kiinteistö Oy Enontekiön Virastotalon talousarviot ja Kiinteistö Oy Enontekiön Virastotalon talousarviota ei esitetä erikseen.

Tavoitteet, mittarit ja vastuutahot

Palvelujen saavutettavuuden edistäminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Virastotalolla hissi Rivihalleille invaluisikat	Hissi asennettu: Toteuma 47,550.0, Tavoite 50,000.0 Luiskat asennettu: Toteuma 3,197.8, Tavoite 5,000.0	Toimitusjohtaja, Tekninen Isännöitsijä	
Arviointi	Rivihallien luiskat asennettu, hissi asennettu.		

Arjen turvallisuudesta huolehtiminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Teollisuushallien sosiaalitilojen ja lämmitysjärjestelmien kartoitus sekä tarvittaessa uusiminen	Kartoitus ja tarvittaessa uusiminen: Toteuma 14,971.0, Tavoite 20,000.0	Toimitusjohtaja, Tekninen isännöitsijä	
Arviointi	Rivihalli 1 B 2 remontti valmis. Ilmalämpöpumppu vaihdettu yhteen liiketilaan.		

Monipuolisen yritystoiminnan tukeminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Varastotiloja yrittäjille	Varastotilojen suunnittelu: Tavoite 3,000.0	Toimitusjohtaja	
Arviointi	Varastojen suunnittelua ei ole aloitettu.		

Yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen lisääminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Pop up-tiloja, peräkärkykirppikset	Toteutumisasaste: Tavoite 3.0	Toimitusjohtaja	
Arviointi	Pop up-tiloja ei ole enää tarjolla, peräkärkykirppis ei toteutunut		

Henkilöstö

Enontekiön Liikekiinteistöt Oy:llä ei ole palkattua henkilökuntaa.

Talous ja tunnusluvut

1 000 €	TP2022	TA2023	TP2023
Liikevaihto	111	228	218
Liikevoitto	-20	-108	-62
Tilikauden voitto/tappio	149	-108	-58
Taseen loppusumma	668	2149	2192
Omavaraisuusaste %	98	90	97
Lainakanta	0	0	0
Investoinnit	4	70	63

Kiinteistö Oy Enontekiön kunnan asunnot

Yhtiön tehtävä

Kiinteistö Oy Enontekiön kunnan asuntojen tehtävänä on vuokra- ja palveluasumisen tuottaminen.

Tavoitteet, mittarit ja vastuutahot

Arjen turvallisuudesta huolehtiminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Toimiva asiakaspalvelu isännöinnissä ja kiinteistönhoidossa	Asukaskyselyssä (KOVA ry) positiivisia vastauksia: Tavoite 40.0	Toimitusjohtaja, Tekninen isännöitsijä	
Arviointi	KOVA ry ei ole toteuttanut asukaskyselyä		

Osallistumisen ja vaikuttamisen uudet kanavat

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Toimiva asukastoimikunta	Asukaskokouksessa riittävästi osallistujia, joista voidaan valita asukastoimikunnan jäsenet: Toteuma 4.0, Tavoite 20.0	Toimitusjohtaja	
Arviointi	Asukaskokouksia järjestetty yhden kerran, osallistujia 4 henkilöä. Asukastoimikunta valittu.		

Työvoiman saatavuuden varmistaminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Asuntoja työntekijöille Kilpisjärvelle uudisrakennuksen suunnittelu	Asuinkelvottomat asunnot vuokraukseen: Toteuma 2.0, Tavoite 2.0 Suunnitelman valmiusaste: Toteuma 100.0, Tavoite 100.0	Toimitusjohtaja	
Arviointi	Asuinkelvottomat asunnot remontoitu ja vuokrattu. Kilpisjärven uudisrakennuksen suunnitelma tehty.		

Vihreän siirtymän investoinnit/toimet ja energiatehokkuus

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Maalämpö neljässä vuokratilohteessa	Maalämpö asennettu: Tavoite 4.0	Toimitusjohtaja, Tekninen isännöitsijä	
Arviointi	Maalämpöhanke on keskeytetty.		

Henkilöstö

Henkilötyövuotta	TP2022	TA2023	TP2023
Vakinaiset	8	6,5	7,4
Määräaikaiset	0	0	1,6
Yhteensä	8	6,5	9

Talous ja tunnusluvut

1 000 €	TP2022	TA2023	TP2023
Liikevaihto	456	517	497
Liikevoitto	-34	-17	-25
Tilikauden voitto/tappio	41	0	37
Taseen loppusumma	3302	3637	3330
Omavaraisuusaste %	24	23	25
Lainakanta	2291	2448	2205
Investoinnit	92	417	194

Enontekiön Lentoasema Oy

Yhtiön tehtävä

Yhtiön tehtävä on toimia Suomen ilmailuviranomaisen hyväksymänä lentoasemaoperaattorina ja ylläpitää Enontekiön kunnassa sijaitsevaa lentoasemaa. Yhtiö kehittää lentoaseman toimintaa kestäväällä tavalla ympärivuotiseksi kouluttavaksi lentoasemaksi. Yhtiö varmistaa nykyisten asiakkuuksien pysyvyyden palvelemalla asiakkaita hyvin ja keskittyy samalla tulevaisuuden ilmailun kehittämiseen.

Tavoitteet, mittarit ja vastuutahot

Arjen kansainvälisyyden ja monikulttuurisuuden tukeminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Kansainvälisten opiskelijoiden kouluttaminen lentoaseman toimesta ja sitä kautta kansainvälisyyden tukeminen.	Kansainvälisten opiskelijoiden määrä (lkpl): Toteuma 2.0, Tavoite 5.0	Toimitusjohtaja	
Arviointi	Lentoasemalla oli kaksi kv opiskelijaa pitkässä harjoittelussa (HaagaHelia)		

Arjen turvallisuudesta huolehtiminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Tukea rajavartiolaitoksen, pelastuskopterin ja ilmavoimien toimintaa varmistamalla heidän toimintaan vaadittavien palveluiden riittävä ja kattava saatavuus.	Tarpeiden kartoitus (kohteiden tarpeet, määrä kpl): Toteuma 3.0, Tavoite 3.0 Vaadittavien palveluiden tuottaminen (%): Toteuma 80.0, Tavoite 100.0 Palvelusopimukset (kpl): Toteuma 3.0, Tavoite 3.0	toimitusjohtaja	
Arviointi	Toiminta on vakiintunut rajavartiolaitoksen, ilmavoimien helikoptereiden ja kuljetuskoneiden sekä pelastuskopterin osalta. Ilmavoimien tukeutuminen on keskusteluissa myös muiden koneiden osalta, mutta toteutuessaan tulee todennäköisesti vaatimaan infrainvestointeja		

Lentokenttätöiminnan aktivoiminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Tutkimustyö poikittaisen reittiliikenteen ja miehittämättömien ilma-alusten testaus-, kehitys-, ja toimintamahdollisuuksia yhteistyössä paikallisten yrittäjien ja oppilaitosten kanssa.	Poikittaisen reittiliikenteen alueellisen vaikuttavuuden tutkimus (1 = suoritettu): Toteuma 0.2, Tavoite 1.0 Poikittaisen reittiliikenteen lentoasemalle aiheuttaman kulu-, ja tuottoarvio (tutkimus) (1 = suoritettu): Toteuma 0.2, Tavoite 1.0 Lennonjohtopalveluiden aiheuttaman kulun vaikutus operointiin (tutkimus) (1 = suoritettu): Toteuma 1.0, Tavoite 1.0 Poikittaisliikenteen operaattorin kartoitus (tutkimus / selvitys) (1 = suoritettu): Toteuma 0.2, Tavoite 1.0 Ilmailuklusterin perustaminen (1 = suoritettu): Toteuma 1.0, Tavoite 1.0	Toimitusjohtaja	
Arviointi	Arktisen alueen ilmailuklusterin perustaminen keväällä 2023 tukemaan toimia ja mahdollistamaan yhteistoiminnan linjaamista. Lentoasema toimi aktiivisesti paikallisten yritysten toimintaa, mutta valitettavasti yhteismarkkinointi lakkautettiin ja asiaa joudutaan linjaamaan uudelleen. Reittiliikenneasiaa käsiteltiin lentoyhtiöiden ja Visit Finland:n kanssa. Lennonjohdon kuluista tehtiin kattava selvitys yhdessä vaihtoehtoisten menetelmien kanssa. Samalla saavutettiin merkittävä kustannussäästö.		

Vihreän siirtymän investoinnit/toimet ja energiatehokkuus

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Energiatalouden kehittäminen	Energiatalouden parantaminen (%): Toteuma 40.0, Tavoite 95.0 Energiatalousprojektin käynnistys (kpl): Toteuma 0.3, Tavoite 1.0	toimitusjohtaja	

Arviointi	Suurimmat investoinnit eivät ole kohdistuneet suoraan vihreään siirtymään tai energiatehokkuuteen, mutta vaikutus on kuitenkin ollut sitä tukevaa. Terminaalissa tehty remontti on parantanut matkustajien liikkumista, vähentänyt ovien aukipitämistä ja vähentänyt ei-toivottua kylmän ilman virtausta sisään. Asematason ja rullaustien valot ovat vaihdettu halogeenivaloista ledeihin, mikä on suoranainen toimi.
------------------	--

Yhteisöllisyyden ja yhdessä tekemisen lisääminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Yhtiön toimien tekeminen tavalla, joka on näkyvää ja läpinäkyvää, johtaen vahvaan omakuvaan paikallisesti ja kansainvälisesti. Reilu meininki luo vahvan brändin ja lentoasema etenee myyntikuntoon ja on haluttava kohde. Yhtiössä on hyvä olla töissä ja siitä on helppo olla ylpeä.	Henkilökunnan tyytyväisyys - henkilökunnan vaihtuvuus (kpl, irtisanoutumiset): Toteuma 1.0	toimitusjohtaja	
Arviointi	Yhtiön myyntikuntoon laittaminen, reilun meiningin malli ja yhteistyö ovat olleet päämääriä toiminnassa toiminnan brändityön kannalta. Omasta mielestämme olemme onnistuneet tässä, lentoasema ja paikkakunta ovat lisänneet tunnettavuuttaan (esimerkiksi Lentoasema kutsuttiin kertomaan Enontekiön tarinaa Ateenan kansainväliseen matkailuseminaariin).		

Ympärivuotisen matkailun kehittäminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Lentoasema toiminta laajennetaan kattamaan kansallinen ja kansainvälinen ilmailualan koulutustoiminta	Koulutusten käynnistäminen yhteistyössä oppilaitoksen kanssa (oppilaitosten määrä - kpl): Toteuma 3.0, Tavoite 3.0 Tutkinnon (tai kurssin suorittaneiden oppilaiden määrä (kpl): Toteuma 15.0, Tavoite 15.0	toimitusjohtaja	
Arviointi	Koulutus toimii lentoaseman turva, ja asiakaspalvelukoulutusten osalta matkailualan perustutkinnon osana. Kulutustoiminnan laajentaminen kattamaan kunnossapidon ja pelastuspalvelun tarpeet ovat suunnitelmassa, mutta osittain sidoksissa konsernin kanssa käytyjen keskusteluiden kanssa muihin mahdollisiin toimiin (Hiihtomaa ja Kilpisjärven Heliport ja Lentosatama).		

Henkilöstö

Henkilötyövuotta	TP2022	TA2023	TP2023
Vakinaiset	6	4	7
Määräaikaiset	5	2	2
Yhteensä	11	6	9

Talous ja tunnusluvut

1 000 €	TP2022	TA2023	TP2023
Liikevaihto	403	377	468
Liikevoitto	-204	-212	-182
Tilikauden voitto/tappio	-206	-214	-184
Taseen loppusumma	623	562	899
Omavaraisuusaste %	13	29	13
Lainakanta	0	0	0
Investoinnit	8	194	46

ENF Infra Oy

Yhtiön tehtävä

Yhtiö omistaa ja hallinnoi Enontekiön kunnassa sijaitsevan lentoaseman maa-alueita ja infrastruktuuria. Tehtävänä on toimia maa-alan ja kiinteän infran omistajana ja vuokrata niitä Enontekiön Lentoasema Oy:lle.

Tavoitteet, mittarit ja vastuutahot

Monipuolisen yritystoiminnan tukeminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Hallinnoida omistamia tiloja, kiinteää infrastruktuuria ja maa-alaa, omistuksen arvon säilymistä takaamiseksi.	Tuotto - tavoite on 0-tulos: Toteuma 1.0, Tavoite 1.0 Infrastruktuurin kunnon parannus ja ylläpito: Toteuma 1.0, Tavoite 1.0	toimitusjohtaja	
Arviointi	Yritystoimintaa on pyritty laajentamaan ja infrastruktuuria kunnostettu, sekä parannettu		

Vihreän siirtymän investoinnit/toimet ja energiatehokkuus

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Infra-hankkeiden rahoituksen hankinta omistuksen edelleen kehittämistä varten.	Lentoliikenneinfrakankeiden toteutuminen: Tavoite 1.0 Lentoaseman matkustajaterminaalin hankerahoitus: Toteuma 1.0, Tavoite 1.0	toimitusjohtaja	
Arviointi	Kuntaomistaja on toiminut infrahankkeiden osalta aktiivisesti. Tavoitteena on saada lentoliikenneinfrakankeiden kokonaisuudessaan tehtyä kesän 2024 aikana. Kunta haki hankkeelle jatkoaikaa, joten sitä ei ole vielä aloitettu.		
Lentoaseman energiatalouden kehittäminen	Uusiutuvan energian käyttöönotto: Tavoite 1.0 Energiatalousraportin nopea toteuttaminen: Toteuma 1.0, Tavoite 1.0		
Arviointi	Terminaalissa tehty remontti on parantanut matkustajien liikkumista, vähentänyt ovien aukipitämistä ja vähentänyt ei-toivottua kylmän ilman virtausta sisään. Asematason ja rullaustien valot ovat vaihdettu halogeenivaloista ledeihin, mikä on suoranaista toimenpiteitä.		

Henkilöstö

Yhtiöllä ei ole omaa palkattua henkilöstöä.

Talous ja tunnusluvut

1 000 €	TP2022	TA2023	TP2023
Liikevaihto	62	42	62
Liikevoitto	-1	0	-1
Tilikauden voitto/tappio	-1	0	-1
Taseen loppusumma	711	680	710
Omavaraisuusaste %	95	100	95
Lainakanta	0	0	0
Investoinnit	4	0	0

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma, kunta

	2023	2022
TOIMINTATUOTOT	2 762 528,51	3 237 515,57
Myyntituotot	798 741,53	639 457,02
Maksutuotot	205 241,31	389 836,42
Tuet ja avustukset	892 750,96	1 251 250,63
Muut toimintatuotot	865 794,71	956 971,50
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	0,00	0,00
TOIMINTAKULUT	-10 160 897,54	-19 749 191,33
Henkilöstökulut	-5 344 506,91	-7 218 363,48
Palkat ja palkkiot	-4 338 273,87	-5 717 677,53
Henkilösivukulut	-1 006 233,04	-1 500 685,95
Eläkekulut	0,00	0,00
Muut henkilösivukulut	0,00	0,00
Palvelujen ostot	-3 036 712,32	-10 568 379,55
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 078 738,44	-1 087 070,95
Avustukset	-314 636,70	-467 810,86
Muut toimintakulut	-386 303,17	-407 566,49
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-7 398 369,03	-16 511 675,76
Verotulot	4 629 755,59	7 179 497,26
Valtionosuudet	3 700 088,94	9 856 307,00
Rahoitustuotot ja -kulut	574 989,66	2 233 580,02
Korkotuotot	32,26	273,24
Muut rahoitustuotot	807 178,63	2 622 150,76
Korkokulut	-9 532,30	-18 669,02
Muut rahoituskulut	-222 688,93	-370 174,96
VUOSIKATE	1 506 465,16	2 757 708,52
Poistot ja arvonalentumiset	-470 384,52	-881 518,08
Satunnaiset tuotot ja kulut	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	1 036 080,64	1 876 190,44
Varausten ja rahastojen muutokset	6 231,31	6 231,31
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 042 311,95	1 882 421,75

Rahoituslaskelma, kunta

Euro	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 506 465,16	2 757 708,52
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-207 761,24	-429 405,86
	<u>1 298 703,92</u>	<u>2 328 302,66</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 230 703,91	-2 040 279,47
Rahoitusosuudet investointimenoihin	258 641,33	141 743,55
Pysyvien vastaavien hyödyk. luovutustulot	209 387,50	432 557,29
	<u>-762 675,08</u>	<u>-1 465 978,63</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	536 028,84	862 324,03
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset	1 707,78	168 707,18
	<u>1 707,78</u>	<u>168 707,18</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-357 000,00	-357 000,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 400 000,00	-135 000,00
	<u>-3 757 000,00</u>	<u>-492 000,00</u>
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-9 048,65	-10 313,85
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	-315 504,96	41 700,08
Korottomien velkojen muutos	164 637,29	341 630,05
	<u>-159 916,32</u>	<u>373 016,28</u>
Rahoituksen rahavirta	-3 915 208,54	49 723,46
Rahavarojen muutos	-3 379 179,70	912 047,49
Rahavarat 31.12.	6 205 800,43	9 584 980,13
Rahavarat 1.1.	9 584 980,13	8 672 932,64
	<u>-3 379 179,70</u>	<u>912 047,49</u>

Tase, kunta

Euro	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	0	0
Muut pitkävaikutteiset menot	23 208,65	29 399,81
	<u>23 208,65</u>	<u>29 399,81</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	968 416,37	939 653,50
Rakennukset	5 153 699,81	5 408 540,81
Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 150 503,13	1 268 426,77
Koneet ja kalusto	173 871,39	247 341,24
Muut aineelliset hyödykkeet		
Ennak.maks. ja kesk.eräiset hankin.	806 648,83	96 934,25
	<u>8 253 139,53</u>	<u>7 960 896,57</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	5 981 350,49	6 087 500,28
Muut lainasaamiset	1 478 657,71	1 480 365,49
	<u>7 460 008,20</u>	<u>7 567 865,77</u>
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	0	0
Muut toimeksiantojen varat	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	352 400,69	246 015,64
Lainasaamiset	58 333,35	0
Muut saamiset	936 890,43	544 686,08
Siirtosaamiset	565 148,17	806 565,96
	<u>1 912 772,64</u>	<u>1 597 267,68</u>
Rahat ja pankkisaamiset	6 205 800,43	9 584 980,13
VASTAAVAA YHTEENSÄ	23 854 929,45	26 740 409,96

Euro

31.12.2023

31.12.2022

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	5 927 620,50	6 093 010,41
Arvonkorotusrahasto	584 697,13	584 697,13
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	13 340 617,61	11 458 195,86
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 042 311,95	1 882 421,75
	<u>20 895 247,19</u>	<u>20 018 325,15</u>

POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET

Poistoero	107 592,32	113 823,63
Vapaaehtoiset varaukset	217 081,14	217 081,14
	<u>324 673,46</u>	<u>330 904,77</u>

PAKOLLISET VARAUKSET

Muut pakolliset varaukset	68 292	68 292
	<u>68 292</u>	<u>68 292</u>

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahastojen pääomat	16 598,60	17 515,95
Muut toimeksiantojen pääomat	0	8 131,30
	<u>16 598,60</u>	<u>25 647,25</u>

VIERAS PÄÄOMA**Pitkäaikainen**

Lainat rahoitus- ja vakuut.laitoksilta	197 000	554 000
	<u>197 000</u>	<u>554 000</u>

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuut.laitoksilta	357 000	3 757 000
Saadut ennakot	17 494,39	12 390,92
Ostovelat	942 598,55	886 691,23
Muut velat	102 418,45	140 348,07
Siirtovelat	933 606,81	946 810,57
	<u>2 353 118,20</u>	<u>5 743 240,79</u>

Vieras pääoma yhteensä

2 550 118,20 6 297 240,79

VASTATTAVAA YHTEENSÄ**23 854 929,45 26 740 409,96**

KONSERNILASKELMAT

Konsernituloslaskelma

euro	2023	2022
Toimintatuotot	5 092 246,92	9 062 668,57
Toimintakulut	-12 442 472,96	-25 408 877,79
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta	-3 823,43	-13 682,26
Toimintakate	-7 354 049,47	-16 359 891,48
Verotulot	4 629 755,59	7 179 497,26
Valtionosuudet	3 700 088,94	9 856 307
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	5 756,18	5 222,12
Muut rahoitustuotot	906 805,57	2 717 129,62
Korkokulut	-24 978,68	-49 652,24
Muut rahoituskulut	-225 959,28	-211 042,42
Vuosikate	1 637 418,85	3 137 569,86
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-854 716,48	-1 419 128,94
Satunnaiset erät	-9,55	130,33
Tilikauden tulos	782 692,82	1 718 571,25
Tilinpäätössiirrot	0	471,81
Tilikauden verot	0	-3 390,54
Laskennalliset verot	-2 361,46	3 314,04
Vähemmistöosuudet	0	927,53
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	780 331,36	1 719 894,09

Konsernin rahoituslaskelma

euro	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	1 637 418,85	3 137 569,86
Satunnaiset erät	-9,55	130,33
Tilikauden verot	-2 361,46	-76,5
Tulorahoituksen korjauserät	-203 937,81	-446 577,80
	<u>1 431 110,03</u>	<u>2 691 045,89</u>
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-1 987 106,73	-3 215 174,50
Rahoitusosuudet investointimenoihin	258 641,33	159 711,43
Pysyvien vastaavien hyödyk. luovutustulot	209 387,50	434 246,91
	<u>-1 519 077,90</u>	<u>-2 621 216,16</u>
Toiminnan ja investointien rahavirta	-87 967,87	69 829,73
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	1 707,78	0
	<u>1 707,78</u>	<u>0</u>
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	300 000	1 041 669,42
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-442 484	-559 846,86
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-3 400 000	-135 000
	<u>-3 542 484</u>	<u>346 822,56</u>
Oman pääoman muutokset	214 346,20	-208 645,88
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-8 448,87	-10 725,59
Vaihto-omaisuuden muutos	20 114,50	-53 245,57
Saamisten muutos	-54 143,24	185 270,48
Korottomien velkojen muutos	281 760,73	338 756,09
	<u>239 283,12</u>	<u>460 055,41</u>
Rahoituksen rahavirta	-3 087 146,90	598 232,09
Rahavarojen muutos	-3 175 114,77	668 061,82
Rahavarat 31.12.	7 114 477,97	10 625 589,72
Rahavarat 1.1.	10 289 592,74	9 957 527,90
	<u>-3 175 114,77</u>	<u>668 061,82</u>

Konsernitase

euro	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	13 405,92	56 304,70
Muut pitkävaikutteiset menot	23 208,65	30 388,77
Ennakkomaksut	0	2 390,37
	<u>36 614,57</u>	<u>89 083,84</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 195 957,19	1 175 708,79
Rakennukset	10 805 251,71	11 717 509,27
Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 502 011,98	3 302 157,97
Koneet ja kalusto	282 588,19	425 191,60
Muut aineelliset hyödykkeet	1 687,11	9 696,17
Ennak.maks. ja kesk.eräiset hankin.	807 376,74	2 241 868,96
	<u>16 594 872,92</u>	<u>18 872 132,76</u>
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	40 506,54	44 329,97
Muut osakkeet ja osuudet	2 043 495,08	2 084 336,91
Muut lainasaamiset	30 000	31 707,78
Muut saamiset	2 100	5 326,36
	<u>2 116 101,62</u>	<u>2 165 701,02</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	18 747 589,11	21 126 917,62
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	200 153,67	125 595,31
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	89 218,49	147 276,97
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	940,65	1 144,17
Lyhytaikaiset saamiset	2 390 872,02	2 585 776,28
	<u>2 391 812,67</u>	<u>2 586 920,45</u>
Rahoitusarvopaperit	0	871,06
Rahat ja pankkisaamiset	7 114 477,97	10 624 718,66
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	9 595 509,13	13 359 787,14
VASTAAVAA YHTEENSÄ	28 543 251,91	34 612 300,07

euro	31.12.2023	31.12.2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	5 927 620,50	6 093 010,41
Arvonkorotusrahasto	584 697,13	584 697,13
Muut omat rahastot	1 505 464,53	1 739 562,74
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	12 890 225,54	11 046 528,24
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	780 331,36	1 719 894,09
	<u>21 688 339,06</u>	<u>21 183 692,61</u>
VÄHEMMISTÖOSUUDET	0	2 246,35
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0	160,26
Muut pakolliset varaukset	68 292	139 189,92
	<u>68 292</u>	<u>139 350,18</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	217 356,03	161 126,36
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	2 560 422,19	5 139 104,08
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	486 609,69	440 277,80
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	498 673,66	3 843 344,68
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	3 023 559,28	3 703 158,01
	<u>6 569 264,82</u>	<u>13 125 884,57</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	28 543 251,91	34 612 300,07

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kunnanhallituksen hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Liitetiedot on numeroitu kirjanpitolautakunnan kuntajaoston kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista antaman yleisohjeen mukaisesti.

Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

2) Perustelu tuloslaskelman tai taseen esittämistavan muutoksesta

Ei ilmoitettavaa.

3) Oikaisut edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin

Ei ilmoitettavaa.

4) Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tuloslaskelma ei ole vertailukelpoinen edellisvuoteen vuodenvaihteessa toteutuneen sote-uudistuksen takia. Taseen ja rahoituslaskelman vertailukelpoisuuteen vaikuttaa sote-uudistus, jonka seurauksena kunnista hyvinvointialueelle siirtyneet omaisuus- ja pääomaerät kirjattiin alkusaldojen muutoksina tilinavaukseen päiväykselle 1.1.2023. Peruspääomaa vastaan tehdyt kirjaukset pienensivät tasetta 320,1 tuhatta euroa. Vaikutukset kohdistuivat sijoituksiin 320,1 tuhatta euroa, peruspääomaan 165,4 tuhatta euroa ja siirtovelkoihin 154,7 tuhatta euroa.

5) Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat merkittävät tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset

Ei ilmoitettavaa.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntakonsernin tytäryhteisöt ja jäsenosuuden mukaisessa suhteessa kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Konsernitilinpäätökseen ei ole yhdistelty osakkuusyhteisöä Asunto Oy Enontekiön Saanansäde 4, koska yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Konserniyhteisöjen kunnalle maksamat kiinteistöverot on jätetty eliminoimatta olennaisuuden periaatteen mukaan.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan konsernitilinpäätöksen omistuksen eliminointimenetelmä vastaa olennaisilta osin hankintamenomenetelmää. Eliminointieroa ei kuitenkaan pääsääntöisesti kohdisteta konsernitaseessa omaisuus- ja velkaerille, vaan ne kirjataan oman pääoman lisäykseksi tai vähennykseksi riippumatta siitä, mitkä tekijät ovat vaikuttaneet eliminointieron syntymiseen.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa. Negatiivisia vähemmistöosuuksia ei ole erotettu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kuntakonsernin sisällä käytettyjä erilaisia poistosuunnitelmia ei ole yhdenmukaistettu, koska oikeiden ja riittävien tietojen vaatimus ei edellytä epäolennaisten eroavuuksien muuttamista yhtenäiseksi.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotuseriaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotuseriaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6) Toimintatuotot (1000 euroa)

	2023	2022
ENONTEKIÖN KUNTA		
TOIMINTATUOTOT	2 763	3 238
Hallinto		
TOIMINTATUOTOT	100	117
Perus- ja ympäristöterveydenhuolto		
TOIMINTATUOTOT	16	289
Ateria- ja puhtauspalvelut		
TOIMINTATUOTOT	222	55
Elinvoima ja kehittäminen		
TOIMINTATUOTOT	266	219
Infrastruktuuri		
TOIMINTATUOTOT	1 451	1 222
Opetustoimi		
TOIMINTATUOTOT	499	447
Varhaiskasvatus		
TOIMINTATUOTOT	43	88
Kulttuuri, nuoriso ja vapaa-aika		
TOIMINTATUOTOT	165	208
Työllisyys		
TOIMINTATUOTOT		556

7) Verotulot (1000 euroa)

	2023	2022
Verotulot	4 630	7 179
Kunnan tulovero	3 032	5 393
Kiinteistövero	1 005	899
Osuus yhteisöveron tuotosta	592	888

8) Valtionosuudet (1000 euroa)

	2023	2022
Valtionosuudet	3 700	9 856
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	2 757	7 028
Verotuloihin perustuva valtionos. tasaus	638	1 633
Opetus- ja kulttuuritoim.muut valtionosu	- 83	- 87
Verotulomenetyksen kompensatio	389	1 282

9) Palvelujen ostot (1000 euroa)

	2023	2022
Palvelujen ostot	- 3 037	- 10 568
Asiakaspalvelujen ostot	- 94	- 7 206
Muiden palvelujen ostot	- 2 943	- 3 362

10) Valtuustoryhmille annetut tuet (1000 euroa)

Ei ilmoitettavaa.

11) Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat sekä poistomenetelmät ovat:

		Kunnanhallitus 29.3.2012
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	tasapoisto	
-Atk-ohjelmistot	tasapoisto	5
-Muut		5
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	ei poisteta	ei poisteta
Rakennukset	tasapoisto	
-Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	40
-Tehdas- ja tuotantorakennukset	tasapoisto	30
-Talousrakennukset	tasapoisto	20
-Vapaa-ajan rakennukset	tasapoisto	30
-Asuinrakennukset	tasapoisto	40

Kiinteät rakenteet ja laitteet	tasapoisto	
-Kadut, tiet, torit ja puistot	tasapoisto	20
-Sillat, laiturit ja uimalat	tasapoisto	20
-Muut maa- ja vesirakenteet	tasapoisto	20
-Vedenjakeluverkosto	tasapoisto	45
-Viemäriverkko	tasapoisto	35
-Kaukolämpöverkko	tasapoisto	25
-Sähköjohdot, muuntoasemat, ulkovalaistuslaitteet	tasapoisto	15
-Sähkö-, vesi- yms. laitojen laitoskoneet ja laitteet	tasapoisto	15
-Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	tasapoisto	15
Koneet ja kalusto	tasapoisto	
-Puiset alukset ja muut uivat työkonet	tasapoisto	10
-Muut kuljetusvälineet	tasapoisto	5
-Muut liikkuvat työkonet	tasapoisto	5
-Muut raskaat koneet		10
-Muut kevyet koneet		7
-Sairaala-, terveydenhuolto- yms. laitteet		10
-Atk-laitteet		5
-Muut laitteet ja kalusteet		3
Muut aineelliset hyödykkeet		
-Luonnonvarat	käytön mukaan	käytön mukaan
-Arvo- ja taide-esineet	ei poisteta	ei poisteta
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	ei poisteta	ei poisteta
PYSYVIEN VASTAAVIEN SIIJOITUKSET		
-Osakkeet ja osuudet	ei poisteta	ei poisteta

12) Pakollisten varausten muutokset

Ei ilmoitettavaa.

13) Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja –tappiot (1 000 euroa)

	2023	2022
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutusvoitot	208	429

14) Satunnaiset erät (1 000 euroa)

	2023	2022
Satunnaiset tuotot		
Satunnaiset kulut		

15) Muiden rahoitustuottojen erittely (1 000 euroa)

Muut rahoitustuotot	2023	2022
Osinkotuotot	5	2
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0	5
Kemijoki Oy:n tuotto	802	2 410
Muut rahoitustuotot	0	205
	807	2 622

16) Poistoeron muutos (1 000 euroa)

Kirjattuun poistoeron muutokseen ei sisälly verotussyistä tehtyä poistoeroa, joten poistoeron muutosta ei tarvitse eritellä liitetiedoissa.

Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17) Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet aktivoidut menot ja pääoma-alennukset

Ei ilmoitettavaa.

18) Arvonkorotukset

Vuoden 1997 avaavaan taseeseen on tehty maa-alueiden arvonkorotus 584 697,13 euroa, jonka vastakirjaus on arvonkorotusrahostossa.

19) Pysyvät vastaavat tase-eräkohtaisesti (1 000 euroa)

	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet					Yhteensä
	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Enn. maksut ja keskeneräis.	
Poistamaton hankintameno								
1.1.	29	29	940	5 409	1 268	247	97	7 961
Lisäykset		0	32			16	968	1 017
Rahoitusosuudet		0					259	259
Vähennykset		0	4					4
Siirrot erien välillä		0						0
Tilikauden poisto	6	6		255	118	89		462
Poistamaton hankintameno								
31.12.	23	23	968	5 154	1 151	174	807	8 253
Kirjanpitoarvo 31.12.	23	23	968	5 154	1 151	174	807	8 253

(Rakennuksiin sisältyy vuonna 2017 valmistunut Kilpisjärven monitoimitalo, joka rahoitettiin palovahinkovakuutuskorvauksella ja sen vuoksi sen tasearvo on vain 5 tuhatta euroa. Vuonna 2015 palanut Kilpisjärven koulu poistettiin taseesta tilikaudella 2015.)

Pysyvien vastaavien sijoitukset	Osakkeet ja osuudet					Muut lainasaamiset		
	Osakkeet konserniyhte- isöt	Osakkeet omistus- yhteisöt	Kuntayhtym ä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 632	39	376	2 040	6 088	1 449	32	1 480
Lisäykset	214		10		224			0
Vähennykset			330		330		2	2
Siirrot erien välillä					0			0
Hankintameno 31.12.	3 846	39	56	2 040	5 981	1 449	30	1 479
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 846	39	56	2 040	5 981	1 449	30	1 479

20) Omistukset tytäryhteisöistä

Nimi	y-tunnus	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
ENF Infra Oy	3211213-8	100,00%	100,00%	678	33	-1
Enontekiön Liikekiinteistöt Oy	0805076-6	100,00%	100,00%	2 135	57	-58
Enontekiön Lentoasema Oy	3211440-8	100,00%	100,00%	112	787	-184
Enontekiön Vesihuolto Oy	2176497-4	100,00%	100,00%	895	1 853	-97
Kiint. Oy Enontekiön kunnan asunnot	1575855-1	100,00%	100,00%	239	3 079	37
Yhteensä				4 059	5 809	-303

21) Omistukset kuntayhtymistä

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/tappiosta
Lapin jätehuolto kuntayhtymä	2008197-9	4,55%	4,55%	283	45	39
Lapin liitto kuntayhtymä	0937073-7	0,87%	0,87%	17	10	2
				300	55	41

22) Omistukset muista yhteisöistä

Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Kuntakonsernin osuus (1000€)		
				Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta / tappiosta
Osakkuusyhteisöt						
Kyrön vesihuolto Oy	0966207-8	50,00%	50,00%	3	116	-4
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
As. Oy Enontekiön Saanansäde 4	2781411-9	46,50%	46,50%	130	147	0
				133	263	-4

23) Saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä sekä muilta omistusyhteisöiltä (1 000 euroa)

Kunta	2023		2022	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		207		85
Muut saamiset	1 449	58	1 449	
Yhteensä	1 449	265	1 449	85
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Siirtosaamiset				258
Yhteensä	0	0	0	258
Yhteensä	1 449	265	0	343

24) Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät (1 000 euroa)

	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Siirtyvät korot		5		
Kemijoki Oy rahoitustuotto	99	293	99	293
Lshp kuntayht. laskutuksen oikaisu	46	46	46	
Lshp kuntayht. ylijäämän palautus	199	199	199	
Kolpene kuntayht. ylijäämän palautus		7		
Kelan korvaus työterveyshuollosta	25	35	25	44
Tuet ja avustukset	147	195	157	207
Muut menoennakot ja tulojäämät	48	25	81	89
Yhteensä	565	807	607	634

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25) Oma pääoma (1 000 euroa)

Oman pääoman erittely	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Peruspääoma 1.1.	5 928	6 093	5 928	6 093
Peruspääoma 31.12.	5 928	6 093	5 928	6 093
Arvonkorotusrahasto 1.1.	585	585	585	585
Arvonkorotusrahasto 31.12.	585	585	585	585
Muut omat rahastot yhteensä 1.1.	0	0	1505	1 740
Siirto rahastoon	0	0		0
Siirto rahastosta	0	0		1
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	0	0	1 505	1 740
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	13 341	11 458	12 896	11 038
Edellisten tilikausien oikaisut			-6	8
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	13 341	11 458	12 890	11 047
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 042	1 882	807	1 720
Oma pääoma yhteensä	20 895	20 018	21 715	21 184

26) Erittely poistoerosta

Kirjattuun poistoeron muutokseen ei sisälly verotussyistä tehtyä poistoeroa, joten poistoeron muutosta ei tarvitse eritellä liitetiedoissa.

27) Pitkäaikaiset velat, myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät (1 000 euroa)

	Kunta	
	2023	2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0	0

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä esitetään velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät 1.1.2029 tai sen jälkeen

28) Liikkeeseen lasketut joukkovelkakirjalainat

Ei ilmoitettavaa.

29) Pakolliset varaukset (1 000 euroa)

	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Maankäyttösopimusten veloitteet	68	68	68	68
Potilasvahinkovakuutus	0	0	0	71
Muut pakolliset varaukset yhteensä	68	68	68	139

30) Velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille sekä muille omistusyhteisyhteisöille (1 000 euroa)

Kunta	2023		2022	
	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen	Pitkäaikainen	Lyhytaikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		34		41
Yhteensä	0	34	0	41
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		0		1
Yhteensä	0	0	0	1
Yhteensä	0	34	0	42

31) Maksuvalmiuden kannalta merkittävät sekkilimiitit

Kunta	2023	2022
Luotollisten sekkitilien limiitit 31.12.	50	50
- siitä käyttämättä oleva määrä	50	50

32) Liittymismaksut ja muut velat (1 000 euroa)

Ei ilmoitettavaa.

33) Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät (1 000 euroa)

	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				
Tuet ja avustukset	128	60	128	60
Muut tuloennakot				
Menojäämät				
Lomapalkkavelkajaksotus henkilöstösivukuluineen	596	758	752	1 115
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	15	72	25	195
Valtionosuusjaksotus	65	50	65	50
Korkojaksotukset	72		76	12
Muut	57	6	60	348
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	934	947	1 106	1 780

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

34) Kiinnitykset, panttaukset tai muu omaisuus velkojen vakuutena

Ei ilmoitettavaa.

35) Muut omasta puolesta annetut vakuudet

Ei ilmoitettavaa.

36) Konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut vakuudet

Ei ilmoitettavaa.

37) Muut muiden puolesta annetut vakuudet

Ei ilmoitettavaa.

38) Vuokravastuiden yhteismäärä (1 000 euroa)

	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Vuokravastuut yhteensä	28	60	30	310
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	12	31	12	85

Leasingsopimukseen ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita

39, 40) Muut kunnan antamat vastuusitoumukset (1 000 euroa)

	Kunta		Konserni	
	2023	2022	2023	2022
Takaukset tytäryhtiöiden puolesta				
Jäljellä oleva pääoma	807	866		
Takaukset muiden puolesta				
Jäljellä oleva pääoma				
Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuusta	2023	2022		
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuusta 31.12.	15 024	13 544		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	12	8		

41) Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt (1 000 euroa)

Arvonlisäveron palautusvastuu

Kiinteistön mahdollisen myynnin tai käyttötarkoituksen muuttumisen yhteydessä kunnalla saattaa olla velvollisuus maksaa valtiolle takaisin 1.1.2007 alkaen valmistuneista kiinteistöjen rakentamis- ja perusparantamiskustannuksista kirjatut arvonlisäveron vähennykset ja palautukset sekä suorittaa oman käytön vero itse tehdyistä rakennustöistä. Arvonlisäveron palautusvastuu perustuu arvonlisäverolain 11 lukuun.

Enontekiön lentoasemaan liittyvän valtionavustuksen palautusvastuu

Enontekiön kunta on saanut 5,0 milj. euron erityisavustuksen Enontekiön lentoaseman kiitotien päällystämiseen ja lentoaseman korjaukseen. Avustusehtojen mukaan omaisuuden omistus- ja hallintaoikeutta ei saa luovuttaa toiselle omaisuuden käyttöaikana, joka on kymmenen vuotta valtionavustuksen tai sen viimeisen erän maksamisesta (Valtionavustuslaki 688/2001, 13 §).

Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42) Henkilöstön lukumäärä 31.12.

Kunta	2023	2022
Hallinto	11	18
Ateria- ja puhtauspalvelut	8	
Elinvoima ja kehittäminen	2	
Infrastrukturi	17	10
Opetustoimi	44	46
Varhaiskasvatus	17	15
Kulttuuri, nuoriso ja vapaa-aika	9	
Sosiaalitoimi		43
Muut		26
Yhteensä	108	158

43) Henkilöstökulut (1 000 euroa)

Henkilöstökulut	2023	2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	5 345	7 218
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0	0
Henkilöstökulut yhteensä	5 345	7 218

44) Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut (1 000 euroa)

Kunta	2023	2022
Kansallinen Kokoomus	0,7	0,4
Suomen Kristillisdemokraatit	0,3	0,1
Suomen Keskusta	0,9	1,2
Yhteensä	1,9	1,7

45) Tilintarkastajien palkkiot (1 000 euroa)

Kunta	2023	2022
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastuspalkkiot	7	9
Tarkastuslautakunnan palkkiot	6	7
Muut palkkiot	3	8
Palkkiot yhteensä	16	24

46) Intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Intressitahoille annetut takaukset

Enontekiön kunta on valtuuston päätöksillä myöntänyt tytäryhtiöidensä puolesta omavelkaisia takauksia. Näiden takausten yhteismäärä oli vuodenvaihteessa 807 tuhatta euroa ja ne on myönnetty tytäryhteisöjen ottamien lainojen takaisinmaksun ja koron maksamisen vakuudeksi lainanantajalle.

Intressitahoille annetut lainat

Enontekiön kunta on antanut kokonaan omistamalleen tytäryhteisölle Enontekiön Vesihuolto Oy:lle korotonta lainaa, josta ei ole saatu vakuutta. Avoimena oleva lainan määrä 31.12.2023 oli 78.710,95 euroa. Kunta on antanut myös kokonaan omistamalleen tytäryhteisö Kiinteistö Oy Enontekiön kunnan asunnoille 594.946,76 euron pääomalainan, josta ei peritä korkoa eikä sille ole saatu turvaavaa vakuutta. Lisäksi Kiinteistö Oy Enontekiön kunnan asunnoille annettiin vuonna 2023 lyhytaikainen 100.000,00 euron korollinen laina, josta oli 31.12.2023 avoimena 58.333,35 euroa.

Muut intressitahotapahtumat

Kunnanjohtajan kanssa on 8.8.2023 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa kunnanjohtaja sitoutuu irtisanoutumaan kolmen (3) kuukauden palkkaa vastaavalla erokorvauksella virkasuhteen kestätyä alle yhden (1) vuoden, viiden (5) kuukauden palkkaa vastaavalla erokorvauksella virkasuhteen kestätyä yhdestä kolmeen (1-3) vuotta ja yhdeksän (9) kuukauden palkkaa vastaavalla erokorvauksella virkasuhteen kestätyä yli kolme (3) vuotta. Tässä tarkoitettu erokorvaus maksetaan ilman työvelvoitetta ja se sisältää irtisanomisajan palkan.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Enontekiön kunnanvaltuusto päätti 2.12.2020/§ 67 Enontekiön Sähkö Oy:n koko osakekannan myynnistä. Päätöksestä tehdyn valituksen johdosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeus kumosi 28.4.2022 antamallaan päätöksellä kunnanvaltuuston päätöksen. Neve Isommus Oy ja Neve Oy hakivat valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta, joka ei 2.5.2023 antamallaan päätöksellä myöntänyt valituslupaa, eikä siten antanut ratkaisua valitukseen.

Kunnanvaltuusto käsitteli sähköyhtiön myynnin uudelleen ja valtuusto päätti 16.11.2023 § 104 hyväksyä Enontekiön kunnan ja Neve Isommus Oy:n välisen kauppakirjan. Valtuuston päätöksestä on tehty kunnallisvalitus, johon kunnanhallitus on antanut lausunnon 13.2.2024 kokouksessaan. Asian käsittely on kesken.

Kunnanjohtaja Petri Härkönen aloitti virassaan 9.8.2023. Petri Härkönen on irtisanoutunut 10.2.2024. Irtisanomisaika päättyy, kun kunnanvaltuusto on valinnut uuden kunnanjohtajan ja uusi kunnanjohtaja on aloittanut viranhoidon, kuitenkin viimeistään 31.7.2024.

Luettelot ja selvitykset

Luettelo käytetyistä kirjanpitoakirjoista

Kirjanpitoakiri	Säilytystapa	Säilytysaika
Päiväkirja	paperinen, sähköinen	10 vuotta
Pääkirja	paperinen, sähköinen	10 vuotta
Myyntireskontra	paperinen, sähköinen	10 vuotta
Ostoreskontra	paperinen, sähköinen	10 vuotta
Käyttöomaisuuskirjanpito	paperinen, sähköinen	10 vuotta
Varastokirjanpito	paperinen	10 vuotta
Maksuliikenne, tiliotteet	paperinen, sähköinen	10 vuotta
Muistiotositteet	paperinen, sähköinen	10 vuotta
Palkkakirjanpito	paperinen, sähköinen	10 vuotta
Palkkaluettelo	paperinen, sähköinen	50 vuotta
Tilinpäätös	paperinen, sähköinen	pysyvästi
Tase-erittelyt	paperinen	10 vuotta
Liitetietositteet	paperinen	10 vuotta
Konsernikirjanpito	sähköinen	10 vuotta

Luettelo käytetyistä tositelajeista

001	Muistiot
006	Jaksotukset
007	Vyörytykset
008	Oikaisut tilinavaussaldoihin
009	Käyttöomaisuusviennit
010	Tiliotteet
011	Kassatositteet
012	Vuokratilien kirjaus
020	Myyntireskontra, suoritukset
021	Myyntireskontra, viitesuoritukset
040	Ostoreskontra, suoritukset
301	Palkat
401	Ostoreskontra
402	Rondon tositteet
501	Toimeentulotuki
601	Yleishallinnon myyntilaskut
602	Aravalainat
604	Kehittämisen ja elinvoiman myyntilaskut
605	Kulttuuritoimen myyntilaskut
606	Teknisentoimen myyntilaskut
608	Sivistystoimen myyntilaskut
611	Viestinnän myyntilaskut
615	Kotipalvelun myyntilaskut
640	Vanhainkodin myyntilaskut
644	Vesi- ja viemärilaskut
654	Päivähoidon myyntilaskut

Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä

Tilinpäätöksen allekirjoitus

Hetassa 27. maaliskuuta 2024

Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja

Leena Palojärvi, puheenjohtaja

Marja-Riitta Lukkari, hallintojohtaja

Pekka Tjäderhane

Elli-Maria Kultima

Heikki Järvistö

Janne Näkkäläjärvi

Anja-Maija Lundell

Oula-Matti Palojärvi

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

_____ / _____ 2024

KPMG Oy Ab

Juha Väärälä
JHT, KHT